

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

14 A 42

256

256

Sir Henry Miers Elliot, K.C.B.

.....
Indian Institute, Oxford.

—
THE MALAN LIBRARY

PRESENTED

BY THE REV. S. C. MALAN, D.D.,

VICAR OF BROADWINDSOR,

January, 1885.

~~2943~~

**IDIOMATIC
SENTENCES,**

ENGLISH

LODIANA:

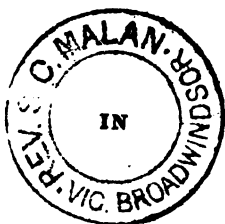
**PRINTED AT THE AMERICAN PRESBYTERIAN
MISSION PRESS**

1846.

Digitized by Google

Note.—When this work was commenced, it was no part of the design to insert the alphabet; but it was afterwards thought best to add one, as there is neither a Grammar nor Dictionary extant. It will accordingly be found at the end of the book, there being no suitable place left in the beginning.

**IDIOMATIC
SENTENCES,**

ENGLISH

AND

PANJABI.

LODIANA:

**PRINTED AT THE AMERICAN PRESBYTERIAN
MISSION PRESS**

1846.

Digitized by Google

INTRODUCTORY PHRASES.

PART I.

It is a useful book.

It is of no use to me.

If you demand a thing again you shall be beaten.

It is not right to say what is wrong.

For this reason I would not have done so.

I am chosen by Government for that Office.

If you had come yesterday, you would have got

what you

because for you till I was tired.

ਅਰੰਭ ਦੀਆਂ ਗਲਾਂ ।

ਪਹਿਲਾ ਪਾਠ ।

ਇਹ ਪੋਥੀ ਕੰਮ ਵੀ ਹੈ ।

ਤੂੰ ਸਾਡੇ ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਦਾ ਨਹੀਂ ।

ਜੇ ਤੂੰ ਫੇਰ ਅਜਿਹਾ ਕੰਮ ਕਰੇਂਗਾ, ਤਾਂ ਛਾਟ
ਖਾਵੇਂਗਾ ।

ਸੱਚੀ ਗਲ ਨੂੰ ਫੜੋ, ਅਤੇ ਥੁੜੀ ਨੂੰ ਡਿਘਾਓ ।

ਜੇ ਮੈਂ ਤੇਰੀ ਜਾਗਾ ਉੱਤੇ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਅਜਿਹਾ
ਨਾ ਕਰਦਾ ।

ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਮੈਂ ਨੂੰ ਉਸ ਕੰਮ ਦੇ ਲਈ ਚੁਣਕੇ
ਕਢਿਆ ਹੈ ।

ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਕਲ ਆ ਜਾਂਦੇ, ਤਾਂ ਆਪਣੀ ਚਾ-
ਕਰੀ ਦਾ ਪੈਸਾ ਲੈ ਲੈਂਦੇ ।

ਮੈਂ ਇਥੇ ਡੀਫ਼ ਤੁਹਾਡੀ ਉੱਡੀਫ਼ ਕੀਤੀ, ਜੋ ਬਕ
ਗਿਆ ।

INTRODUCTORY PHRASES.

PART I.

This is a useful book.

You are of no use to me.

If you do such a thing again you shall be beaten.

Choose what is right, shun what is wrong.

Had I been you, I would not have done so.

I am chosen by Government for that Office.

**If you had come yesterday, you would have got
your pay.**

I waited for you till I was tired.

ਅਰੰਭ ਦੀਆਂ ਗਲਾਂ।

ਪਹਿਲਾ ਪਾਠ।

ਇਹ ਪੋਥੀ ਕੰਮ ਦੀ ਹੈ।

ਤੂੰ ਸਾਡੇ ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਦਾ ਨਹੀਂ।

ਜੇ ਤੂੰ ਫੇਰ ਅਜਿਹਾ ਕੰਮ ਕਰੇਂਗਾ, ਤਾਂ ਛਾਟ
ਖਾਵੇਂਗਾ।

ਸੱਚੀ ਗਲ ਨੂੰ ਫੜੋ, ਅਤੇ ਥੁੜੀ ਨੂੰ ਤਿਆਗੋ।

ਜੇ ਮੈਂ ਤੇਰੀ ਜਾਗਾ ਉੱਤੇ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਅਜਿਹਾ
ਨਾ ਕਰਦਾ।

ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਮੈਂ ਨੂੰ ਉਸ ਕੰਮ ਦੇ ਲਈ ਚੁਣਕੇ
ਕਢਿਆ ਹੈ।

ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਕਲ ਆ ਜਾਂਦੇ, ਤਾਂ ਆਪਣੀ ਚਾ-
ਕਰੀ ਦਾ ਪੈਸਾ ਲੈ ਲੈਂਦੇ।

ਮੈਂ ਇਥੇ ਡੀਫ਼ ਤੁਹਾਡੀ ਉੱਡੀਫ਼ ਕੀਤੀ, ਜੋ ਥਕ
ਗਿਆ।

3 INTRODUCTORY PHRASES.

You kept me waiting a long time yesterday.

How long is it since you saw him ?

How long is it since this horse was ridden ?

How long has he been married ?

How long is it since this house was occupied ?

She said, that she was his daughter.

**At the end of ten days, I shall have lived three
years in the house.**

She says she will not come.

Let him do his worst he can but kill me.

**Tell him, if he does not come when I desire him,
he shall be dismissed.**

Did the horse run away with you ?

My servant ran away with my money.

She did it unintentionally.

She did it purposely.

This woman is with child.

I will send for you, when I require you

ਕੱਲ ਤੁਸੀਂ ਮੇਂ ਤੇ ਵੱਡੀ ਉੱਡੀਕ ਕਰਾਈ ।

ਕਦਕੁ ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਉਹ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਡਿੱਠਾ ?

ਕਦਕੁ ਤੇ ਲਾਕੇ ਕੋਈ ਇਸ ਘੋੜੇ ਉਤੇ ਨਹੀਂ
ਚੜਿਆ ?

ਉਹ ਦੇ ਵਿਆਹ ਕੀਤੇ ਨੂੰ ਕਿਤਨਾਕੁ ਚਿਰ
ਹੋਇਆ ਹੈ ?

ਕਦਕੁ ਤੇ ਲਾਕੇ ਉਹ ਘਰ ਸੁੰਨਾ ਪਿਆ ਹੈ ?

ਉਹ ਕੁਈ, ਜੋ ਮੈਂ ਉਹ ਦੀ ਧੀ ਹਾਂ ।

ਦਸਾਂ ਦਿਨਾਂ ਤੀਕੁ ਮੈਂ ਨੂੰ ਉਸ ਘਰ ਵਿਚ ਰਹਿ-
ਦਿਆਂ ਤਿੰਨ ਬਰਸਾਂ ਹੋਲਗੀਆਂ ।

ਉਹ ਆਹੰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਆਵਾਂਗੀ ।

ਬਹੁਤ ਕਰੁ ਤਾਂ ਕੀ ਕਰੁ, ਮਾਰ ਸਿਟੁੰਗਾ ।

ਉਹ ਨੂੰ ਆਖੋ, ਕਿਜੇ ਤੂੰ ਸਾਡੇ ਬੁਲਾਇਆਂ ਨਾ
ਆਵੇਂਗਾ, ਤਾਂ ਚਾਕਰੀਓਂ ਹਟਾਇਆ ਜਾ-
ਵੇਂਗਾ ।

ਕੀ ਘੋੜਾ ਤੁਸੀਂ ਨੂੰ ਲੈ ਭੱਜਿਆ ?

ਸਾਡਾ ਚਾਕਰ ਸਾਡੀ ਮਾਯਾ ਲੈਕੇ ਭੱਜ ਗਿਆ ।

ਉਨ ਜਾਲ ਬੁਝਕੇ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ।

ਉਨ ਜਾਲ ਬੁਝਕੇ ਅਜਿਹਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ ।

ਇਹ ਤੀਮੀ ਪੇਟ ਨਾਲ ਹੈ ।

ਜਦ ਤੇਰੀ ਲੋੜ ਹੋਓ, ਤਾਂ ਬੁਲਾ ਭੇਜਾਂਗਾ ।

What day of the month is it ?

Does your horse shy ?

What is he to you ?

I would do it if I could.

I could if I would.

Allow him to come.

Light every other lamp.

He has not yet arrived.

I am sorry to hear of your departure.

Do not wait for me.

I left my hat in the Palki.

I lost my knife.

Follow your nose.

Many times I have told you to do this.

Now recollect and do so at all times.

I repent having done this.

If you had not been ashamed of your name,
you would have signed it to this letter.

ਅੰਜ ਕਿਹੜੀ ਭਰੀਕ ਹੈ ?

ਕੀ ਤੁਹਾਡਾ ਘੋੜਾ ਭੜਕਦਾ ਹੈ ?

ਉਹ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਲਗਦਾ ਹੈ ?

ਜੇ ਮੇਂ ਤੇ ਹੋ ਸਕਦਾ, ਤਾਂ ਕਰਦਾ ।

ਜੇ ਚਾਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ।

ਉਹ ਨੂੰ ਆਉਂਦਾ ਦਿਓ ।

ਇਕ ਨੂੰ ਛੱਡਕੇ ਦੂਜੀ ਬੰਤੀ ਨੂੰ ਜਲਾਉਂਦੇ ਜਾਓ ।

ਉਹ ਅਜਾਂ ਭੀਕ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਿਆ ।

ਤੁਹਾਡੇ ਟੁਰਨ ਦੀ ਖਬਰ ਸੁਣਕੇ, ਮੈਂ ਉਦਾਸ ਹਾਂ ।

ਮੇਰੀ ਉਡੀਕ ਨਾ ਕਰੋ ।

ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਟੋਪੀ ਪਾਲਕੀ ਵਿਚ ਛੱਡ ਆ-
ਇਆ ਹਾਂ ।

ਮੇਰਾ ਕਾਂਝ ਗੁਆਚ ਗਿਆ ।

ਨੱਕ ਦੀ ਸੋਧੇ ਚਲੇ ਆਓ ।

ਮੈਂ ਕਈ ਬਾਰ ਤੈ ਨੂੰ ਆਖਿਆ, ਜੋ ਇਹ ਕੰਮ
ਕਰ ।

ਹੁਣ ਚੇਤੇ ਰਖ, ਅਤੇ ਸਦਾ ਏਵੇਂ ਕਰਦਾ ਰਹੁ ।

ਮੈਂ ਇਹ ਕੰਮ ਕਰਨ ਤੇ ਪਛਤਾਉਂਦਾ ਹਾਂ ।

ਜੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਉਂ ਲਿਖਣ ਦੀ ਸਰਮ
ਨਾ ਆਉਂਦੀ, ਤਾਂ ਇਸ ਚਿਠੀ ਉਤੇ ਸਹੀ
ਪਾ ਦਿੰਦੇ ।

She is no better than she should be.

I would rather die than beg.

They are telling a story to the King.

They slew their father on the road.

Do tell me what you heard them saying.

There is a thick fog this morning.

Last night a great deal of dew fell.

Did these people arrive yesterday or the day before?

This plan is apparently the best.

There is no use in contesting the matter.

An arrow buried itself in his side.

He suspected some thing extraordinary.

He looked in at the house door.

He passed through the sally port.

He bit her ear.

He does not hesitate to do this.

ਉਹ ਕ੍ਰੀਮਤ ਜਿਹੀ ਲੋੜਯੋ, ਭਿਹੀ ਹੱਛੀ ਨਹੀਂ ।
ਮੈਂ ਭੀਖ ਮੰਗਣ ਥੀਂ, ਮਰਨੇ ਨੂੰ ਚੰਗਾ ਜਾਣਦਾ
ਹਾਂ ।

ਉਹ ਵਿਥਿਆ ਪਾਤਸਾਹ ਥੀਂ ਆਖਦੇ ਹਨ ।
ਉਨਾਂ ਨੇ ਰਸਤੇ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਮਾਰ
ਸਿਟਿਆ ।

ਕਹੋ ਤਾ, ਤੁਸੀਂ ਉਹ ਨੂੰ ਕੀ ਆਖਦੇ ਸੁਣਿਆ ।

ਫਜ਼ਰੇ ਵੱਡੀ ਧੂਰ ਪੈਂਦੀ ਰਹੀ ਹੈ ।

ਕੱਲ ਰਾਤੀਂ ਵੱਡੀ ਓਸ ਪਈ ।

ਏਹ ਲੋਕ ਕੱਲ ਆਏ, ਯਾ ਪਰਸੋ ?

ਇਹ ਤਤਬੀਰ ਸੂਧ ਸਭ ਥੋ ਚੰਗੀ ਹੈ ।

ਇਸ ਗੱਲ ਉੱਤੇ ਵਗੜਾ ਕਰਨਾ ਅਵਿਰਥਾ ਹੈ ।

ਤੀਰ ਉਹ ਦੀ ਬਖੀ ਵਿਚ ਜਾ ਬੈਠਾ ।

ਉਹ ਨੇ ਕੁਹੀ ਅਚਰਜ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਉੱਤੇ
ਭਰਮ ਕੀਤਾ ।

ਉਨ ਘਰ ਦੇ ਬੂਹੇ ਥੀਂ ਅੰਦਰ ਝਾਕਿਆ ।

ਉਹ ਖਿੜਕੀ ਵਿਚ ਦਿਓਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਗਿ-
ਆ ।

ਉਨ ਉਸ ਕ੍ਰੀਮਤ ਦਾ ਕੰਨ ਵੰਦ ਨਾਲ ਕਟਿ-
ਆ ।

ਉਹ ਇਸ ਕੰਮ ਦੇ ਕਰਨ ਥੀਂ ਡਰਦਾ ਨਹੀਂ ।

To preserve one's self-respect is essential.

He suddenly fell on them. (attacked)

There is no saying what the result may be.

He got out of the way as quick as he could.

It has become useless.

I foretold that.

I like this place very much.

To persevere in a work is essential to success.

She is passably handsome.

He could not contain his joy.

I do fifty times more work than you.

I will do that with all my heart.

He owes a great deal of money to the Bazar people.

It is a long time since he paid me a visit.

He has more than enough.

Do not interfere with him.

ਆਪਣੀ ਪਤ ਰਖਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ।

ਉਹ ਅਚਾਨਕ ਤਿਨਾਂ ਉਤੇ ਆ ਪਿਆ ।

ਮਲੂਮ ਨਹੀਂ, ਜੋ ਇਹ ਦਾ ਓੜ੍ਹਕ ਕੀ ਹੋਊ ।

ਉਹ ਛੇਤੀ ਆਪਣੇ ਵਾਹ ਲਗਦਿਆਂ, ਰਸਤੇ

ਉੱਤੇ ਲਾਂਭ ਹੋ ਗਿਆ ।

ਹੁਣ ਇਹ ਨਿਕੰਮਾ ਹੋ ਗਿਆ ।

ਇਹ ਮੈਂ ਅੱਗੇ ਦਿੱਤਾ ਹੀ ਆਖ ਦਿਤੀ ਸੀ ।

ਇਹ ਜਾਗਾ ਸਾਨੂੰ ਅੰਤ ਪਰਿੰਦ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ।

ਹਿੰਮਤ ਬਾਝ ਕੰਮ ਕਾਜ ਪੂਰੇ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ।

ਉਹ ਤੀਸੀ ਬਹੁਤ ਸੁਹਣੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ।

ਉਹ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇ ਮਾਰੇ ਕਪੜਿਆਂ ਵਿਚ ਨਾ ਸਮਾ

ਸਕਿਆ ।

ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਨਾਲੋਂ ਪੰਜਾਹ ਗੁਣ ਵੱਧ ਮਿਹਨਤ ਕਰ-

ਦਾ ਹਾਂ ।

ਮੈਂ ਇਸ ਕੰਮ ਨੂੰ ਮਨ ਲਾਕੇ ਕਰਾਂਗਾ ।

ਬਜਾਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਉਸ ਵਲ ਬਾਹਲਾ ਪੈ-

ਸਾ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ।

ਬਾਹਲਾ ਚਿਰ ਹੋਇਆ, ਜੋ ਉਹ ਸਾਡੇ ਮਿਲ-

ਨੇ ਲਈ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ।

ਉਹ ਦੇ ਕੋਲ ਆਪਣੀ ਲੋੜ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਹੈ ।

ਉਹ ਦੇ ਕੰਮ ਵਿਚ ਹੱਥ ਨਾ ਪਾਓ ।

7 INTRODUCTORY PHRASES

He leaped into the well.

He leaped out of the well.

She cut it in two.

She recognized him.

She had no difficulty in doing so.

Beat him well with a stick.

There is nothing wrong in his doing so.

She aggravated her distress.

She is better than you.

The dog barked at the man.

Go about your business.

She petitioned him.

They overtook him.

I entreat you to do this very secretly.

I cannot conquer him.

ਉਹ ਖੁਹੇ ਵਿਚ ਕੁਦ ਪਿਆ ।

ਉਹ ਕੁਦਕੇ ਖੁਹੇ ਵਿਚੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਿ ਆ-
ਇਆ ।

ਓਨ ਉਹ ਦੇ ਦੋ ਟੁਕੜੇ ਕੀਤੇ ।

ਓਨ ਉਹ ਨੂੰ ਸਿਆਲ ਲੀਤਾ ।

ਅਜਿਹਾ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਉਹ ਨੂੰ ਕੁਝ ਓਖਾ ਨਾ
ਸੀ ।

ਉਹ ਨੂੰ ਲਾਠੀ ਨਾਲ ਅਛੀ ਤਰਾਂ ਮਾਰੇ ।

ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਵਿਚ ਉਹ ਦੀ ਕੁਹੀ ਤਖਸੀਰ
ਨਹੀਂ ।

ਓਨ ਆਪਲੀ ਬਿਫਤਾ ਦਾ ਵੇਜ਼ਾ, ਵਧਾਕੇ,
ਆਖਿਆ ।

ਉਹ ਤੈ ਥੋਂ ਚੰਗੀ ਹੈ ।

ਕੁਤਾ ਉਸ ਮਨੁਖ ਨੂੰ ਭਉਂਕਿਆ ।

ਜਾਹ ਆਪਲਾ ਕੰਮ ਕਰ ।

ਓਨ ਉਹ ਨੂੰ ਅਰਜੀ ਦਿਤੀ ।

ਉਹ ਉਹ ਨੂੰ ਜਾ ਮਿਲੇ ।

ਮੈਂ ਮਿੰਨਤ ਕਰਕੇ ਆਹੰਦਾ ਹਾਂ, ਜੋ ਇਹ ਕੰਮ
ਲੁਕਾਕੇ ਕਰੇ ।

ਮੈਂ ਉਹ ਨੂੰ ਫਤੇ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ।

8 **INTRODUCTORY PHRASES.**

A man came for service.

Five days hence I am going to Bombay.

The hen laid eggs.

Why do you reject your food?

Do not let him want any thing.

He struck out into the river.

I am not pleased with him.

A traveller was passing by.

Carry it off with a joke.

Let every one look out for himself.

He fled for his life.

I made particular inquiry.

No one could equal him in leaping.

He conceals it all in his breast.

He is not one of us.

The sticks were exposed for sale.

ਇਕ ਮਨੁਖ ਚਾਕਰੀ ਦੀ ਫੁੰਡ ਵਿਚ ਆਇਆ ਹੈ ।

ਪੰਜਾਂ ਦਿਹਾਂ ਪਿਛੇ ਮੈਂ ਬੰਬਈ ਨੂੰ ਜਾਵਾਂਗਾ ।
ਕੁਕੜੀ ਨੈ ਆਂਡੇ ਦਿਤੇ ।

ਕਿਉਂ ਰਿਜਕ ਨੂੰ ਲੱਤਾਂ ਮਾਰਦਾ ਹੈ ?

ਉਹ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵਸਤ ਦਾ ਅਰਥੀਆ ਨਾ
ਰਹਿਣ ਦੇਣਾ ।

ਉਹ ਦਰਿਆਉਂ ਵਿਚ ਡਰ ਨਿਕਲਿਆ ।

ਮੈਂ ਉਹ ਤੇ ਪਰਸਿੰਨ ਨਹੀਂ ਹਾਂਗਾ ।

ਇਕ ਗਾਹੀ ਉਥੇ ਦਿਉਂ ਲੰਘਦਾ ਸ਼ਾ ।

ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਠੱਠੇ ਵਿਚ ਉਡਾ ਦੇਵੇ ।

ਹਰੇਕ ਕੋਈ ਆਪਣਾ ਸੰਸਾ ਆਪ ਕਰੇ ।

ਉਹ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਲੈਕੇ ਨਸ਼ ਗਿਆ ।

ਮੈਂ ਠੀਕ ਪੁਛ ਪਾਛ ਕੀਤੀ ।

ਛਾਲ ਮਾਰਨ ਵਿਖੇ ਕੋਈ ਉਹ ਦੇ ਵਰਗਾ ਨਾ
ਹੋ ਸਕਿਆ ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਆਪਣੇ
ਹਿਰਦੇ ਵਿਚ ਰਖ ਛੱਡਦਾ ਹੈ ।

ਉਹ ਸਾਡੇ ਵਿਚ ਦਾ ਨਹੀਂ ।

ਲੋਕੜੀਆਂ ਬਿਕਰੀ ਲਈ ਧਰੀਆਂ ਹੋਈਆਂ
ਸਨ ।

9 **INTRODUCTORY PHRASES.**

What will you take for this ?

I will give it to you into the bargain.

His lodging is inconvenient.

They were formerly acquainted.

We spent an hour in pleasure.

We do not require him; *or* we can do without him.

We cannot do without him.

She was at the point of death.

The door was left open by the servants.

She began to raise objections.

This field is fit to cut.

Should he come here, then inform me.

How often have you gone there ?

How long will this examination last ?

How many miles can you walk in a day ?

Come when you can.

ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਦਾ ਕੀ ਲਵੋਗੇ ?

ਮੈਂ ਇਹ ਤੈ ਨੂੰ ਬਲਜੋੜੀ ਵਿਚ, ਰੁੰਗੇਦਿਆਂ-
ਗਾ ।

ਉਹ ਦਾ ਘਰ ਉਹ ਦੇ ਕੰਮ ਦਾ ਨਹੀਂ ।

ਉਹ ਆਪੁਸ ਵਿਚ ਅਗੇ ਹੀ ਜਾਲ ਪਛਾਲ
ਸਨ ।

ਅਸੀਂ ਇਕ ਘੰਟਾ ਖੁਸੀ ਵਿਚ ਕਟਿਆ ।

ਸਾ ਨੂੰ ਉਹ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ; ਉਹ ਦੇ ਬਾਝ
ਸਾਡਾ ਕੰਮ ਚਲ ਜਾਉਗਾ ।

ਉਹ ਦੇ ਬਾਝ ਸਾਡਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਟੁਰਦਾ ।

ਉਹ ਮਉਤ ਦੇ ਕੰਢੇ ਉਪੁਰ ਸੀ ।

ਚਾਕਰਾਂ ਨੇ ਬੁਹਾ ਖੁਲਾ ਹੀ ਰਖਿਆ ।

ਉਹ ਬਹਾਨੇ ਕਰਨ ਲਗੀ ।

ਇਹ ਖੇਤ ਬਢਾਈ ਦੇ ਲਾਇਕ ਹੈ ।

ਜੇ ਉਹ ਇਥੇ ਆਵੇ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਨੂੰ ਦੱਸੀਂ ।

ਤੁਸੀਂ ਉਥੇ ਕਿਤਨੀ ਬਾਰ ਗਏ ਸੋ ?

ਇਹ ਪਰਿਖਯਾ ਕਿਤਨੇ ਚਿਰ ਹੁੰਦੀ ਰਹੇਗੀ ?

ਇਕ ਦਿਨ ਵਿਚ, ਤੂੰ ਕਿਤਨੇ ਕੋਹ ਚਲ ਸਕ
ਦਾ ਹੈ ?

ਜਦ ਬਲੇ, ਤਦ ਆਉ ।

I have had this palki for two years.

As long as I could go I did.

She was in the habit of coming into my house.

I will lodge a complaint against him.

Do me justice.

I wish I had seen him.

What do you mean by it?

How long will this tea last?

I have been in this country, at least two years
and a half.

I missed him on the road.

I can not afford so much.

What sort of grain is produced in this country?

What is the price of a seer of rice?

Do the agriculturists carry on any trade?

Why do these people walk about armed?

Where were you born?

She is noted for that.

ਦੁਹੀ ਵਰਿਹਾਂ ਤੇ ਲਾਕੇ, ਇਹ ਪਾਲਕੀ ਮੇਰੇ
ਪਾਹ ਹੈ ।

ਜਿਥੇ ਤੀਕ ਚਲ ਸਕਿਆ, ਤਿਥੇ ਤੀਕ ਚਲਿ-
ਆ ।

ਉਹ ਮੇਰੇ ਘਰ ਆਇਆ ਕਰਦੀ ਸੀ ।

ਮੈਂ ਉਸ ਉਤੇ ਫਰਿਆਦ ਕਰਾਂਗਾ ।

ਮੇਰਾ ਨਿਆਉਂ ਦਿਓ ।

ਕੀ ਹੁੰਦਾ, ਜੋ ਮੈਂ ਉਹ ਨੂੰ ਦੇਖਦਾ ।

ਇਸ ਥੀਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਪਰੋਜਨ ਹੈ ?

ਇਹ ਚਾਹ ਕਿਤਨਾਕੁ ਚਿਰ ਚਲੇਗੀ ?

ਘੰਟ ਤੇ ਘੰਟ, ਮੈਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇਸ ਵਿਚ ਰਹਿੰ-
ਦਿਆਂ, ਢਾਈ ਬਰਸ ਹੋਏ ਹੋਣਗੇ ।

ਰਸਤੇ ਵਿਚ ਮੇਰੀ ਨਿਗਾ ਉਸ ਉਤੇ ਨਾ ਪਈ ।

ਮੈਂ ਨੂੰ ਇਤਨੇ ਪੈਸੇ ਦੇਣ ਦੀ ਸਕਤ ਨਹੀਂ ।

ਇਸ ਦੇਸ ਵਿਚ, ਕਿਸ ਪਰਕਾਰ ਦਾ ਅਨਾਜ
ਉਪਜਦਾ ਹੈ ?

ਇਕ ਸੇਰ ਚਾਉਲ ਕਿੰਨੇ ਨੂੰ ਬਿਕਦੇ ਹਨ ?

ਕਰਸਾਲ ਲੋਕ ਕੁਹੀ ਬੁਪਾਰ ਬੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ?

ਏਹ ਲੋਕ, ਹਥਯਾਰ ਬੰਨੀ, ਕਿੰਉ ਫਿਰਦੇ ਹਨ ?

ਤੁਹਾਡੀ ਜਨਮ ਭੂਮ ਕਿਹੜੀ ਹੈ ?

ਇਸ ਗਲ ਵਿਚ ਉਹ ਵਡੀ ਮਸਹੂਰ ਹੈ ।

The appointed time is past.

I saw what was going on.

Good men are scarce in the world, but bad men
are plentiful.

Why have you been so late to day ?

There is a great deal of water in that puddle.

Pluck that flower.

She tripped and stumbled.

What is the matter with you ?

You are very lazy.

A friend in need is a friend indeed.

There is no comparison between them.

Keep a civil tongue in your head.

The water soaks into the wall.

ਠਰਾਇਆ ਹੋਇਆ ਸਮਾ ਬੀਤ ਗਿਆ ।

ਜੇ ਕੁਛ ਉਥੇ ਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਸੋ ਮੈਂ ਡਿੱਠਾ ।

ਭਲੇ ਮਾਲਸ, ਜਗਤ ਵਿਖੇ, ਘੱਟ ਹਨ; ਪਰ
ਬਰੇ ਬਾਹਲੇ ।

ਅੱਜ ਇਤਨਾ ਚਿਰ ਕਿੰਉ ਲਾਇਆ ?

ਉਸ ਛੱਪੜ ਵਿਚ ਬਹੁਤਸਾਰਾ ਜਲ ਹੈ ।

ਉਸ ਫੁਲ ਨੂੰ ਤੋੜ ਲਓ ।

ਉਨ ਠੋਕਰ ਖਾਹਦੀ ।

ਤੈ ਨੂੰ ਕੀ ਹੋਇਆ ਹੈ ?

ਤੂੰ ਵਡਾ ਜਿਲਾ ਹੈਂ ।

ਮਿੱਤ੍ਰ ਉਹ ਹੈ, ਜੋ ਭੀੜ ਪਈ ਕੰਮ ਆਵੇ ।

ਉਨਾਂ ਦੀ ਆਪੁਸ ਵਿਚ, ਕੁਹ ਝੁਲ ਨਹੀਂ ਪੈ-
ਦੀ ।

ਮੂਹੁ ਸਮਾਲਕੇ ਬੋਲੇ ।

ਪਾਲੀ ਕੰਧਾਂ ਨੂੰ ਭੇਉਂਦਾ ਹੈ ।

MILITARY PHRASES.

PART II.

The enemy were defeated; many men were killed and wounded; their guns were taken, and all their baggage was plundered.

When troops march through a district, the inhabitants go to the Collector, and falsely complain that the sepoys have plundered them.

Had the detachment marched one day earlier, it would have fallen in with the Regiment.

ਫੌਜਦਾਰੀ ਦੀਆਂ ਗਲਾਂ ।

ਦੁਜਾ ਪਾਠ ।

ਵੈਰੀ ਨੂੰ ਹਾਰ ਆਈ; ਭਿਨਾਂ ਦੇ ਬਾਹਲੇ
ਮਨੁਖ ਮਾਰੇ ਪਏ, ਅਤੇ ਘਾਇਲ ਹੋਏ;
ਉਨਾਂ ਦੀਆਂ ਤੋਪਾਂ ਸਾਡੇ ਹਥ ਆਈਆਂ,
ਅਤੇ ਉਨਾਂ ਦਾ ਸਾਰਾ ਬਲੇਵਾ ਲੁਟਿਆ
ਗਿਆ ।

ਜਾਂ ਕਾਈ ਫੌਜ, ਕਿਸੇ ਪਰਗਣੇ ਵਿੱਚੀਂ ਹੋਕੇ
ਲੰਘਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਬਸਕੀਲ ਲੋਕ, ਕਲੰਟਰ
ਸਾਹਬ ਕੋਲ ਜਾਕੇ, ਕੁੜੀ ਫਰਿਆਦ ਕਰ-
ਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਸੁਪਾਹੀਆਂ ਨੇ ਸਾ ਨੂੰ ਲੁਟ
ਲੀਤਾ ਹੈ ।

ਜੇ ਉਹ ਦਸਤਾ ਫੌਜ ਦਾ ਇਕ ਦਿਨ ਅਗੇ
ਕੂਚ ਕਰਦਾ, ਤਾਂ ਪਲਟਨ ਨਾਲ ਜਾ ਮਿਲ-
ਦਾ ।

If the sepoy had not gone to the rampart, he would not have fallen into the ditch.

When I ordered those sepoys to advance, they threw down their arms and refused to stir a step further, until they received their arrears of pay.

That sepoy sold his kit; for which crime he was confined in the conjee house for six months, and forfeited half his monthly pay for a year.

Did he draw his bayonet from the scabbard on the Parade ground?

He whirled his sword three times round his head, and then made a blow at me; but I warded it, off with a stick.

The recoil of the gun was so violent that the carriage was overturned by it.

ਜੇ ਉਹ ਸਪਾਹੀ ਸੰਫਾਲ ਉੱਤੇ ਨੀ ਚੜ੍ਹਿਆ
ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਥਾਈ ਵਿਚ ਨਾ ਡਿੱਗ ਪਿਆ
ਹੁੰਦਾ।

ਜਦ ਮੈਂ ਉਨਾਂ ਸਪਾਹੀਆਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਦਾ
ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ; ਤਾਂ ਉਨੀ ਹਥਯਾਰ ਤੋਂ ਨਾਲੀ
ਮਾਰੇ, ਅਤੇ ਬੋਲੇ, ਕਿ ਜਦ ਤੀਕ ਸਾਡੀ ਚੜ੍ਹੀ
ਹੋਈ ਤੁਲਬ ਸਾ ਨੂੰ ਨਾ ਮਿਲ ਜਾਵੇਗੀ,
ਤਦ ਤੀਕਰ ਅਸੀਂ ਇਕ ਪੈਰ ਅੱਗੇ ਨਾ
ਵਧਾਂਗੇ।

ਉਸ ਸਪਾਹੀ ਨੇ ਆਪਣਾ ਲਸਕਰੀ ਸਮਾਨ
ਬੇਚ ਸਿਟਿਆ; ਉਸ ਤਖਸੀਰ ਦੇ ਕਾਰਨ,
ਛਿਆਂ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੀਕ, ਕਾਂਜੀ ਹੋਂਦ
ਵਿਚ ਕੈਦ ਹੋਇਆ, ਅਤੇ ਇਕ ਬਰਸ
ਲੰਗ ਉਹ ਵੀ ਅੱਧੀ ਤੁਲਬ ਕਟੀ ਗਈ।
ਉਨ ਪਰੇਟ ਪੁਰ ਆਪਣੀ ਸੰਗੀਨ, ਮਿਆਨੋ
ਸੁੱਤੀ ਸੀ, ਜਾ ਨਹੀਂ।

ਉਨ ਤਿੰਨ ਬਾਰ ਆਪਣੀ ਤਰਵਾਰ ਮਿਰ ਉੱਤੇ
ਘੁਮਾ ਘੁਮਾਕੇ, ਇਕ ਹਥ ਮੇਰੇ ਪੁਰ ਚਲਾਇ-
ਆ; ਪਰ ਮੈਂ ਲਾਠੀ ਪੁਰ ਰੋਕ ਲਿਆ।

ਤੋਪ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਪਿਛੀ ਕੀਤੀ, ਜੋ ਗੱਡੀ ਉਲਟ
ਪਈ।

I should have had a pension of ten rupees a month had I not been dismissed the service.

He endeavored corruptly to influence the subadar on the Court of Requests.

Do you think that in dealing with those people, mildness will be more efficacious than severity ; or that seeing their disposition, it may be advisable to make an example, by hanging some of the leaders ?

There is no need of further proof ; he is a spy ; take him and hang him up to the nearest tree.

As the enemy were retreating, we were advancing.

To what corps do you belong ?

How many years have you been with it ?

What service have you seen ?

Are the native Officers for the most part very respectful ?

ਜੇ ਮੈਂ ਚਾਕਰੀਓਂ ਹਟਾਇਆ ਨਾ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ
ਮੈਂ ਨੂੰ ਦਸ ਰੁਪਯੇ ਭੱਤਾ ਮਿਲਦਾ।

ਉਨ ਨਿਆਉਂ ਵਿਖੇ ਖੋਟੀ ਨੀਤ ਨਾਲ ਚਾ-
ਹਿਆ, ਜੋ ਸੁਬੇਦਾਰ ਨੂੰ ਫੁਸਲਾ ਲਵੇ।

ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਸਮਝਦੇ ਹੋ, ਜੋ ਉਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਤੇ ਬੰਮ
ਲੈਲਾ ਕਰੜਾਈ ਥੋਂ ਨਰਮਾਈ ਨਾਲ ਚੰਗਾ
ਹੈ; ਜਾ ਉਨਾਂ ਦੀ ਖਸੀਹਤ ਦੇਖਕੇ, ਉਨਾਂ ਦੇ
ਭਉ ਦੇਲ ਲਈ, ਉਨਾਂ ਦੇ ਸਰਦਾਰਾਂ ਵਿਚੋਂ
ਕਿਤਨੀਆਂ ਨੂੰ ਫਾਹੇ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ?
ਹੁਣ ਹੋਰ ਵਧੇਰੇ ਤਕੀਕ ਕਰਨ ਦੀ ਕੁਝ ਲੋੜ
ਨਹੀਂ; ਉਹ ਸੇਲ ਹੈ; ਉਸ ਨੂੰ ਫੜ ਲਓ,
ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਨੇੜੇ ਦੇ ਰੁਖ ਨਾਲ ਲਟਕਾਕੇ
ਫਾਹੇ ਦਿਓ।

ਜਿੰਉ ਜਿੰਉ ਵੈਰੀ ਹਟਦਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਤਿੰਉ
ਤਿੰਉ ਅਸੀਂ ਅਗੇ ਵਧਦੇ ਜਾਂਦੇ ਸੇ।

ਤੁਸੀਂ ਕਿਹੜੀ ਪਲਟਲ ਦੇ ਹੋ ?

ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਪਲਟਲ ਵਿਚ ਕਿਤਨੀਆਂ
ਵਰਿਹਾਂ ਰਹੇ ਹੋ ?

ਤੁਸੀਂ ਕਿਹੜੀ ਕਿਹੜੀ ਲੜਾਈ ਦੇਖੀ ਹੈ ?

ਦੇਸੀ ਹੁਦੇਦਾਰ ਲੋਕ, ਅਦਬ ਸਿਰ ਚਲਦੇ
ਹਨ, ਕਿ ਨਹੀਂ ?

When you were on service, had you any fighting,
or not?

Did the enemy commence the attack, or did you?

How were the enemy chiefly armed?

Did they show much bravery in defending the
pass, or not?

How many were killed and wounded?

After the enemy fled, to what distance did you
pursue them?

How many prisoners were taken?

Were there any women present; and what were
they doing?

In what manner had the enemy encamped; and
was there any stockade; and how was it con-
structed?

If the enemy had stockaded themselves, could
you have attacked them with success, or not?

In what manner did you attack them; and did
they give ground, or not?

ਜਾਂ ਤੁਸੀਂ ਲੜਾਈ ਪੁਰ ਗਏ, ਤਾਂ ਕੁਛ ਲੜਾਈ ਹੋਈ, ਜਾ ਨਹੀਂ ?

ਪਹਿਲਾਂ ਵੈਰੀ ਨੇ ਹੱਲਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ, ਜਾ ਤੁਸੀਂ ?
ਵੈਰੀ ਦੇ ਪਾਹ, ਅਕਸਰ ਕਿਹੋ ਜਿਹੇ ਸਸਤਰ ਸਨ ?

ਘਾਟੇ ਦੀ ਚੌਕਸੀ ਵਿਚ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਡੀ ਸ਼ੁਰਮ-
ਗਤੀ ਦਿਖਾਲੀ, ਜਾ ਨਾ ?

ਕਿਤਨੇ ਮਾਰੇ ਪਏ, ਅਤੇ ਕਿਤਨੇ ਘਾਇਲ ਹੋਏ ?
ਜਾਂ ਵੈਰੀ ਨਸਿਆ, ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਕਿਤਨੀਕੁ ਚੁਰ
ਤੀਕੁ ਡਿਠਾਂ ਦਾ ਪਿਛਾ ਕੀਤਾ ?

ਭਿਡਨੇ ਕੌਣੀ ਫੜੇ ਗਏ ?

ਕਾਈ ਕੀਮਤਾਂ ਉਥੇ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ ? ਅਤੇ
ਕੀ ਕਰਦੀਆਂ ਸੀਆਂ ?

ਵੈਰੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਛਾਉਣੀ ਫਿਕਰ ਬਲਾਈ
ਸੀ ; ਅਤੇ ਕਾਈ ਸੰਘਰ ਸਾ ; ਅਤੇ ਕਿਹਾ
ਬਲਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ?

ਜੇ ਵੈਰੀ ਸੰਘਰ ਮਾਰਕੇ ਉਸ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦਾ,
ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਉਤੇ ਦੌੜ ਕਰਕੇ, ਫਤਾ ਪਾ-
ਉਂਦੇ, ਜਾ ਨਾ ?

ਤੁਸੀਂ ਡਿਠਾਂ ਪੁਰ ਕਿਥੁੰ ਹੱਲਾ ਕੀਤਾ ? ਅਤੇ
ਉਹ ਪਿਛਾਹਾਂ ਹਟੇ, ਜਾ ਨਹੀਂ ?

If they gave ground why did you not advance upon them?

What was there to cover the retreat of the enemy?

Did the cavalry prove of any great service in this engagement; and how many of them were there with you?

On what sort of ground did the engagement take place; and were you aware of the enemy's being so near you?

Did you take the enemy by surprise; or were they prepared to receive you?

How did you get possession of the fort; and did you find much difficulty in placing the scaling ladders?

After getting possession of the fort, did you find any money, elephants, horses, camels, bullocks &c.?

Where were you when the action commenced?

Did the guns of the horse artillery do much exe-

ਜੇ ਉਹ ਪਿਛਾਹਾਂ ਹਟੇ, ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਤਿਨਾਂ ਪੁਰ
ਕਿਉਂ ਨਾ ਵਧੇ?

ਜਾਂ ਵੈਰੀ ਭਜਿਆ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਓਟ ਕੀ
ਸਾ?

ਇਸ ਲੜਾਈ ਵਿਚ, ਰਸਾਲੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ
ਕੁਛ ਵਡਾ ਕੰਮ ਕਰ ਦਿਖਾਲਿਆ; ਅਤੇ
ਤੁਹਾਡੇ ਸੰਗ ਕਿਤਨੇ ਸਨ?

ਜਿਥੇ ਲੜਾਈ ਹੋਈ, ਉਹ ਜਾਗਾ ਕਿਹੀ ਜਿਹੀ
ਸੀ? ਅਰ ਤੁਸੀਂ ਜਾਲਦੇ ਸੋ, ਕਿ ਵੈਰੀ
ਇਤਨਾ ਨੇੜੇ ਆ ਪਹੁੰਚਾ ਸੀ?

ਤੁਸੀਂ ਵੈਰੀ ਉੱਤੇ ਅਚਾਨਕ ਹੱਲਾ ਕੀਤਾ; ਜਾ
ਉਹ ਤੁਸਾਂ ਨਾਲ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਨੂੰ ਤਿ-
ਆਰ ਸਨ?

ਕਿਲਾ ਤੁਹਾਡੇ ਹਥ ਕਿਕੂੰ ਆਇਆ? ਅਤੇ
ਪਉੜੀ ਲਾਉਣ ਵਿਚ, ਤੁਹਾ ਨੂੰ ਬਹੁਤ-
ਸਾਰੀ ਦਿਕੀ ਹੋਈ, ਜਾ ਨਹੀਂ?

ਕਿਲੇ ਦੇ ਹਥ ਲਗਣ ਬੋ ਪਿਛੇ, ਕਿਆ ਤੁਹਾ
ਨੂੰ ਕੁਛ ਪੈਸਾ, ਹਾਥੀ, ਘੋੜੇ, ਉੱਠ, ਬੈਲ,
ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੁਛ ਮਿਲਿਆ, ਜਾ ਨਹੀਂ?

ਜਾਂ ਲੜਾਈ ਹੋਣ ਲੱਗੀ, ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਕਿਥੇ ਸੋ?
ਤੋਪਖਾਨੇ ਦੀਆਂ ਤੋਪਾਂ ਨੇ ਬਾਹਲਾ ਬਢਾਂਗਾ

cution; and was it a large breach, or not?

How strong was the storming party; and did they find much resistance in forcing the breach?

Did you suffer much injury from their rockets; and did they fire many?

They fired a great many, but did not seem to understand directing them to any point.

We were much annoyed by their matchlocks, which they continued firing, without intermission, during the whole siege.

They seemed very much afraid of our cavalry, and did not stand one charge from them.

After taking the fort we discovered that they had thrown the dead bodies into the ditch which surrounded it; and had left those who were wounded exposed to the sun, without even water to drink.

ਕੀਤਾ; ਅਤੇ ਮੁਖਾਰਾ ਵਡਾ ਖੁਲਾਂ ਸੀ, ਜਾ
ਨਾ ?

ਮੁਖਾਰੇ ਵਿਚ ਹੱਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਕਿਤਨੇ ਕੁ
ਸੇ; ਅਤੇ ਮੁਖਾਰੇ ਵਿਚ ਵਜ਼ਨ ਦੇ ਵੇਲੇ,
ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਲੀ ਰੋਕ ਟੋਕ ਹੋਈ, ਜਾ ਨਹੀਂ?
ਤਿਨਾਂ ਦੇ ਬਾਲ ਛੁਟਕ ਤੇ, ਤੁਹਾਡਾ ਬਾਹਲਾ
ਜਾਨ ਹੋਇਆ; ਅਤੇ ਉਨ੍ਹੀਂ ਬਹੁਤਸਾਰੇ
ਬਾਲ ਛਡੇ, ਜਾ ਨਹੀਂ?

ਉਨ੍ਹੀਂ ਬਹੁਤਸਾਰੇ ਬਾਲ ਛਡੇ; ਪਰ ਮਲੂਮ ਹੁੰਦਾ
ਸੀ, ਜੋ ਸਿਸਤ ਅਛੀ ਤਰਾਂ ਨਾ ਬੰਨਦੇ ਸਨ।
ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਬੰਦੂਕਾਂ ਨੇ ਸਾ ਨੂੰ ਬਾਹਲਾ
ਦੁਖ ਦਿਤਾ; ਅਤੇ ਜਦ ਤੀਕ ਘੇਰਾ ਪਿਆ
ਰਿਹਾ, ਤਦ ਤਲਕ ਚਲਾਉਂਦੇ ਹੀ ਰਹੇ।

ਅਜਿਹਾ ਨਜ਼ਰੀ ਆਉਂਦਾ ਸਾ, ਜੋ ਉਹ ਅ-
ਸਾਡੇ ਰਸਾਲੇ ਤੇ ਅੰਤ ਡਰਦੇ ਸਨ, ਅਤੇ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਕ ਹੱਲਾ ਬੀ ਨਾ ਝੱਲ ਸਕੇ।

ਕਿਲੇ ਦੇ ਲੈਲ ਪਿਛੇ ਸਾ ਨੂੰ ਮਲੂਮ ਹੋਇਆ,
ਕਿ ਉਨ੍ਹੀਂ ਆਪਲੀਆਂ ਲੋਥਾਂ ਉਸ ਖਾਈ
ਵਿਚ, ਜੋ ਕਿਲੇ ਦੇ ਆਸ ਪਾਸ ਥੀ, ਸਟ ਦਿ-
ਤੀਆਂ ਸਨ; ਅਤੇ ਜੋ ਲੋਕ ਘਾਇਲ ਸਨ,
ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤਿਹਾਏ ਧੁਪ ਵਿਚ ਛਡ ਗਏ ਸੀ।

Most of the people escaped during the night, and took all their jewels with them.

When we entered the fort, we found only a few poor people, and the attendants of the palace.

Many of the run-aways were taken; those who were most afraid jumped into the river Tapi; some of whom swam to the other side; but most of them were carried away by the stream.

Our cavalry were so anxious to pursue them, that many on their horses followed them into the water, and stuck in the mud.

Some of the run-aways took shelter in a pagoda, where the powder remained during the action; but the light train of artillery having opened upon them, the powder caught fire, by the bursting of a shell and blew them up.

ਬਹੁਤ ਲੋਕ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਅਪਣੇ ਸਭ ਗਹਿ-
ਲੇ ਪੁੱਤ ਲੈਕੇ ਭੱਜ ਗਏ।

ਜਾਂ ਅਸੀਂ ਕਿਲੇ ਵਿਚ ਵਸੇ, ਓਥੇ ਨਿਰੇ ਬਹੁਤੇ
ਜਿਹੇ ਗਰੀਬ ਲੋਕ, ਅਤੇ ਹਰਮ ਸਭਾਂ ਦੇ
ਨਕਰ ਚਾਕਰ, ਨਜ਼ਰੀ ਪਏ।

ਜਦਕਿ ਫੌਜੀ ਫੜੇ ਗਏ; ਅਤੇ ਉਹ ਜੋ ਫਰ-
ਡੇਕਲੇ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਪਣੇ ਭਾਈ ਰਾਮੀ ਦੇ
ਦਰਿਆਉਂ ਵਿਚ ਸਿਰ ਮਾਇਆ; ਜਾਂ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਫੜੇ ਪਾਏ ਲੰਘ ਗਏ; ਪਰ
ਜਦਕਿ ਪਾਲੀ ਜੋ ਫਾਲ ਨਾਲ ਰੁਲ ਗਏ।

ਸਾਡੇ ਰਸਾਲੇ ਦੇ ਲੋਕ, ਤਿਨਾਂ ਦਾ ਪਿਛਾ
ਕਰਨ ਵਿਖੇ, ਅਜਿਹੇ ਬੇਲਗਾਮ ਸੇ, ਜੋ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਲਈ ਪੋਜ਼ਿਅਮਾਂ ਸਭੇ ਹੀ ਮਾ-
ਲੀ ਵਿਚ ਵਧੇ, ਫਿਰਕੇ ਵਿਖੇ ਰਸ ਗਏ।

ਕਈ ਤਗੋਜ਼ਿਆਂ ਨੇ, ਇਕ ਠਾਕੁਰ ਦਵਾਰੇ ਵਿਚ,
ਜਿਥੇ ਲੜਾਈ ਦੇ ਵੇਲੇ ਦਾਰੂ ਰਖਿਆ ਹੋ-
ਇਆ ਸੀ, ਪਨਾਹ ਫੜੀ; ਪਰ ਤੋਪਖਾਨੇ
ਦੀ ਇਕ ਹਲਕੀ ਤੋਪ ਦੇ ਸੇਲ ਦੇ ਗੋਲੇ ਨਾਲ,
ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੁਰ ਚੁਟਿਆ, ਦਾਰੂ ਵਿਚ ਅੱਗ
ਲੱਗ ਗਈ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਭਨਾਂ ਨੂੰ ਉਠਾ
ਇਤਰ।

By this accident the enemy's force was completely destroyed, and the survivors fled through the field of sugar cane.

Owing to the thickness of the sugar cane, our cavalry could not follow them.

Two flank companies having come up, took the whole, who had concealed themselves in the sugar cane, prisoners.

We lost in this engagement, 7 officers, 60 rank and file, 1 drummer, 7 doliwalas, and 9 camp followers.

Tell the havaldar to tell those soldiers if they again behave themselves in such a disorderly manner, they will be visited with the severest punishment.

The sipahis are coming to me every day, and are very importunate for their arrears of pay.

The enemy wished much to take the fort, but we prevented them.

We have sent some spies in search of the ene-

ਇਸ ਕਾਹਲੇ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਵੈਰੀ ਦੀ ਫੌਜ ਸਾਰੀ
ਮਾਰੀ ਗਈ; ਪਰ ਜੋ ਬਚ ਗਏ ਸਨ, ਸੋ
ਇਕ ਗੰਨਿਆਂ ਦੇ ਖੇਤ ਵਿਚੀਂ ਹੋਕੇ ਭੱਜੇ।

ਗੰਨਿਆਂ ਦੀ ਬਹੁਤਾਇਤ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਸਾਡੇ ਰ-
ਸਾਲੇ ਦੇ ਲੋਕ, ਤਿਨਾਂ ਦਾ ਪਿਛਾ ਨਾ ਕਰ ਸਕੇ।
ਦੋ ਸੱਜੇ ਖੱਬੇ ਦੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਪਹੁੰਚਕੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ
ਸਭਨਾਂ ਨੂੰ, ਜਿਹੜੇ ਗੰਨਿਆਂ ਦੇ ਖੇਤ ਵਿਚ
ਜਾ ਲੁਕੇ ਸੇ, ਕੈਦ ਕਰ ਲਿਆਈਆਂ।

ਇਸ ਜੁਧ ਵਿਚ ਸਾਡੇ ਸੱਤ ਅਮਲਦਾਰ, ਸੱਠ
ਸਪਾਹੀ, ਇਕ ਭੰਬਰਚੀ, ਸੱਤ ਡੋਲੀਵਾਲ,
ਅਤੇ ਨੌਂ ਬਹੀਰ ਦੇ ਆਦਮੀ, ਮਾਰੇ ਗਏ।

ਹਵਾਲਦਾਰ ਨੂੰ ਆਖੋ, ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਪਾਹੀਆਂ
ਤਾਈਂ ਕਹੇ, ਕਿ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਫੇਰ ਅਜਿਹੀ
ਬੇਤੌਰ ਚਾਲ ਚੱਲੇ, ਤਾਂ ਤੁਹਾ ਨੂੰ ਵਡੀ
ਕਰੜੀ ਸਜਾ ਮਿਲੇਗੀ।

ਸਪਾਹੀ ਨਿਭ ਮੇਰੇ ਪਾਹ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ
ਆਪਣੀ ਚੜ੍ਹੀ ਹੋਈ ਭਲਬ ਦੇ ਲਈ
ਬਾਹਲਾ ਤਗਾਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਵੈਰੀ ਨੇ ਬਹੁਤ ਚਾਹਿਆ, ਜੋ ਕਿਲਾ ਲੈ
ਲਵੇ, ਪਰ ਅਸੀਂ ਲੋਕ ਨਾ ਦਿੱਤਾ।

ਅਸੀਂ ਵੈਰੀ ਦੀ ਟੋਲ ਵਿਚ ਕਈ ਸੇਲ੍ਹ ਘੱਲੇ

my, but they have brought us no news yet.

The sipahis say that the rupees they received for this month's pay, are all counterfeit and they want them changed.

The subadar has stabbed his wife with his bayonet so badly that the entrails came out.

They wished to kill us by treachery; but we never gave them an opportunity.

Does a soldier remain on guard from sunrise till nine o'clock, or till twelve o'clock?

After he had fired three rounds, I was ordered to search his pouch, and see how many balls and blank cartridges there were.

The prisoner intentionally absented himself from the evening roll call; and when asked, he re-

ਹਨ, ਪਰ ਹੁਣ ਤੀਕ ਉਹ ਕੁਝ ਖਬਰ ਨਹੀਂ
ਲਿਆਏ।

ਸਪਾਹੀ ਆਖਦੇ ਹਨ, ਕਿ ਜੇ ਰੁਪਯੇ ਇਸ ਮ-
ਹੀਨੇ ਦੀ ਤਲਬ ਦੇ ਸਾ ਨੂੰ ਲਾਂਭੇ, ਸੋ ਸੱਭੇ
ਖੋਟੇ ਹਨ; ਅਰਚਾਹੰਦੇ ਹਾਂ, ਜੋ ਵਟਾਲਯੇ।
ਸੂਬੇਦਾਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਡੀਵੀ ਦੇ ਢਿਡ ਵਿਚ
ਅਜਿਹੀ ਜੋਰ ਨਾਲ ਸੰਗੀਨ ਮਾਰੀ, ਜੋ
ਅੰਦਰ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਪਈਆਂ।

ਉਨੀਂ ਬਹੁਤ ਚਾਹਿਆ, ਜੋ ਵਾਉਂ ਨਾਲ ਸਾ
ਨੂੰ ਮਾਰ ਸਿਟਲ; ਪਰ ਅਸੀਂ ਉਨਾਂ ਵਾ
ਕਾਬੂ ਨਾ ਚਲਾ ਦਿੱਤਾ।

ਸਪਾਹੀ, ਸੂਰਜ ਨਿਕਲਨੇ ਦੇ ਵੇਲੇ ਤੇ ਲਾਕੇ,
ਨਉਂ ਬਜੇ ਤੀਕ, ਆਪਣੇ ਪਹਿਰੇ ਪੁਰ
ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਯਾ ਬਾਰਾਂ ਬਜੇ ਤੀਕ ?

ਜਾਂ ਉਹ ਤਿੰਨ ਬਾਰ ਬੰਦੂਕ ਚਲਾ ਚੁਕਿਆ, ਤਾਂ
ਮੈਨੂੰ ਹੁਕਮ ਹੋਇਆ, ਜੋ ਉਹ, ਦੇ ਡੋਸਦਾਨ
ਦਾ ਵਾਜ਼ਾ ਲੈਕੇ ਦੇਖਾਂ, ਜੋ ਕਿਤਨੀਆਂ ਗੋ-
ਲੀਆਂ ਅਤੇ ਸੱਖਲੇ ਟੋਟੇ ਉਸ ਵਿਚ ਹਨ।

ਕੈਦੀ ਨੇ ਜ਼ਾਲ ਸੁਝਕੇ ਆਪਣੇ ਡਾਈ ਸੰਝ ਦੀ
ਪਰੇਟ ਤੇ ਗੈਰ ਹਾਜਰ ਕੀਤਾ; ਅਤੇ ਜਾਂ ਪੁਛਿ-
ਆ, ਤਾਂ ਉਤਰ ਦਿਤਾ, ਕਿ ਇਕ ਦੋ ਦਿਨਾਂ

plied, it was his intention to leave the service in a day or two.

He swears that unless I give him a month's leave he will desert from the service.

I directed the sappers and miners to cut away the bushes on the side of the road; so that our march might be practicable.

I have fought as many battles as your father has.

Although I pass my examination with success, it is certain that I shall not obtain the appointment of quarter master for three years to come.

He fired at the target and almost hit it.

It is your turn to keep watch over this treasure for an hour, when I will relieve you.

Let the sipahis, whose muskets are loaded, come forward.

ਵਿਚ ਚਾਕਰੀ ਛੱਡਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਰਖਦਾ ਹਾਂ।
ਉਹ ਸੌਹੀ ਖਾਕੇ ਆਖਦਾ ਹੈ, ਕਿ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਮੈਂ
ਨੂੰ ਇਕ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਰਜ਼ਾ ਨਾ ਦਿਓਗੇ,
ਤਾਂ ਮੈਂ ਚਾਕਰੀ ਛੱਡਕੇ ਨਸ ਜਾਵਾਂਗਾ।
ਮੈਂ ਬੇਲਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ, ਕਿ ਰਸਤੇ ਦੇ
ਅਗਲ ਬਗਲ ਤੇ, ਸਭ ਝਾੜ ਛੱਡਕੇ ਕਟ
ਸਿੱਟੇ; ਜੋ ਕੁਝ ਕਰਨਾ ਸੁਖਾਲਾ ਹੋ ਜਾਵੇ।
ਜਿਤਨੀਆਂ ਲੜਾਈਆਂ ਤੇਰੇ ਪਿਤਾ ਲੜਿ-
ਆ, ਉਤਨੀਆਂ ਮੈਂ ਭੀ ਲੜਿਆ ਹਾਂ।
ਜੇਕਰ ਮੈਂ ਪਰਖਿਆ ਵਿਚ ਪਸੰਦ ਹੋ ਜਾਵਾਂ,
ਤਾਂ ਭੀ ਅਕੀਨ ਹੋ, ਜੋ ਆਉਂਦੀਆਂ ਫਿ-
ਨਾਂ ਬਰਸਾਂ ਤਲਕ, ਮੈਂ ਨੂੰ ਕੋਟ ਮਾਸਤਰ
ਦੀ ਜਾਗਾ ਹੱਥ ਨਾ ਲੱਗੇਗੀ।
ਉਹ ਨੈ ਨਸਾਨੇ ਪੁਰ ਬੰਦੂਕ ਚਲਾਈ, ਅਤੇ
ਉਸ ਦੇ ਲਗ ਭਗ ਲੱਗੀ।
ਹੁਣ ਇਸ ਖਜ਼ਾਨੇ ਪੁਰ ਪਹਿਰਾ ਦੇਣ ਦੀ
ਇਕ ਘੰਟੇ ਭੀਕ ਡੇਰੀ ਬਾਕੀ ਹੈ; ਇਸ ਤੇ
ਪਿਛੇ ਮੈਂ ਤੇਰੀ ਬਦਲੀ ਆਵਾਂਗਾ।
ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਪਾਹੀਆਂ ਨੂੰ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਬੰਦੂ-
ਕਾਂ ਤੜੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ, ਅਜੇ ਆਉਣ
ਦਿਓ।

During the firing of the front rank did you observe through whose negligence Haidar Khan's thumb was blown off?

What made you suppose that the prisoner was not able to stand on sentry? [en person.

He moved in a very unsteady manner like a drunk-

Is it customary in your Regiment for any man to get leave from his guard, during saluting hours?

The two armies entered Poona from exactly opposite directions.

Do you not know that there is a general order forbidding a non-commissioned Officer commanding a guard, to leave it at any time?

The Jamadar received orders to defend the fort to the last extremity.

If you had not persisted in walking on the rampart you would not have tumbled into the ditch.

ਜਾਂ ਅਗਲੀ ਪੰਜ ਵਿਚ ਬੰਦੂਕ ਛੁਟੀ, ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਜਾਤਾ, ਜੋ ਕਿਹ ਦੀ ਗਫਲਤ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਹੋਦਰਖਾਂ ਦਾ ਅੰਗੂਠਾ ਉਡ ਗਿਆ? ਤੁਸੀਂ ਕਿਉਂ ਜਾਤਾ, ਜੋ ਕੋਈ ਪਹਿਰੇ ਪੁਰ ਖੜਾ ਨਾ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਸਾ?

ਉਹ ਮਸਤਾਨਿਆਂ ਵਾਂਙੂ ਵੁਲਦਾ ਤੁਰਦਾ ਸਾ। ਤੁਸਾਡੀ ਪਲਟਨ ਵਿਚ ਇਹ ਦਸਤੂਰ ਹੈ, ਜੋ ਸਲਾਮੀ ਦੇ ਵੇਲੇ, ਕਿਸੇ ਸਪਾਹੀ ਨੂੰ ਗਾਰਦ ਉਪਰੋਂ ਛੁਟੀ ਮਿਲੇ?

ਦੋਵੇਂ ਫੌਜਾਂ ਆਹਮਲੇ ਸਾਹਮਣਿਓਂ ਪੁੱਛੇ ਵਿਚ ਵੜੀਆਂ ।

ਕਿਆ ਤੁਹਾ ਨੂੰ ਮਲੂਮ ਨਹੀਂ, ਜੋ ਇਕ ਸਰਕਾਰੀ ਹੁਕਮ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਬਰਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿ ਕੋਈ ਹਵਾਲਦਾਰ, ਜੋ ਕਿਸੇ ਗਾਰਦ ਦਾ ਮੁਖਤਿਆਰ ਹੋਵੇ, ਆਪਣੀ ਗਾਰਦ ਕਿਤੀ ਵੇਲੇ ਗੈਰ ਹਾਜ਼ਰ ਨਾ ਹੋਵੇ? ਜਮਾਦਾਰ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਕਿ ਵਾਹ ਲਗਦਿਆਂ ਕਿਲੇ ਨੂੰ ਬਚਾ ਰੱਖੇ ।

ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਜਿੰਦ ਕਰਕੇ ਕਿਲੇ ਦੀ ਸਫੀਲ ਪੁਰ ਚੜ੍ਹਕ ਨਾ ਿਰਦੇ, ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਖਾਈ ਵਿਚ ਨਾ ਡਿਗਦੇ ।

That man's musket could never have been broken in this way, without the greatest carelessness.

The Court sentenced the subadar to be suspended from rank and pay for a period of three months.

Whilst you were present, could the prisoner have struck the subadar without your seeing it?

Have you ever been attacked by the enemy in front and flank at the same time?

Can you recollect the exact words which the prisoner made use of, at the time he struck the subadar?

Let all the sipahis, who were absent from parade this evening, have a week's drill; and afterwards bring them full dressed to my quarters.

This man complains that he has been turned out of caste without any fault, merely from the spite of the Jamadar, who is the head person in it.

ਫੌਜਦਾਰੀ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ । ੨੬

ਵਡੀ ਗਫਲਤ ਬਿਨਾ, ਉਸ ਸਪਾਹੀ ਦੀ ਬੰਦੂਕ
ਅਜਿਹੀ ਨਾ ਟੁਟੀ ਹੋਵੇਗੀ ।

ਕਚਹਿਰੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਹੋਇਆ, ਜੋ ਉਹ ਸੂਬੇ-
ਦਾਰ ਤਿੰਨਾਂ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੀਕ, ਆਪਣੇ
ਹੁੰਦੇ ਅਰ ਤਲਬ ਥੀ ਮਕੂਫ ਰਹੇ ।

ਤੁਹਾਡੇ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹੋਣਹਾਰ ਹੈ, ਜੀ ਕੋਈ ਸੂਬੇ-
ਦਾਰ ਨੇ ਮਾਰੇ, ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਨਾ ਦੋਖ ?

ਵੈਰੀ ਵਲੋਂ ਤੁਹਾਡੀ ਫੌਜ ਦੀ ਅਗਾੜੀ ਅਤੇ
ਪਾਸੀ ਪੁਰ, ਕਦੇ ਇਕੋ ਬਾਰੀ ਹੱਲਾਂ ਹੋਇ-
ਆ ਹੈ ?

ਸੂਬੇਦਾਰ ਦੇ ਮਾਰਨ ਵੇਲੇ, ਕੈਦੀ, ਜੋ ਜੀ ਗੱਲਾਂ
ਬੋਲਿਆ, ਸੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਠੀਕ ਠੀਕ ਯਾਦ ਹਨ ?
ਅਜ ਸੰਝ ਦੇ ਪਰੇਣ ਤੇ, ਜੋ ਜੀ ਸਪਾਹੀ ਗੈਰ
ਹਾਜਰ ਹੋਏ ਹਨ, ਉਨਾਂ ਸਭਨਾਂ ਦੀ ਇਕ
ਸਾਡੇ ਤੀਕ, ਦਲੇਲ ਕਰ ਦਿਓ ; ਫੇਰ ਉਨਾਂ
ਨੂੰ ਅੱਛੀ ਤਰੀਕੇ ਦਰੋਸ ਕਰਕੇ, ਮੇਰੇ ਬੰਗਲੇ
ਪੁਰ ਲਿਆਓ ।

ਇਹ ਮਨੁਖ ਫਰਿਆਦ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੀ ਮੈਂ ਨੂੰ
ਬੇਗੁਨਾਹ ਨਿਰਾ ਜਮਾਦਾਰ ਦੇ ਵੇਰ ਦੇ
ਕਾਰੋਨ, ਜੋ ਕੌਮ ਦੀ ਸਰਦਾਰ ਹੈ, ਜ਼ਾਤ
ਵਿਚੋਂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ।

Obedience is the first principle of a soldier.

The musket fell out of his hand.

He must receive at least a hundred lashes.

He has received a wound in a dangerous place.

Where was your Regiment raised ?

In consequence of heavy rain, our march was stopped.

I saw him running towards the cantonment.

The enemy suffered a great deal of mischief.

The enemy having crossed the river, made their [escape.

The enemy depopulated the country.

Were any particular instructions given to the picket, by the naik commanding it ?

What kind of a room is the liquor kept in ; and do you think any quantity of it could be stolen, without the knowledge of the sentry ?

Is there any order in the Regiment, concerning borrowing or lending money ?

ਸਪਾਹੀ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਅਤੇ ਵੱਡਾ
ਕੰਮ ਇਹ ਹੈ, ਜੋ ਹੁਕਮ ਮੰਨੇ।

ਬੰਦੂਕ ਉਹ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਡਿਗ ਪਈ।

ਘੱਟ ਤੇ ਘੱਟ ਉਹ ਨੂੰ ਸਉ ਕੋਰੜੇ ਮਾਰੇ ਲੋੜਯੋ।

ਉਹ ਨੂੰ ਭਯਾਨਕ ਜਾਗਾ ਪੁਰ ਘਾਉ ਲੱਗਾ ਹੈ।

ਤੁਸਾਡੀ ਪਲਟਣ ਕਿਥੇ ਖੜੀ ਹੋਈ ਸੀ ?

ਭਾਰੀ ਬਰਖਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਸਾਡਾ ਕੁਚ ਮਕੁਫ
ਹੋਇਆ। [ਡਿੱਠਾ।

ਅਸੀਂ ਉਹਨੂੰ ਛਾਉਣੀ ਵਲ ਦੌੜਿਆ ਜਾਂਦਾ
ਵੇਰੀ ਨੇ ਵੱਡੀ ਬਿਫੜਾ ਝੁਲੀ।

ਵੇਰੀ ਵਰਿਆਉ ਪਾਰ ਲੰਘਕੇ ਭੱਜ ਗਿਆ।

ਵੇਰੀ ਨੇ ਮੁਲਖ ਉਜਾੜ ਕਰ ਸਾਂਟਿਆ।

ਨਾਇਕ, ਜੋ ਬਿਕਟ ਦਾ ਮੁਖਤਿਆਰ ਸੀ, ਉਨ
ਬਿਕਟ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ, ਕੁਝ ਖਾਸ ਹੁਕਮ ਦਿਤਾ
ਸਾ, ਜਾ ਨਹੀਂ ?

ਜਿਥੇ ਸਰਾਬ ਰਖਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਕਿਹੀ ਜਿਹੀ
ਜਾਗਾ ਹੈ ; ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੀ ਸਮਝ ਵਿਚ ਆ-
ਉਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕੋਈ ਉਸ ਵਿਚੋਂ ਚੁਰਾ ਲਵੇ,
ਅਤੇ ਪਾਹਰੂ ਨਾ ਜਾਣੇ ?

ਪੈਸਾ ਉਪਾਰ ਲੈਣ ਦੇਣ ਦੀ ਬਾਬਤ ਪਲਟਣ
ਵਿਚ ਕੁਝ ਹੁਕਮ ਹੈ ?

Did the prisoner at any time seize the orderly by the throat, and make use of threatening language?

Did you not say any thing to the prisoner, previous to his beating you?

You should have confined him as soon as you became aware of this circumstance.

If you had asked permission to be absent from parade, it would have been given you; but as you would not take the trouble of doing so, you must abide the consequence.

I confined him for falsely stating, in the Bazar, that I had spread reports prejudicial to his character.

Warn the usual party to proceed to night with the Tabut, and give a strict order to the commanding Officer, to allow no person, with sticks or bludgeons, to accompany the procession.

ਕੈਦੀ ਨੈ, ਕਦੇ ਅਜ਼ਦਲੀ ਦਾ ਗਲਾ ਫੜਕੇ,

ਕੁਝ ਡਰਾਉਣ ਦੀ ਗੱਲ ਬੋਲੀ ?

ਕਿਆ ਇਸ ਥੀਂ ਅਗੇ, ਜੋ ਕੈਦੀ ਨੈ ਭੁਗਾ ਨੂੰ
ਮਾਰਿਆ, ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕੁਹੁ ਨਾ ਆਖਿ-
ਆ ਸਾ ?

ਇਸ ਵਿਥਿਆ ਤੇ ਮਹਿਰਮ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹੀ, ਭੁ-
ਗਾ ਨੂੰ ਉਸਦਾ ਕੈਦ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ।

ਜੇ ਤੈ ਪਰੇਟੇ ਗੈਰ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਦੀ ਰੁਖਸਤ
ਮੰਗੀ ਹੁੰਦੀ, ਤਾਂ ਮਿਲ ਜਾਂਦੀ; ਪਰ ਜਾਂ ਤੈ
ਅਜਿਹਾ ਨਾ ਕੀਤਾ, ਤਾਂ ਤੈ ਨੂੰ ਉਸ ਦਾ
ਫਲ ਸਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਮੈਂ ਉਹ ਨੂੰ ਇਸ ਲਈ ਕੈਦ ਕੀਤਾ, ਜੋ ਉਹ
ਬਜ਼ਾਰ ਵਿਚ ਵੂਠ ਮੂਠ ਬਕਦਾ ਫਿਰਦਾ
ਹੈ, ਕਿ ਫਲਾਣੇ ਨੈ ਅਜਿਹੀ ਖਬਰ ਬਾਹਰ
ਖਿੰਡਾਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਤੇ ਮੇਰੀ ਪਤ ਵਿਚ
ਵੱਟਾ ਲੱਗੇ।

ਸਿੜੀ ਦੇ ਤਈਨਾਤੀਆਂ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਦਿਓ, ਜੋ
ਅਜ ਰਾਤ ਨੂੰ ਸਿੜੀ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਣ, ਅਤੇ
ਮੁਖਤਿਆਰ ਨੂੰ ਤਹੀਦ ਕਰ ਦਿਓ, ਜੋ
ਤੀੜ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਲਾਠੀ ਸੋਟੇਵਾਲੇ ਨੂੰ
ਨਾਲ ਜਾਣ ਨਾ ਦੇਵੇ।

I confined that man for falsely accusing me of having reported in the lines, that I had seen him eating with a chamar.

Fortunately, the enemy was as dilatory in making the attack as the garrison was in preparing for defence.

Had the French stormed the place on their arrival it would have been taken.

When the enemy beheld a very considerable army they surrendered the fort.

The British forces were greatly inferior in number to those of the Peshwa.

So long as the conflagration cast a light, not a movement was made by the enemy to interrupt the operations of the garrison.

Many Officers displayed the greatest gallantry and personal exertion.

ਮੈਂ ਉਸ ਜਲੇ ਨੂੰ ਇਸ ਲਾਈ ਬੈਠ ਕੀਤਾ, ਜੋ
ਉਨ ਮੇਰੇ ਉੱਤੇ ਵੁਠੀ ਤੁਹਮਤ ਲਾਈ, ਕਿ
ਮੈਂ ਏਉਂ ਗਲ ਉਡਾਈ, ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਚਮ-
ਯਾਰ ਨਾਲ ਖਾਂਦੇ ਡਿਠਾ।

ਭੁਲਾ ਹੋਇਆ, ਕਿ ਜਿਤਨੀ ਸੁਸਤੀ ਨਾਲ
ਕਿਲੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਤਕਤਾਈ ਕਰੀ,
ਉਤਨੀ ਹੀ ਸੁਸਤੀ ਵੈਰੀ ਨੇ ਹੱਲਾ ਕਰਨੇ
ਵਿਚ ਕੀਤੀ।

ਜੋ ਫਰਾਸੀਸਾਂ ਨੇ ਪਹੁੰਚਦੇ ਹੀ ਉਸ ਜਾਗ
ਉੱਤੇ ਹੱਲਾ ਕਰ ਦਿਤਾ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਉਹ
ਨੂੰ ਲੈ ਲੈਂਦੇ।

ਜਾਂ ਵੈਰੀ ਨੇ ਵਡੀ ਭਾਰੀ ਫੌਜ ਆਉਂਦੀ
ਡਿਠੀ, ਤਾਂ ਕਿਲਾ ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿਤਾ।
ਅੰਗਰੇਜ਼ ਦੀ ਫੌਜ, ਪੇਸਵਾ ਦੀ ਫੌਜ ਨਾਲੋਂ,
ਬਹੁਤ ਬਹੁਤੀ ਸੀ।

ਜਿਥੇ ਤੀਕ ਅੰਗ ਦਾ ਚਾਨਲ ਰਿਹਾ, ਤਿਥੇ
ਤੀਕ, ਕਿਲੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਬਾਜ਼ ਫਿਰ,
ਵੈਰੀ ਨੇ ਕੁਝ ਖਲਲ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ।

ਕਈ ਉਦੇਦਾਰਾਂ ਨੇ, ਅੰਤ ਸੂਰਮਗਤੀ ਪਰਗਟ
ਕੀਤੀ; ਅਤੇ ਖੁਦ ਆਪ ਜਾਨਮਾਰੀ
ਕੀਤੀ।

The general was shot in the breast; and plunged into the sea, preferring death to captivity.

It is impolitic to attack a place, the taking of which, on account of its strength, is rendered impracticable.

Every individual did his duty with energy.

The loss of the Peshwa was great in proportion to the number engaged.

If the villagers had not barricaded the village, the army of the enemy would have plundered them.

I was standing within a musket shot.

The enemy attacked us on every side.

They were forced to give way.

Before reaching the place of destination, we ought to go through a narrow defile.

How many years have you been in the Compa-

ਜਰਨੈਲ ਸਾਹਬ ਦੀ ਹਿੱਕ ਵਿਚ ਗੋਲੀ ਲਗੀ,
ਅਤੇ ਉਹ ਦਰਿਆਉਂ ਵਿਚ ਕੁਦ ਪਿਆ;
ਕਿਉਂਕਿ ਵੈਰੀ ਦੇ ਹਥ ਵਿਚ ਫੜੇ ਜਾਲ
ਨਾਲੋਂ, ਮਰਨਾ ਚੰਗਾ ਸਮਝਿਆ।

ਅਜਿਹੀ ਤਕੜੀ ਜਾਗਾ ਪੁਰ ਹਥ ਪਾਉਂਦਾ
ਲਾਇਕ ਨਹੀਂ, ਜੋ ਅਗੇ ਮਲੂਮ ਸੀ, ਕਿ
ਇਹ ਦਾ ਲੈਣਾ ਬਹੁਤ ਓਥਾ ਹੈ।

ਹਰੇਕ ਨੈ ਆਪਣਾ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਜੋਰ ਮਾਰਕੇ
ਕੀਤਾ।

ਪੇਸ਼ਵਾ ਦੇ ਸਪਾਹੀਆਂ ਵਿਚੋਂ, ਉਸ ਦੇ ਲਸ-
ਕਰ ਮੁਜਬ, ਬਾਹਲੇ ਮਾਰੇ ਗਏ।

ਜੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ, ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਦੀ ਨਾਕੇ
ਬੰਦੀ ਨਾ ਕੀਤੀ ਹੁੰਦੀ, ਤਾਂ ਵੈਰੀ ਨੈ ਉਨਾਂ
ਨੂੰ ਲੁਟ ਲੀਤਾ ਹੁੰਦਾ।

ਮੈਂ ਗੋਲੀ ਦੇ ਟਪੇ ਉੱਤੇ ਖੜਾ ਸੀ।

ਵੈਰੀ ਨੈ ਹਰ ਪਾਸੇ ਥੀ ਸਾਡੇ ਪੁਰ ਹੱਲਾ ਕੀਤਾ।
ਉਨਾਂ ਤੇ ਪਿੰਗਾਮੁਸਤੀ ਨਾਲ ਰਸਤਾ ਛੁਡ-
ਵਾਇਆ।

ਠਕਾਲੇ ਅੰਪੜਨੇ ਤੇ ਅਗੇ, ਸਾ ਨੂੰ ਇਕ ਭੀੜੀ
ਗਲੀ ਵਿਚ ਦਿਓਂ ਜਾਲਾ ਪਵੇਗਾ।

ਕਿਤਨੀਆਂ ਬਰਸਾਂ ਤੁਸੀਂ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਚਾਕ-

The ~~general~~ was ~~not~~ in the ~~front~~: and plunged
 him ~~in~~ ~~the~~ ~~water~~ ~~down~~ in captivity.

A ~~revolver~~ ~~in~~ ~~the~~ ~~hand~~ the taking of
~~which~~ ~~is~~ ~~very~~ ~~is~~ ~~strongly~~ is rendered
~~ineffective~~.

They ~~continued~~ ~~in~~ ~~the~~ ~~same~~ ~~with~~ ~~energy~~.

The ~~loss~~ ~~of~~ ~~the~~ ~~force~~ was great in proportion
 to ~~the~~ ~~number~~ ~~of~~ ~~troops~~.

The ~~troops~~ ~~did~~ ~~not~~ ~~reach~~ the village,
 as ~~soon~~ ~~as~~ ~~the~~ ~~troops~~ would have plundered
~~them~~.

The ~~troops~~ ~~were~~ ~~in~~ ~~a~~ ~~most~~ ~~short~~.

The ~~troops~~ ~~were~~ ~~in~~ ~~every~~ ~~side~~.

The ~~troops~~ ~~were~~ ~~in~~ ~~the~~ ~~way~~.

After ~~reaching~~ ~~the~~ ~~point~~ of destination, we
 were ~~in~~ ~~a~~ ~~most~~ ~~narrow~~ ~~decide~~.

The ~~troops~~ ~~were~~ ~~in~~ ~~the~~ ~~Comp~~ pa-

ਜਰਨੈਲ ਸਾਹਬ ਦੀ ਹਿੱਕ ਵਿਚ ਗੋਲੀ ਲਗੀ,
ਅਤੇ ਉਹ ਦਰਿਆਉਂ ਵਿਚ ਡੁਬ ਪਿਆ;
ਕਿਉਂਕਿ ਵੈਰੀ ਦੇ ਹਥ ਵਿਚ ਫੜੇ ਜਾਲ
ਨਾਲ, ਮਰਨਾ ਚੰਗਾ ਸਮਝਿਆ।

ਅਜਿਹੀ ਤਕੜੀ ਜਾਗਾ ਪੂਰ ਹਥ ਪਾਉਣਾ
ਲਾਇਕ ਨਹੀਂ, ਜੋ ਅਗੇ ਮਲੂਮ ਸੀ, ਕਿ
ਇਹ ਦਾ ਲੈਣਾ ਬਹੁਤ ਓਥਾ ਹੈ।

ਹਰੇਕ ਨੇ ਆਪਣਾ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਜੋਰ ਮਾਰਕੇ
ਕੀਤਾ।

ਪੇਸਵਾ ਦੇ ਸਪਾਹੀਆਂ ਵਿਚੋਂ, ਉਸ ਦੇ ਲਸ-
ਕਰ ਮੁਜਬ, ਬਾਹਲੇ ਮਾਰੇ ਗਏ।

ਜੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ, ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਦੀ ਨਾਕੇ
ਬੰਦੀ ਨਾ ਕੀਤੀ ਹੁੰਦੀ, ਤਾਂ ਵੈਰੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ
ਨੂੰ ਲੁਟ ਲੀਤਾ ਹੁੰਦਾ।

ਮੈਂ ਗੋਲੀ ਦੇ ਟਪੇ ਉੱਤੇ ਖੜਾ ਸੀ।

ਵੈਰੀ ਨੇ ਹਰ ਪਾਸੇ ਥੀ ਸਾਡੇ ਪੂਰ ਹੱਲਾ ਕੀਤਾ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਪਿੰਗਾਮੁਸਤੀ ਨਾਲ ਰਸਤਾ ਛੱਡ-
ਵਾਇਆ।

ਠਕਾਲੇ ਅੰਤਰ ਨੇ ਤੇ ਅਸੇ, ਸਾ ਨੂੰ ਇਕ ਭੀੜੀ
ਗਲੀ ਦਿ——— ਜਾਲਾ ਪਵੇਗਾ।

ਕਿਤਨੇ

ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਚਾਕ-

ny's service, and where were you last employed?

Fifteen years, and I have been in all the battles and sieges that have been fought for the last ten years.

The enemy having dug the mine, blew up the [tower.

Do you object to any member of the court?

Yes I object to Lieutenant so and so.

Make a circuit with your party, and attack the enemy in their rear.

Take post with your detachment on the rising ground; and if you see any troops approaching, send notice quickly to the main body.

If you had obeyed the orders that were given, you would not have been defeated.

Were you present at the collection of the expended cartridges after parade on the morning of the fourth instant?

Did you hear the snick at 12 o'clock order me

ਹੀ ਕੀਤੀ; ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਿਛੇ ਕਿੱਥੇ ਚਾ-
ਕਰ ਹੋਏ?

ਪੰਦਰਾਂ ਵਰਿਹੇ; ਅਰ ਪਿਛਲੀਆਂ ਦਸਾਂ
ਵਰਿਹਾਂ ਵਿਚ, ਸਭਨਾਂ ਲੜਾਈਆਂ ਅਤੇ
ਘੇਰਿਆਂ ਵਿਖੇ ਹਾਜ਼ਰ ਸਾ।

ਵੈਰੀ ਨੇ ਸੁਰੰਗ ਲਾਏ, ਬਰਜ ਨੂੰ ਉਡਾ ਦਿਤਾ।
ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਹਬਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦਿਆਂ ਵਿਚੋਂ,
ਕਿਸੇ ਥੋਂ ਬੇਜਾਰ ਹੈ? [ਨਹੀਂ।

ਹਾਂ ਮੈਂ ਫਲਾਲੇ ਲਪਟੈਨ ਸਾਹਬ ਕੋਲੋਂ ਪਰਮਿੰਨ
ਆਪਲੀ ਫੌਜ ਸਲੇ ਘੁੰਮਘੁੰਮਕੇ, ਵੈਰੀ ਦੀ
ਪਿਛਾੜੀ ਪੁਰ ਹੱਲਾ ਕਰੇ।

ਆਪਲੇ ਦਸਤੇ ਸਲੇ, ਉਸ ਟਿਕਰੀ ਪੁਰ ਜਾਕੇ,
ਡੇਰਾ ਕਰੇ; ਅਤੇ ਜੇ ਕੋਈ ਫੌਜ ਆਉਂਦੀ
ਦੇਖੇ, ਤਾਂ ਡਾਬੜਤੇੜ ਖਬਰ ਘਲੇ।

ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਹੁਕਮ ਮੰਨਦੇ, ਤਾਂ ਤੁਹਾ ਨੂੰ ਹਾਰ ਨਾ
ਆਉਂਦੀ।

ਇਸ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਚਉਥੀ ਤਰੀਕ ਦੀ ਫਜ਼ਰ
ਨੂੰ, ਪਰੇਟ ਹੋ ਚੁਕਲ ਪਿਛੇ, ਜਾਂ ਬਚੇ ਹੋਏ
ਟੋਟੇ ਕਠੇ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਡਿਥੇ ਹਾ-
ਜਰ ਸੇ?

ਉਹ ਜੋ ਨਾਇਕ ਨੇ ਬਾਰਾਂ ਬਜੇ ਮੈਂ ਨੂੰ ਹੁਕਮ

to go alone to relieve the sentry in the custom house gateway?

If you conceived that the sentry had no right to stop you, you might have complained to the havaldar of the guard; but you had no business to give him bad language.

It is calculated that only one musket shot in 100 takes effect.

In our artillery practice, the proper proportion of the powder is accurately adjusted to the weight of the ball.

The soldier should be directed to cover his object before he fires his musket.

At 100 yards distance, a musket carefully loaded and skilfully handled, will do more execution than one hundred balls otherwise discharged.

The sipahis formed square; fixed bayonets; and

ਦਿਤਾ, ਕਿ ਤੂੰ ਕੱਲਾ ਜਾਕੇ ਜਗਾਡਖਾਨੇ ਦੇ ਬੂਹੇ ਪੁਰ ਜੋ ਪਾਹਰੂ ਹੈ, ਉਹ ਦੀ ਬਦਲੀ ਕਰ ; ਸੋ ਤੂੰ ਸੁਕਿਆ ਕਿ ਨਹੀਂ ?

ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਜਾਤਾ ਸੀ, ਜੋ ਪਾਹਰੂ ਨੇ ਭੁਗਾ ਨੂੰ ਨਾਹਕ ਰੋਕਿਆ, ਤਾਂ ਗਾਰਦ ਦੇ ਹਵਾਲਦਾਰ ਦੇ ਕੋਲ ਫਰਿਆਦ ਕੀਤੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ; ਪਰ ਉਹ ਨੂੰ ਗਾਲੀਆਂ ਦੇਵੀਆਂ ਭੁਗਾਡਾ ਕੰਮ ਨਾ ਸਾ।

ਇਹ ਗਲ ਗਿਲੀ ਮਥੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਕਿ ਸੌ ਵਿਓ, ਨਿਰੀ ਇਕ ਗੋਲੀ ਲਗਦੀ ਹੈ।

ਸਾਡੀ ਗੋਲਾਦਾਜੀ ਵਿਖੇ ਗੋਲੇ ਦੇ ਤੋਲ ਮਾਫਕ, ਚੌਕਸੀ ਨਾਲ ਬਰੂਦ ਭਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਸਪਾਹੀ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਦਿਤਾ ਚਾਹਯੇ, ਜੋ ਬੰਦੂਕ ਚਲਾਉਣ ਤੇ ਅਗੇ, ਨਸਾਨੇ ਨੂੰ ਅਛੀ ਭਰਾਂ ਸਿੰਨੇ।

ਇਕ ਸੰਗਜ ਦੀ ਵਿਥ ਪੁਰ, ਇਕ ਬੰਦੂਕ ਖਬਰਦਾਰੀ ਨਾਲ ਭਰੀ ਹੋਈ, ਅਤੇ ਹੁਨਰ ਨਾਲ ਫੜੀ ਹੋਈ, ਸੌ ਬੰਦੂਕ ਹੋਰ ਭਰਾਂ ਦੀ ਛੱਡਣ ਦੀ, ਵਧੀਕ ਅਸਰ ਕਰੇਗੀ।

ਸਪਾਹੀਆਂ ਨੇ ਕੋਟ ਬੰਨ, ਸੰਗੀਨ ਵਜਾ, ਵਡੀ

received the charge gallantly.

If the sentry had not prevented the enemy, we would certainly have been slain.

He made a beautiful retreat before an enemy of superior force.

At what distance can you do execution with that gun?

As the detachment was taking forage for the European Regiment at Deesa, it was attacked by the Bheels.

In the midst of the battle, the magazine took fire. Our Regiment was relieved by the 15th.

He deemed it advisable to blockade the road, which led to the cantonment of the enemy.

He thought it expedient to raise a battery fronting the camp of the enemy.

When I arrived at the quarter guard I saw the prisoner, who was then a sentry, stooping at

ਬਹਾਦਰੀ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹਮਲਾ ਰੋ-
ਕਿਆ।

ਜੇ ਪਾਹਰੂ ਨੇ ਵੈਰੀ ਨੂੰ ਨਾ ਰੋਕਿਆ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ
ਅਕੀਨ ਹੋ, ਜੋ ਅਸੀਂ ਕਤਲ ਹੋ ਜਾਂਦੇ।

ਉਹ ਵੈਰੀ ਦੀ ਵਡੀ ਫੌਜ ਦੇ ਅਗੇ, ਵਡੀ
ਚਤਰਾਈ ਨਾਲ ਭਜੇ।

ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਬੰਦੂਕ ਨਾਲ ਕਿਤਨੀ ਦੂਰ ਭੀਕ
ਮਾਰ ਸਕਦੇ ਹੋ?

ਇਕ ਦਸਤਾ ਸਪਾਹੀਆਂ ਦਾ, ਜੋ ਗੋਰਿਆਂ
ਦੀ ਪਲਟਲ ਲਈ, ਡੀਸੇ ਨੂੰ ਰਸਤ ਲਈ
ਜਾਂਦਾ ਸਾ, ਉਸ ਪੁਰ ਭੀਲਾਂ ਨੇ ਡਾਕਾ ਮਾ-
ਰਿਆ।

ਜੁਪ ਦੇ ਵੇਲੇ ਬਰੁਦਖਾਨੇ ਨੂੰ ਅਗ ਲਗੀ।
ਪੰਧਰਵੀਂ ਪਲਟਲ ਸਾਡੀ ਪਲਟਲ ਦੀ ਬਦ-
ਲੀ ਆਈ।

ਓਨ ਮੁਨਾਸਬ ਜਾਤਾ, ਕਿ ਰਸਤਾ, ਜੋ ਵੈਰੀ ਦੀ
ਛਾਉਣੀ ਵਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਸੋ ਬੰਦ ਕਰ ਲਵੇ।
ਓਨ ਅਛਾ ਜਾਤਾ, ਜੋ ਵੈਰੀ ਦੀ ਫੌਜ ਦੇ
ਸਾਹਮਣੇ ਮੋਰਚਾ ਲਾਵੇ।

ਜਾਂ ਮੈਕੁਆਟਰ ਗਾਰਦ ਪੁਰ ਪਹੁੰਚਾ, ਤਾਂ ਕੈਦੀ
ਨੂੰ, ਜੋ ਉਸ ਵੇਲੇ ਪਹਿਰੇ ਪੁਰ ਸੀ, ਆਪਣੇ

the end of his post, with his musket lying against the wall.

I was formerly in the 19th. Regiment, but about a week ago I was transferred to the 20th.

I had three ball cartridges in one compartment of my cartouch box, and two blank in the other.

What length of time elapsed, from your first seeing the prisoner sitting or lying down, and the period of his rising and challenging?

We were nearly losing the fort.

He tried to evade the sight of the sentry.

The seventh company fired six rounds on to day's ball practice.

If we had surprized the enemy, we should undoubtedly have gained the victory.

When we took possession of the town, we found

ਪਹਿਰੇ ਦੇ ਨਾਕੇ ਪੁਰ ਝੁਕਿਆ ਹੋਇਆ
ਡਿਠਾ; ਅਤੇ ਉਹ ਦੀ ਬੰਦੂਕ ਕੰਧ ਨਾਲ
ਲਗੀ ਹੋਈ ਸੀ।

ਮੈਂ ਅਗੇ ਉਨੀਸਵੀਂ ਪਲਟਣ ਵਿਚ ਸਾ; ਪਰ
ਇਕ ਸਾਡਾ ਹੋਇਆ, ਜੋ ਬੀਸਵੀਂ ਪਲ-
ਟਣ ਵਿਚ ਭਰਤੀ ਹੋਇਆ ਹਾਂ।

ਮੇਰੇ ਤੋਸਦਾਨ ਦੇ ਇਕ ਖਲ ਵਿਚ ਤਿੰਨ ਗੋ-
ਲੀਦਾਰ ਟੋਟੇ, ਅਰ ਦੂਜੇ ਵਿਚ ਦੋ ਸਖਲੇ
ਟੋਟੇ ਸਨ।

ਜਾਂ ਤੁਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੈਦੀ ਨੂੰ ਬੈਠਾ, ਜਾ ਪਿ-
ਆ ਹੋਇਆ ਡਿਠਾ; ਤਿਸ ਤੇ ਕਿਤਨੇ ਚਿਰ
ਪਿਛੇ ਉਹ ਉਠਕੇ, ਆਪਣੇ ਪਹਿਰੇ ਪੁਰ
ਬੋਲਣ ਲਗਾ।

ਨੇੜੇ ਸਾ, ਜੋ ਕਿਲਾ ਸਾਡੇ ਹਥੋਂ ਜਾਂਦਾ ਰਹੇ।
ਉਸ ਨੇ ਪਾਹਰੂ ਦੀ ਨਜ਼ਰੋਂ ਆਪਣੇ ਤਾਈਂ
ਬਚਾਉਣਾ ਚਾਹਿਆ।

ਅੰਜ ਗੋਲੀਮਾਰ ਪਰੇਟ ਪੁਰ ਸਭਵੀਂ ਕੰਪਨੀ
ਨੈ ਛੇ ਛੇ ਬਾਜ਼ਾਂ ਮਾਰੀਆਂ।

ਜੇ ਅਸੀਂ ਬੇਖਬਰ ਵੈਰੀ ਉਪਰ ਚੜ੍ਹ ਜਾਂਦੇ,
ਤਾਂ ਜਰੂਰ ਫੜੇ ਪਾਉਂਦੇ।

ਜਾਂ ਅਸੀਂ ਉਹ ਨਗਰ ਲੀਡਾ, ਤਾਂ ਸਰਬਤ

all the hospitals filled with the wounded ; so that there was not a vacant place to put our own in.

The two armies fought for two days with very little intermission, and both claimed the victory.

The scene of war ought always to be carried in- to the enemy's country.

If you had neglected shutting up the pass in the mountains, the enemy would undoubtedly have taken the town.

When you saw the general's wound, did it appear mortal ?

The Havaldar and men of the light company deserve the greatest praise, for defending the sally port in such a gallant style.

As the sipahi went up the stairs of the rampart, he broke the butt of his musket.

ਅਸਪਤਾਲ ਘਾਇਲਾਂ ਨਾਲ ਅਜਿਹੇ ਭਰੇ
ਹੋਏ ਪਾਏ, ਜੋ ਆਪਣੇ ਘਾਇਲਾਂ ਦੇ ਰਖਲ
ਲਈ, ਕੋਈ ਜਾਗਾ ਬਿਹਲੀ ਨਾਂ ਸੀ।

ਦੋਵੇਂ ਫੌਜਾਂ ਬਹੁਤਾ ਚਿਰ ਅਟਕਕੇ, ਦੋ ਦਿਨ
ਲੜਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ, ਅਤੇ ਦੋਹਾਂ ਨੇ ਆਪ-
ਲੀ ਆਪਲੀ ਫਤੇ ਦਾ ਦਮ ਮਾਰਿਆ।

ਵੈਰੀ ਦੇ ਦੇਸ ਵਿਚ, ਸਦਾ ਲੜਾਈ ਦਾ ਅ-
ਖਾੜਾ ਪਾਇਆ ਲੋੜਯੋ।

ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਘਾਟ ਬੰਦ ਕਰਨ ਵਿਖ ਆਹਲਕ
ਕੀਤੀ ਹੁੰਦੀ, ਤਾਂ ਵੈਰੀ ਠੀਕ ਸਹਿਰ ਨੇ ਲੈ
ਲੈਂਦਾ।

ਜਾਂ ਤੁਸੀਂ ਜਰਨੈਲ ਸਾਹਬ ਦਾ ਘਾਉ ਡਿਠਾ,
ਤਾਂ ਕਿਆ ਉਹ ਕਾਰੀ ਘਾਉ ਨਜਰੀ ਆ-
ਇਆ ?

ਲੈਟ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਹਵਾਲਦਾਰ, ਅਤੇ ਉਹ ਦੇ ਸ-
ਪਾਹੀ, ਵਡੀ ਉਸਤੁਤ ਦੇ ਲਾਇਕ ਹਨ; ਇਸ
ਲਈ ਜੋ ਉਨੀ ਸੁਰਮਗਤੀ ਨਾਲ, ਕਿਲੇ
ਦੀ ਖਿੜਕੀ, ਵੈਰੀ ਦੇ ਹਥੋਂ ਬਚਾਈ।

ਉਸ ਸਪਾਹੀ ਨੇ, ਕੋਟ ਦੀ ਪਉੜੀ ਪਰ ਚੜ੍ਹ-
ਦਿਆਂ, ਆਪਲੀ ਬੰਦੂਕ ਦਾ ਕੁੰਦਾ ਤੋੜ
ਸਿਟਿਆ।

Raise a battery of four guns upon that hillock opposite the left flank bastion of the town; and let me know when it is completed.

The havaladar of the pioneers says that he has fired the train in the mine; but owing to last night's rain, the powder has become damp, and will not explode.

The sipahis of the Marine Battalion are governed by the same laws, and are liable to the same punishments, as the other native Regiments of the Bombay Presidency.

I read in the Courier of yesterday, that the war in China is put an end to.

Do you know the reason of its being settled?

I heard that it was settled on account of the death of Lord Napier.

Did you see the prisoner dash his musket on the parade ground?

Tell the soldiers, to get their kits ready, because

ਉਸ ਟਿਕਰੀ ਪੁਰ, ਜੋ ਸਹਿਰ ਦੇ ਖਬੇ ਪਾਸੇ
ਦੇ ਬਰਜ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੈ, ਚਉਹੁ ਤੋਪਾਂ
ਦੀ ਇਕ ਮੋਰਚੇ-ਬੰਦੀ ਕਰੋ; ਅਤੇ ਜਾਂ ਤਿ-
ਆਰ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਨੂੰ ਖਬਰ ਦਿਓ।

ਬੇਲਦਾਰਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਦਾਰ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਜੋ
ਮੈਂ ਸੁਰੰਗ ਨੂੰ ਅੰਗ ਲਾਈ; ਪਰ ਕੱਲ ਰਾਤ
ਦੀ ਬਰਖਾ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਦਾਰੂ ਗਿਲਾ ਸਾ,
ਸੋ ਉਡੀ ਨਹੀਂ।

ਦਰਿਆਈ ਪਲਟਲ ਦੇ ਸਪਾਹੀਆਂ ਉਪਰ
ਬੀ, ਉਹੋ ਏਨ ਅਰ ਸਜਾ ਲਗਦੀ ਹੈ, ਜੋ
ਬੰਬਈ ਹਾਠੇ ਦੀਆਂ ਪਲਟਲਾਂ ਉਪਰ ਪੈ-
ਦੀ ਹੈ।

ਕੱਲ ਦੀ ਅਖਬਾਰ ਵਿਚ ਮੈਂ ਪੜਿਆ, ਕਿ ਲ-
ਜ਼ਾਈ ਜੋ ਚੀਨ ਵਿਚ ਸੀ, ਸੋ ਨਿਬੜ ਗਈ।
ਤੁਸੀਂ ਉਹ ਦੇ ਨਿਬੜ ਜਾਲ ਦਾ ਕਾਰਨ ਜਾਲ-
ਦੇ ਹੋ?

ਮੈਂ ਸੁਣਿਆ, ਜੋ ਲਾਟ ਨੇਪੀਅਰ ਦੇ ਮਰਨ
ਦੇ ਕਾਰਨ, ਇਹ ਲਜ਼ਾਈ ਨਿਬੜ ਗਈ।
ਤੁਸੀਂ ਕੈਦੀ ਨੂੰ ਪਰੇਟ ਦੀ ਜਾਗਾ ਉਤੇ ਬੰਦੂਕ
ਪਟਕਾਉਂਦੇ ਡਿਠਾ ਹੈ?

ਸਪਾਹੀਆਂ ਨੂੰ ਆਖੋ, ਜੋ ਆਪਣਾ ਆਪਣਾ

I will inspect them.

The enemy surrounded us, but we escaped under the protection of the fortifications.

Had the Officer given the proper word of command to those sipahis, they would not have allowed the enemy to capture the fort.

The intrenchment that we dug round the walls of the citadel, was filled up by the stones thrown by the enemy from above.

If you saw an army advancing obliquely, what do you think would be the best plan to attack them?

When I was going the rounds, I saw his musket on the ground, and he himself leaning against a pillar, fast asleep.

Warn the subadar who goes with the party, that if the enemy does not appear by 10 P. M. he must return, taking care to make no noise in

ਸਮਿਆਨ ਤਿਆਰ ਕਰ ਰਖਣ; ਕਿਉਂਕਿ
ਮੈਂ ਉਨਾਂ ਦੇ ਦੇਖਣ ਲਈ ਆਵਾਂਗਾ।

ਵੈਰੀ ਨੈ ਸਾ ਨੂੰ ਘੇਰ ਲਿਆ; ਪਰ ਅਸੀਂ ਕਿਲੇ
ਦੇ ਆਸਰੇ ਬਚਕੇ ਨਿਕਲ ਗਏ।

ਜੇ ਹੁਦੇਦਾਰ ਨੈ ਉਨਾਂ ਸਪਾਹੀਆਂ ਨੂੰ ਠੀਕ
ਠੀਕ ਹੁਕਮ ਦਿਤਾ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਉਹ ਕਿਲਾ
ਦੁਸਮਣ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਨਾ ਜਾਣ ਦਿੰਦੇ।

ਖਾਈ, ਜੇ ਅਸੀਂ ਕਿਲੇ ਦੀ ਕੰਧ ਦੇ ਆਸ
ਪਾਸ ਪਟੀ, ਸੋ ਦੁਸਮਣ ਨੈ ਉਪਰੋਂ ਪਥਰ
ਸਿਟਕੇ ਭਰ ਦਿੱਤੀ।

ਜੇ ਕਿਸੇ ਫੌਜ ਨੂੰ ਤਿਰਛੀ ਵਧੀ ਆਉਂਦੀ ਦੇਖੋ,
ਤਾਂ ਉਸ ਉੱਤੇ ਹੱਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕਿਹੜੀ
ਤਤਵੀਰ ਚੰਗੀ ਜਾਣਦੇ ਹੋ?

ਜਾਂ ਮੈਂ ਰਉਂਦ ਪੁਰ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਉਹ
ਦੀ ਬੰਦੂਕ ਤੋਂ ਉੱਤੇ ਡਿੱਗੀ ਪਈ ਡਿੱਠੀ; ਅਤੇ
ਉਹ ਆਪ ਇਕ ਥੰਮ ਨਾਲ ਲਗਕੇ, ਵੱਡੀ
ਨੀਂਦ ਵਿਚ ਸੁੱਤਾ ਹੋਇਆ ਸਾ।

ਸੁਬੇਦਾਰ ਜੋ ਸਪਾਹੀਆਂ ਨਾਲ ਕਮਾਨ ਪੁਰ
ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਨੂੰ ਤਹੀਦ ਕਰਕੇ ਖਬਰ
ਦਿਓ, ਕਿ ਜੇ ਵੈਰੀ ਚਾਡ ਕੇ ਦਸ ਬਜੇ ਤੀਕ,
ਨਜ਼ਰੀ ਨਾ ਆਵੇ, ਤਾਂ ਪਿਛੇ ਨੂੰ ਮੁੜੋ, ਅਤੇ

leaving his ground, lest he should be discovered to be lying in wait; if he meets any suspicious looking people, on his return, let him arrest them and bring them before me.

Did you see that man, fire his musket at the serjeant?

The wall was too high to be escaladed; but might have been easily battered down.

There was a conspiracy amongst the sipahis, which was, however, soon quelled.

What is your opinion; should a soldier at all times obey the orders of his superior; or is he, at any time whatever, to be permitted to exercise his own judgment, upon the propriety of the order?

If my gun had not flashed in the pan, I would undoubtedly have hit the mark.

Had you not been standing in the range of that can-

ਤਕੜਾਈ ਰਖੇ, ਜੋ ਮੁੜਨ ਦੇ ਵੇਲੇ ਕੁਝ ਸੋਰ-
ਸਰਾਬਾ ਨਾ ਕਰੇ, ਜੋ ਦੁਸਮਲ ਨੂੰ ਉਹ ਦੇ
ਛਉਹ ਮਾਰਨ ਦੀ ਖਬਰ ਹੋ ਜਾਵੇ; ਅਤੇ
ਮੁੜਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਜੇ ਕਾਈ ਮਨੁਖ ਰਾਹ
ਵਿਚ ਮਿਲੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਪੁਰ ਕੁਝ ਭਰਮ ਪਵੇ,
ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਫੜਕੇ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਲਿ ਆਵੇ।

ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਮਨੁਖ ਨੂੰ ਸਾਰਜਨ ਪੁਰ ਬੰਦੂਕ
ਚਲਾਉਂਦੇ ਡਿਠਾ ਹੈ?

ਕਿਲੇ ਦੀ ਸਫੀਲ ਅਜਿਹੀ ਉੱਚੀ ਸੀ; ਜੋ
ਪਉੜਸਾਂਗ ਲਾਉਣੀ ਓੱਖੀ ਸੀ; ਪਰ ਉਹ
ਦਾ ਢਾਹ ਸਿਟਲਾ ਸੁਖਾਲਾ ਸਾ।

ਸਪਾਹੀਆਂ ਵਿਚ ਕੁਛ ਦੰਗਾ ਕਰਨ ਦਾ ਮਨ-
ਸੁਥਾ ਥਾ, ਪਰ ਝਬਦੇ ਹੀ ਦਬ ਗਿਆ।

ਤੁਹਾਡੀ ਸਮਝ ਵਿਚ ਕੀ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕੋ-
ਈ ਸਪਾਹੀ ਸਦਾ ਆਪਣੇ ਵੱਡੇ ਦਾ ਹੁਕਮ
ਮੰਨਦਾ ਰਹੇ; ਜਾ ਕਿਸੇ ਵੇਲੇ ਉਸ ਹੁਕਮ
ਦੀ ਸੁਧਾਈ ਅਤੇ ਨਾ ਸੁਧਾਈ ਪੁਰ, ਆਪ-
ਣਾ ਧਯਾਨ ਦੁੜਾਵੇ, ਕਿ ਨਹੀਂ?

ਜੇ ਮੇਰੀ ਬੰਦੂਕ ਰੰਜਕ ਨਾ ਚਟਦੀ, ਤਾਂ ਠੀਕ
ਮੈਂ ਨਸਾਨਾ ਫੁੰਡਦਾ।

ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਤੋਪ ਦੇ ਟਪੇ ਪੁਰ, ਖੜੇ ਨਾ ਹੁੰਦੇ,

non shot, you would not have been so severely wounded; I hope this will be a warning to you.

He was going in the opposite direction to the enemy.

In consequence of the carelessness of Abdul Karim's rear rank man, his thumb was blown off.

He is very young to be a Major,

Half cock your musket,

As subadar of the Regiment, what is your opinion, as to the feeling of the native Officers, concerning the duty they have to perform in the Regiment?

Before you pull the trigger, you must cock the piece.

At midnight the enemy stormed the fort.

I am quite sure his musket was not loaded, when he pursued the enemy.

ਭਾਂ ਅਜਿਹੇ ਵੱਡੇ ਘਾਇਲ ਨਾ ਹੁੰਦੇ; ਹੁਣ
ਉਮੇਦ ਹੈ, ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਥੀਂ ਭਰ ਮੰਨੋਗੇ।
ਜਿਥੋਂ ਵੱਡੀ ਚਲਾ ਆਉਂਦਾ ਸਾ, ਉਥਰ ਨੂੰ
ਉਹ ਚਲਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।

ਅਬਦੁਲਕਰੀਮ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਸਪਾਹੀ ਦੀ ਬੇ-
ਪਰਵਾਹੀ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਉਸ ਨੂੰ ਅੰਗੂਠਾ
ਉਡ ਗਿਆ।

ਉਹ ਵੀ ਉਮਰ, ਅਜੇ ਮੇਜਰ ਹੋਣ ਦੇ ਲਾ-
ਇਕ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਆਪਣੀ ਬੰਦੂਕ ਦਾ ਘੋੜਾ ਅਪੇ ਪਾਏ ਪੁਰ
ਵੱਜਾਉਂਦਾ।

ਤੁਸੀਂ ਜੇ ਪਲਟਕ ਦੇ ਸੁਬੇਦਾਰ ਹੋ, ਤੁਹਾਡੀ
ਸਮਝ ਵਿਖੇ ਕੀ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਦੇਸੀ ਹੁੰਦੇ-
ਦਾਰ ਪਲਟਕੀ ਨੌਕਰੀ ਬਜਾ ਲਿਆਉਣ
ਵਿਚ, ਕੀ ਸੋਚਦੇ ਹਨ?

ਕਲ ਚਬਾਉਣ ਤੇ ਅਸੇ, ਘੋੜਾ ਪਾਏ ਪੁਰ
ਵੱਜਾਇਆ ਚਾਹਯੋ।

ਅਪੀ ਰਾਤੇ ਵੈਰੀ ਨੇ ਕਿਲਾ ਮਾਰ ਲੀਤਾ।
ਮੈਂ ਅਥੀਨ ਨਾਲ ਜਹਿੰਗਰ ਹਾਂ, ਕਿ ਕਾਂ ਉਲ
ਵੈਰੀ ਦਾ ਪਿਛਾ ਕੀਤਾ, ਤੁਹਾ ਉਹ ਵੀ ਬੰਦੂਕ
ਭਰੀ ਹੋਈ ਨਾ ਸੀ।

After the object of the expedition was accomplished, the various detachments returned to their respective encampments, and divided the booty amongst themselves.

The thickness of the wood favoured the concealment of the enemy; and without loss to themselves, they killed many of our men.

Though he was previously informed of the consequences, he continued his march, but at last fell a victim to his obstinacy.

The sipahis were so fatigued with the late wearying marches, through a sandy country, that they would not have made an attack with any effect, when we reached the village.

My sword, from remaining in the scabbard so long, has become rusty.

ਜਾਂ ਲੜਾਈ ਦਾ ਕੰਮ ਹੋ ਚੁਕਾ, ਤਾਂ ਹਰੇਕ
ਫੌਜ, ਆਪਣੀ ਆਪਣੀ ਛਾਉਣੀ ਨੂੰ ਮੁੜਿ
ਆਈ, ਅਤੇ ਲੁਟ ਆਪਸ ਵਿਚ ਵੰਡ
ਲਈ।

ਵਾੜੀ ਦੇ ਗਾਹੜ ਦੇ ਸਬਬ, ਵੇਰੀ ਨੂੰ ਲੁਕ
ਰਹਿਲ ਦਾ ਵੱਡਾ ਆਸਰਾ ਮਿਲਿਆ;
ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਡੇ ਬਹੁਤ ਲੋਕ ਮਾਰ
ਘਡੇ; ਪਰ ਭਿਨਾਂ ਦਾ ਕੁਝ ਜਾਨ ਨਾ ਹੋਇ-
ਆ।

ਤਾਵੇਂ ਅਗੇ ਹੀ ਤੇ ਉਹ ਨੂੰ ਖਬਰ ਦਿਤੀ ਗਈ
ਸੀ, ਕਿ ਉਹ ਦਾ ਫਲ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ, ਤਾਂ
ਤੀ ਉਹ ਕੁਝ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ; ਪਰ ਉਸਨੂੰ
ਆਪਣੇ ਹਠ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨਿਸ਼ਟ ਹੋ ਗਿਆ।

ਰੇਡ ਦੇ ਮੁਲਖ ਵਿਚ ਵੱਡੇ ਕੁਝ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾ-
ਰਨ, ਸਾਰੇ ਸਪਾਹੀ ਅਹੇ ਥੱਕ ਗਏ ਸਨ,
ਕਿ ਜਾਂ ਅਸੀਂ ਉਸ ਗਰਾਉਂ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚੇ,
ਤਾਂ ਹੋਲਹਾਰ ਨਾ ਸਾ, ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਥੀਂ ਜਿਹੀ
ਚਾਹਯੇ, ਭਿਹੀ ਦੌੜ ਹੋ ਸਕੇ।

ਮੇਰੀ ਤਰਫ਼ਾਰ ਨੂੰ ਇਤਨਾ ਚਿਰ ਮਿਆਨ
ਵਿਚ ਰਹਿਲ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਜੰਗਲ ਲੁਕ
ਗਿਆ।

He ordered the English to advance, and attack that part of the line which still maintained its position.

The man has been tried for disobedience of orders, and was found guilty; but the court, taking into consideration his former good conduct, have recommended him not to be punished, but severely reprimanded.

The Commanding Officer bids me say that this man's conduct was worthy of the severest punishment; but nevertheless, in hopes of his improvement, the court have pardoned him.

On being told by his Commanding Officer, that he was to have double drill for three days, what did he say?

When you ordered him to go on his tour of sentry, did he draw his arms and refuse to go?

ਉਨ ਗੋਰਿਆਂ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਦਿਤਾ, ਜੋ ਅਗੇ ਵਧਕੇ, ਉਪਰ ਦਿਆਂ ਲੋਕਾਂ ਪੁਰ, ਜੋ ਹੁਲ ਡੀਕ ਆਪਲੇ ਠਿਕਾਲੇ ਸਿਰ ਕਤਾਰ ਬੰਨੇ ਥਾਇਮ ਹਨ, ਹੱਲਾ ਕਰਨ।

ਹੁਕਮ ਤੋੜਨ ਦੇ ਸਬਬ, ਉਹ ਮਨੁਖ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਦੋਸੀ ਠਹਿਰਿਆ; ਪਰ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਬਾਂ ਨੇ, ਉਹ ਦੇ ਅਗਲੇ ਚੰਗੇ ਚਲਾਕਾਂ ਪੁਰ ਧਿਆਨ ਕਰਕੇ, ਸਪਾਰਸ ਕੀਤੀ, ਜੋ ਉਹ ਸਜਾ ਨਾ ਪਾਵੇ; ਪਰ ਉਹ ਨੂੰ ਹਥਕ ਦਬਕ ਭਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

ਕਮਾਨਯਰ ਸਾਹਬ ਨੇ ਮੈਂ ਨੂੰ ਇਹ ਗੱਲ ਆਖਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿਤਾ, ਜੋ ਉਸ ਮਨੁਖ ਦੀ ਚਾਲ ਭਾਰੀ ਸਜਾ ਦੇ ਲਾਇਕ ਸੀ, ਤਾਂ ਭੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਬਾਂ ਨੇ, ਉਹ ਦੇ ਸੁਪਰ ਜਾਲ ਦੀ ਆਸ ਉਪੁਰ, ਉਹ ਨੂੰ ਮਾਫ ਕੀਤਾ।

ਜਾਂ ਉਹ ਦੇ ਕਮਾਨਯਰ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, ਜੋ ਤੈਂ ਨੂੰ ਤਿੰਨਾਂ ਦਿਨਾਂ ਡੀਕ, ਦੁਲੀ ਵਲੇਲ ਦੇਲੀ ਪਵੇਗੀ, ਤਦ ਉਨ ਕੀ ਕਿਹਾ?

ਜਾਂ ਤੁਸੀਂ ਉਹ ਨੂੰ ਪਹਿਰੇ ਪੁਰ ਜਾਲ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿਤਾ, ਤਦ ਉਨ ਹਥਯਾਰ ਖਿਚਕੇ, ਜਾਲ ਤੇ ਨਾਹ ਕੀਤੀ, ਜਾ ਨਹੀਂ?

When you went to parade, what subadar was present?

Were you in the line on the night of the disturbance?

When you ordered the prisoner to return to his lines, and he refused to go, what did you do then?

The stocks of two are broken; the ramrods of three are lost; the lock of one is quite useless; the hammers of four will not give fire; the cocks of two have become loose; the barrel of one is crooked; the screws of one are lost; and the sight of another has been broken off.

ਜਾਂ ਤੁਸੀਂ ਪਰੇਟ ਪੁਰ ਗਏ, ਤਾਂ ਕਿਹੜਾ ਸੂਬੇ-
ਦਾਰ ਹਾਜ਼ਰ ਸਾ?

ਜਿਸ ਰਾਤੇ ਪਸਾਦ ਹੋਇਆ, ਤੁਸੀਂ ਲੈਨ ਵਿਚ
ਸੇ, ਕਿ ਨਹੀਂ?

ਜਦ ਤੁਸੀਂ ਕੈਦੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਲੈਨ ਦੇ ਮੁੜ
ਜਾਲ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿਤਾ, ਅਤੇ ਉਨ ਨਹੀਂ
ਮੰਨਿਆ, ਤਦ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਕੀਤਾ?

ਦੁਹੂੰ ਬੰਦੂਕਾਂ ਦੇ ਕੁੰਦੇ ਟੁਟ ਗਏ ਹਨ; ਤਿੰਨਾਂ ਦੇ
ਗਜ ਜਾਂਦੇ ਲਗੇ; ਇਕ ਦੀ ਕਲ ਨਿਕੰਮੀ ਹੋ
ਗਈ; ਚੌਹੂੰ ਦੀਆਂ ਚਖਮਕਾਂ ਥੀਂ ਅੰਗ
ਨਹੀਂ ਵੜਦੀ; ਦੁਹੂੰ ਦੇ ਘੋੜੇ ਢਿਲੇ ਹੋ ਗਏ;
ਇਕ ਦੀ ਨਾਲੀ ਬਿੰਗੀ ਹੋ ਗਈ; ਇਕ ਦੇ
ਪੇਚ ਜਾਂਦੇ ਰਹੇ; ਅਤੇ ਇਕ ਦੀ ਮਖੀ
ਟੁਟ ਗਈ ਹੈ।

JUDICIAL PHRASES.

I believe him to be a noted impostor and swindler.

How do you know that this is the man who struck you?

I told him what I thought right, but he did not listen to me.

Could you assign any reason for it at that time?

He told me many things; but I was quite mute.

I cannot speak positively, as to the place of my

ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ।

ਅਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ, ਜੋ ਉਹ ਮਨੁਖ ਦੁਸ਼ਮਣ
ਅਤੇ ਛਲਯਾ ਹੈ।

ਤੁਸੀਂ ਕਿਉਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋ, ਜੋ ਇਹ ਉਹੋ ਮਨੁਖ ਹੈ,
ਕਿ ਜਿਸ ਨੇ ਤੁਸੀਂ ਨੂੰ ਠਾਟਿਆ ?

ਅਸੀਂ ਜੋ ਕੁਝ ਅੱਛਾ ਜਾਣਾਂ, ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਆ-
ਖਿਆ; ਪਰ ਉਹ ਨੇ ਅਸਾਡੀ ਗੱਲ ਨਾ ਮੰ-
ਨੀ।

ਉਸ ਵੇਲੇ ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੁਝ ਕਾਰਨ
ਦੱਸ ਸਕੋ, ਕਿ ਨਾ ?

ਉਸ ਨੇ ਅਸਾ ਨੂੰ ਬਾਹਲੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸੁਣਾਈ-
ਆਂ; ਪਰ ਅਸੀਂ ਬਿਲਕੁਲ ਉਪ ਹੀ ਵੱਟ
ਛੱਡੀ।

ਅਸੀਂ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਆਖ ਸਕਦੇ, ਜੋ ਸਾਡਾ

nativity, nor who my parents are.

Did you keep your eyes fixed upon the spot,
during the whole of the transaction?

Had no other person been present, it is probable that he would have denied having said so

Was it before or after your leaving the house,
that he said he would commit the murder?

Would you have supposed it possible, that a
man, of whom you entertained so high an opinion,
could be guilty of such an act?

Could any person, besides yourself, have seen
him striking his wife?

Have you any witness of what happened at that
time?

I will inquire into your case, and if I find it true,
you shall have redress.

Was it possible for any man to have been in the

ਬਤਨ ਕਿਥੇ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਾ ਇਹ, ਜੋ ਸਾਡੇ
ਮਾਓਂ ਵਾਪ ਕੋਲ ਹਨ।

ਜਦ ਤੀਕੁਰ ਇਹ ਕੰਮ ਹੁੰਦਾ ਰਿਹਾ, ਤਦ ਤੀਕੁ
ਉਸੀ ਥਾਉਂ ਪੁਰ ਫੁਸੀ ਅਖਾਂ ਲਾ ਰਹੇ ਸੇ ?
ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਮਨੁਖ ਉਥੇ ਹਾਜਰ ਨਾ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ
ਉਹ ਅਖਸਰ ਮੁਕਰਦਾ, ਕਿ ਮੈਂ ਅਜਿਹਾ
ਨਾ ਆਖਿਆ ਸਾ।

ਕਿਆ ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਗਲ ਭੁਹਾਡੇ ਉਸ ਘਰੋਂ
ਨਿਕਲਨੇ ਤੇ ਅਗੇ ਜਾ ਪਿਛੇ ਆਖੀ, ਜੋ ਮੈਂ
ਖੁਨ ਕਰਾਂਗਾ ?

ਕਥੇ ਭੁਹਾਡੇ ਚਿਤ ਵਿਖੇ ਆ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕਿ
ਉਹ ਮਨੁਖ ਜੋ ਭੁਹਾਡੀ ਨਜਰ ਵਿਚ ਅ-
ਜਿਹਾ ਅਸੀਲ ਹੈ, ਅਜਿਹਾ ਮੰਦਾ ਕਰਮ
ਕਰੇ ?

ਭੇਰੇ ਸਾਫ਼ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੇ, ਉਹ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਰੰਨ
ਭਾਈ ਫਾਟਦੇ ਦੇਖਿਆ ਹੋਵੇਗਾ, ਕਿ ਨਹੀਂ ?
ਉਸ ਵੇਲੇ ਦੀ ਗਲ ਦਾ ਭੁਹਾਡਾ ਕੋਈ ਉਗਾਹ
ਹੈ ?

ਅਸੀਂ ਭੁਹਾਡੇ ਵਗੜੇ ਵਿਖੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਾਂਗੇ ;
ਜੇ ਸੱਚ ਹੋਵੇਗਾ, ਤਾਂ ਨਿਆਉਂ ਮਿਲੇਗਾ।
ਇਹ ਗੱਲ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜੇ ਕੋਈ ਮਨੁਖ ਚੋਰੀ

House, at the time of the robbery, without hearing the noise the thieves made, in breaking open the door?

I would say decidedly not. As I, in a house at some distance, was awakened out of a sound sleep by the noise, it is not likely that any one, in that very house, could have avoided hearing it.

If he made a noise at the door, whilst you were in the room; how could it be, that you did not hear it?

I knew by the creaking of his shoes that he was coming up stairs.

He offered him a bribe to give his vote in favor of the defendant.

From the facts we have just heard, I am of opinion that a strong degree of suspicion attaches to this man; so he must be committed to

ਦੇ ਵਲੋਂ ਘਰ ਵਿਚ ਹੋਵੇ, ਅਤੇ ਚੋਰ ਬੂਹੇ ਨੂੰ
ਭੁੰਨੇ, ਅਤੇ ਚੁਲ੍ਹੇ, ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਖੜਕ ਉਹ
ਦੇ ਕੰਨੀ ਨੀ ਪਵੇ ?

ਮੈਂ ਆਖਦਾ ਹਾਂ, ਜੋ ਕਦੇ ਇਹ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੋ
ਸਕਦੀ, ਕਿ ਜੋ ਮਨੁੱਖ ਉਸੀ ਘਰ ਵਿਚ
ਰਹਿੰਦਾ ਹੋਵੇ, ਅਤੇ ਨਾ ਸੁਣੇ, ਮੈਂ ਉਥੇ ਕੁਛ
ਦੂਰ ਇਕ ਘਰ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਭੀ,
ਉਸ ਖੜਕ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਵੱਡੀ ਨੀਂਦ ਵਿਚੋਂ
ਜਾਗ ਪਿਆ ।

ਇਹ ਗੱਲ ਕਿਥੋਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਉਸੀ ਘਰ
ਵਿਚ ਸੇ, ਅਤੇ ਉਨੀਂ ਬੂਹੇ ਉਤੇ ਰੋਲਾ ਪਾ-
ਇਆ, ਅਤੇ ਉਸੀ ਨਾ ਸੁਣਿਆ ?

ਮੈਂ ਉਹ ਵੀ ਜੁੱਤੀ ਦੇ ਖੜਕ ਦੀ ਜਾਣਨਾ, ਜੋ ਉਹ
ਪੌੜੀ ਉਤੇ ਚੜ੍ਹਦਾ ਆਉਂਦਾ ਸੀ ।

ਉਨ ਆਖਿਆ, ਜੋ ਉਂ ਮੁਦਾਲਿਓ ਦੇ ਹੱਕੇ
ਵਿਚ ਅਡੀ ਆਖੇ, ਤਾਂ ਤੈ ਨੂੰ ਬੰਦੀ ਦਿ-
ਆਂਗਾ ।

ਇਹ ਸਾਰੀ ਵਿਥਿਆ, ਜੋ ਹੁਣ ਸਾਡੇ ਸੁਣਨੇ
ਵਿਚ ਆਈ, ਏਵੇਂ ਇਹ ਸਮਝਿਆ ਹੀ,
ਜੋ ਉਸ ਮਨੁੱਖ ਉਤੇ ਬਾਹਲਾ ਭਰਮ ਪੈਂਦਾ ਹੋ,
ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਰਜ਼ਿਆ ਚਾਹੀ, ਜੋ

take his trial at the next sessions.

When a man is brought up on a charge of murder, is he imprisoned, or bailed?

In the court it is necessary that the witnesses be sworn; but should one refuse, what is done?

How is this matter to be settled by the tenets of your religion?

The woman was divorced by a judgment of the court.

When you saw the corpse on the bank, was there any cord round its neck?

Is it possible he could have come, without your seeing him?

If he had come, might you have seen him?

Do you know if there are any vacancies in the judicial line?

You might have been put in prison for interfer-

ਉਹ ਦਾ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚ ਨਿਆਉਂ ਹੋਵੇਗਾ।
ਜਦ ਕੋਈ ਮਨਖ ਖੁਨ ਦੇ ਬਲ ਵਿਚ ਪਕੜਿ-
ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਭਲ ਲੈਂਦੇ ਹਨ,
ਯਾ ਉਸ ਕੋ ਜਾਮਨੀ ਲੈ ਲੈਂਦੇ ਹਨ?

ਨਿਆਉਂ ਵਿਚ ਉਘਾਹਾਂ ਨੂੰ ਸੁਗੰਢ ਦੇਣੀ
ਚਾਹੀਦੇ; ਜੇ ਕੋਈ ਸੁਗੰਢ ਨਾ ਖਾਵੇ, ਤਾਂ ਕੀ
ਕਰਦੇ ਹਨ?

ਭੁਪਾਲੇ ਪੰਥ ਵਿਚ, ਇਸ ਵਸਤੂ ਦਾ ਨਬੇਲਾ
ਫਿਕਰ ਹੈ?

ਬਚਪਿਰੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਮੁਜਬ, ਉਸ ਭੀਮੀ ਨੇ
ਭਲਾਕ ਪਾਈ।

ਜਦ ਤੂੰ ਲੇਖ ਨਦੀ ਦੇ ਕੰਢੇ ਉਤੇ ਦੇਖੀ, ਤਦ
ਉਸ ਦੀ ਪੈਲ ਵਿਚ ਰਸੀ ਬੰਨੀ ਹੋਈ ਸੀ,
ਕਿ ਨਹੀਂ?

ਇਹ ਗੱਲ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਉਹ ਆਵੇ, ਅਰ
ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਨੂੰ ਨਾ ਵੇਖੋ?

ਜੇ ਉਹ ਆਉਂਦਾ, ਤਾਂ ਕਿਆ ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਨੂੰ
ਦੇਖਦੇ?

ਤੁਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋ, ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਕੇ ਵਾਉਂ
ਵਿਚ ਕੋਈ ਜਾਗਾ ਕੇਹਲੀ ਹੈ?

ਠਾਣੇ ਦੇ ਪਿਆਰਿਆਂ ਦੇ ਸੰਮਤ ਵਿਚ ਵ-

ing with those police peons on duty; but as you have escaped this time, I hope you will take warning in future.

How can you swear so positively to the identity of the prisoner, as you have admitted that at the time you saw him, it was very dark?

It is true that it was very dark at that time; but the prisoner, you will observe, has a scar on his forehead, which I distinctly saw; and by which, I now recognize him.

Let a peon go with him to the village, and look for the cow.

This man has a petition that he may be permitted to enclose a piece of land, about half a bigah, near the town.

That land is in Camp limits: I have nothing to do with it.

To whom shall I apply?

What has this man been doing?

ਖਲ ਦੌਲ ਥੋਂ, ਤੁਸੀਂ ਕੈਦ ਵਿਚ ਪਏ ਹੋਏ,
ਪਰ ਇਸ ਵੇਲੇ ਬਚ ਗਏ; ਉਮੇਦ ਹੈ, ਜੋ
ਅਗੇ ਨੂੰ ਭਰ ਮੰਨੋਗੇ।

ਤੁਸੀਂ ਕਿਕਰ ਸੁੰਗੇਦ ਖਾਕੇ ਬੋਲਦੇ ਹੋ, ਜੋ ਫਕ
ਨੂੰ ਸਚੀਂ ਸਿਆਲਦਾ ਹੀ; ਕਿਉਂਕਿ ਤੁਸੀਂ
ਕਰਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਕਿ ਜਦ ਮੈਂ ਉਸ ਨੂੰ ਦੇ-
ਖਿਆ, ਤਦ ਬਾਹਲਾ ਅਨੇਰਾ ਸੀ?

ਸਚ ਹੈ, ਜੋ ਤਿਸ ਵੇਲੇ ਬਹੁਤ ਅਨੇਰਾ ਸੀ;
ਪਰ ਫਕ ਦੇ ਮਥੇ ਪੁਰ ਇਕ ਦਾਗ ਹੈ, ਜੋ
ਤੁਸੀਂ ਦੇਖਦੇ ਹੋ, ਉਹ ਦਾਗ ਸਾਫ ਮੇਰੇ ਦੇਖ-
ਣੇ ਵਿਚ ਆਇਆ, ਉਸ ਦੀ ਹੁਣ ਬੀ ਮੈਂ
ਉਸ ਨੂੰ ਸਿਆਲਦਾ ਹੀ।

ਇਕ ਚਪੜਾਸੀ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਉਸ ਪਿੰਡ ਨੂੰ
ਘਲੇ, ਜੋ ਗਾਇ ਨੂੰ ਟੋਲੇ।

ਇਹ ਮਨੁਖ ਅਰਜ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਪਿੰਡ ਦੇ
ਪਾਤ ਅਧਾ ਬਿੰਘਾ ਤੋਂ ਲਾ ਹੈ, ਕਿ ਉਸ ਦੇ
ਦਵਾਲੇ ਬਾਜ਼ ਕਰਨੇ ਦਾ ਹੁਕਮ ਮਿਲੇ।

ਉਹ ਤੋਂ ਲਾਉਣੀ ਵੀ ਹੁਣ ਵਿਚ ਹੈ ਇਸ ਲਈ
ਮੇਰਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ।

ਮੈਂ ਕਿਹ ਦੇ ਕੋਲ ਜਾਕੇ ਅਰਜ ਕਰਾਂ?

ਇਸ ਮਨੁਖ ਨੇ ਕੀ ਕੀਤਾ ਹੈ?

He has beaten a woman, and stolen her nose ring,
and a pair of silver bangles.

When I got to the place, the prisoner was lying
on the ground, with his sword covered with
blood.

I caught hold of the prisoner by the wrist; but
he gave me a sudden jerk, and escaped.

You ought not to have released the prisoner with-
out my permission.

If you had not followed the advice of your com-
rades, you would not have found yourself in
this predicament.

The plaintiff and defendant are both present; and
each is anxious for justice.

Would you recognize the ornaments she wore,
when you last saw her alive?

How long was it from your last seeing the pris-

ਉਹ ਨੈ ਇਕ ਭੀਮੀ ਨੂੰ ਮਾਰਿਆ, ਅਤੇ ਉਹ
ਦੀ ਨੱਥ, ਅਰ ਇਕ ਜੋੜੀ ਚਾਂਦੀ ਦੇ ਕਜ਼ਿ-
ਆਂ ਦੀ ਚੁਰਾਈ ਹੈ।

ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਉਸ ਜਾਗਾ ਪੁਰ ਪਹੁੰਚਾ, ਤਾਂ ਕੈਦੀ
ਧਰਤੀ ਪੁਰ ਪਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਅਰ
ਲਹੂ ਭਰੀ ਭਰਵਾਰ, ਉਸ ਦੇ ਪਾਹ ਪਈ
ਹੋਈ ਸੀ।

ਅਸੀਂ ਕੈਦੀ ਨੂੰ ਪਹੁੰਚੇ ਤੇ ਪਕੜਿਆ; ਪਰ
ਉਹ ਇਕ ਵਟਕਾ ਮਾਰਕੇ ਮੇਰੇ ਹੱਥੋਂ ਛੁਟ
ਰਿਆ।

ਸਾਡੇ ਆਖੇ ਬਿਨਾ ਕੈਦੀ ਨੂੰ ਛੱਡਣਾ ਨਹੀਂ
ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ।

ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਦੇ ਆਖੇ ਪੁਰ
ਕੰਮ ਨਾ ਕੀਤਾ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਨੌ-
ਬਤ ਨੂੰ ਨਾ ਪਹੁੰਚਦੇ।

ਮੁਦੰਏ ਅਤੇ ਮੁਦੰਲਹਿ ਦੋਨੋਂ ਹਾਜ਼ਰ ਹਨ,
ਅਤੇ ਨਿਆਉਂ ਚਾਹੰਦੇ ਹਨ।

ਜੇ ਗਹਿਲਾ ਤੁਸੀਂ ਪਿਛਲੀ ਬਾਰੀ ਉਸ ਭੀਮੀ
ਦੇ ਜੀਉਂਦੇ ਜੀ ਪਹਿੰਚਾ ਦੇਖਿਆ ਸਾ, ਸੇ
ਹੁਣ ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਸਿਆਣੋਗੇ?

ਰੁਕ ਨਸੀ ਜਾਂਦੀ ਦੇਖਣ ਤੇ ਪਿਛੇ, ਕਿਤਨੇਕੁ

prisoner running, till you met the police peons?

Did the police peons endeavour to apprehend the prisoner?

Did the prisoner stop before the police peons called him, or after?

Might I not have been stooping, as well as lying, or sitting down?

Your statements contradict themselves.

Our orders with regard to that man are so extremely strict, that he is not allowed any indulgence whatever.

In the conversation which took place between you and the subadar, respecting the three rupees, did you understand that he alluded to himself?

In the money transaction, do you mean to insinuate that he intended to cheat you, or merely that he got the best of the bargain?

ਚਿਰ ਪਿਛੋਂ ਤੁਹਾ ਨੂੰ ਠਾਲੇ ਦੇ ਪਿਆਦੇ
ਮਿਲੇ ?

ਠਾਲੇ ਦੇ ਪਿਆਦਿਆਂ ਨੂੰ ਕੈਦੀ ਦੇ ਫੜਨ ਨੂੰ
ਜ਼ੋਰ ਮਾਰਿਆ, ਕਿ ਨਾ ?

ਠਾਲੇ ਦੇ ਪਿਆਦਿਆਂ ਦੇ ਹਾਕ ਮਾਰਨ 'ਚੋਂ,
ਕੈਦੀ ਅੱਗੋਂ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋ ਗਿਆ, ਕਿ ਪਿਛੋਂ ?

ਜਿਹਾ ਮੈਂ ਲੰਬਾ ਪਿਆ, ਜਾ ਬੈਠਾ ਹੋਇਆ
ਹੋਵਾਂਗਾ, ਕਿਆ ਵੁਕਿਆ ਹੋਇਆ ਡਿਹਾ
ਨਾ ਹੋਵਾਂਗਾ ?

ਤੁਹਾਡੀ ਇਕ ਗੱਲ ਦੂਜੀ ਨੂੰ ਵੁਠਾਲ ਦੀ ਹੈ।
ਉਸ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਉਪਰ ਅਜਿਹਾ ਕਰੜਾ ਹੁਕਮ
ਰੋਇਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿਸੇ ਬਿਧ ਰਿਆਇਤ
ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ।

ਤੁਹਾਡੇ ਅਤੇ ਸੁਬੇਦਾਰ ਦੇ ਵਿਚ ਤਿੰਨਾਂ ਰੁਪ-
ਯਾਂ ਦੀ ਬਾਬਤ, ਜੋ ਗੱਲ ਬਾਤ ਹੋਈ, ਉਸ ਥੀ
ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਸਮਝੇ, ਜੋ ਉਹ ਨੇ ਤਿਸ ਗੱਲ ਦੀ
ਆਪਣੇ ਉਪਰ ਅਸਾਰਤ ਕੀਤੀ, ਕਿ ਨਾ ?
ਕਿਆ ਤੁਸੀਂ ਪੜ੍ਹਦੇ ਨਾਲ ਆਖਦੇ ਹੋ, ਜੋ ਪੈ-
ਸੇ ਦੇ ਲੈਣ ਵੇਲੇ ਵਿਚ ਉਹ ਨੇ ਤੁਹਾ ਨੂੰ
ਠਗ ਲੀਤਾ, ਜਾ ਨਿਚਾ ਸੌਦੇ ਵਿਚ ਉਹ ਨੇ
ਆਪਣਾ ਨਫਾ ਕੀਤਾ ?

He led me to the next house but two, where I found the prisoner asleep, with a bundle under his pillow.

When you first went up to the prisoner, did he appear at all intoxicated?

Can you swear that this is the man who robbed you last night?

How far were you from the parties, at the time the dispute took place?

Did you go yourself to see him; and in what state did you find him?

Could the defendant have struck the plaintiff, in your presence, without your observing it?

He reported to me that the robber had killed four women; but that he was afterward seiz-

ਉਹ ਮੈਂ ਨੂੰ ਦੋ ਘਰ ਛੱਡਕੇ ਤੀਜੇ ਘਰ ਲੈ ਗਿਆ; ਉਥੇ ਅਸੀਂ ਕੈਦੀ ਨੂੰ ਇਕ ਗੰਢੜੀ ਸਰਹਾਲੇ ਦੇ ਹੇਠ ਧਰੀ, ਸੁੱਤਾ ਹੋਇਆ ਪਾਇਆ।

ਜਾਂ ਤੁਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੈਦੀ ਦੇ ਕੋਲ ਗਏ, ਤਾਂ ਉਸ ਵੇਲੇ ਉਹ ਨੂੰ ਕੁਝ ਅਮਲ ਪੀਤੇ ਹੋਏ ਦੇਖਿਆ?

ਤੁਸੀਂ ਸੌਹੀ ਖਾਕੇ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹੋ, ਜੋ ਇਹ ਉਹੋ ਮਨੁੱਖ ਹੈ, ਜਿਨ ਕਲ ਦੀ ਰਾਭੇ ਤੁਹਾ ਨੂੰ ਲੁਟਿਆ?

ਜਦ ਝਗੜਾ ਹੋਇਆ, ਤਦ ਤੁਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਨੁੱਖਾਂ ਤੇ ਕਿਤਨੀਕ ਦੂਰ ਸੇ?

ਕਿਆ ਤੁਸੀਂ ਆਪ ਉਹ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਗਏ ਸੇ; ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਸ ਹਾਲ ਵਿਚ ਪਾਇਆ?

ਕਿਆ ਮੁਦਾਲਹਿ ਨੇ ਮੁਦਾਈ ਨੂੰ ਤੁਹਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮਾਰਿਆ ਹੋਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਨਹੀਂ ਡਿਠਾ ਹੋਵੇਗਾ?

ਉਸ ਨੇ ਮੈਂ ਨੂੰ ਖਬਰ ਦਿਤੀ, ਜੋ ਉਸ ਚੋਰ ਨੇ ਚਾਰ ਝੀਮਤਾਂ ਮਾਰ ਸਿਟੀਆਂ; ਪਰ ਤਿਸ ਦੇ ਪਿਛੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਵਿਚ,

ed by a sipahi, at the gate of the village.

You expose yourself to the displeasure of government, by such refractory conduct; and you render yourself liable to be dismissed from your office.

Were you standing so near the prisoner, that if he had used these words, you must have heard him?

When the thieves saw us coming, they ran away; but our party went in pursuit of them; half in one direction, and half in another; at last we apprehended them all.

Did you search the prisoner's person?

On searching him I found a bunch of keys in his pocket, a flint, and tinder box.

Did any one attempt to deliver the prisoner from your custody?

It is not worth while to lodge a complaint against him, for so trifling a matter.

I thought it would have been his turn to have sat yesterday on the jury; but it appears they

ਇਕ ਸਪਾਹੀ ਨੈ ਉਸ ਨੂੰ ਫੜ ਲਿਆ।
 ਤੁਸੀਂ ਅਜਿਹੇ ਮੁਹੱਲਾਵਾਈ ਦੇ ਕੰਮ ਤੇ ਆਪਣੇ
 ਆਪ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਖਫ਼ਗੀ, ਅਝੇ ਚਾਕਰੀ
 ਤੇ ਹਟਾ ਦੇਣ ਵੇ ਖਤਰੇ ਵਿਚ ਸਿਟਦੇ ਹੋ।
 ਕਿਆ ਤੁਸੀਂ ਕੈਦੀ ਥੀਂ ਇਤਨੇ ਨੇੜੇ ਖੜੇ ਸੇ,
 ਕਿ ਜੇ ਉਹ ਨੈ ਏਹ ਗੱਲਾਂ ਆਖੀਆਂ ਹੁ-
 ਦੀਆਂ, ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਜਰੂਰ ਸੁਣ ਲੈਂਦੇ ?
 ਜਦ ਚੋਰਾਂ ਨੈ ਸਾ ਨੂੰ ਆਉਂਦੇ ਡਿਠਾ, ਤਦ
 ਨਸੇ; ਪਰ ਸਾਡੇ ਵਿਚੋਂ ਅਧੇ ਇਕ ਪਾਸੇ ਨੂੰ
 ਗਏ, ਅਤੇ ਅਧੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਨੂੰ; ਉਤਰ
 ਅਸੀਂ ਸਭੇ ਫੜ ਲੀਝੇ।

ਤੁਸੀਂ ਕੈਦੀ ਦਾ ਝਾੜਾ ਲੀਝਾ, ਕਿ ਨਾ ?
 ਜਾਂ ਉਹ ਦਾ ਝਾੜਾ ਲਿਆ, ਤਾਂ ਉਹ ਦੇ
 ਮੀਸੇ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਗੁਡਾ ਝੰਜੀਆਂ ਦਾ, ਅਤੇ
 ਇਕ ਚਖਮਕ, ਅਰ ਪਲੀਤਾ ਲਭਿਆ।
 ਕਿਸੀ ਨੈ ਤੁਹਾਡੀ ਬੈਦ ਵਿਚੋਂ ਕੈਦੀ ਦੇ ਝੁੰਡਾ-
 ਉਕ ਦਾ ਉਦਮ ਕੀਤਾ ?

ਇਹੀ ਜਿਹੀ ਹੱਥੀ ਗੱਲ ਵਾਸਤੇ, ਉਹ ਦੇ ਪੁਰ
 ਫਰਿਆਦ ਕਰਨੀ ਅਛੀ ਨਹੀਂ।

ਅਸੀਂ ਜਾਣਾ, ਜੋ ਕੁਝ ਪੰਚਾਇਤ ਬਹਿਲ ਦੀ,
 ਉਸ ਦੀ ਕਾਰੀ ਹੋਈ ਹੋਵੇਗੀ; ਪਰ ਮਨੁੱਖ

have no regular list there. Every one's name is drawn by lot ; first come first served, just as it may happen.

Did you seize the prisoner by the hand, as he was in the act of taking the money ?

Why did you deprive the woman of her reputation ?

I will always protect you against any encroachment on your liberty ; revenge you for any insult offered ; and reimburse you for any loss you may sustain.

Do you know any thing about the prisoner's having, on the seventh of last month, confessed being concerned in gambling ?

I saw you holding him by the hair, and beating him ; and now you deny it.

If the door had not been fastened, the thieves would have stolen the Company's property.

ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਇਕੋ ਜਿਹਾ ਹਿ-
ਸਾਬ ਰਹਿੰਦਾ ਨਹੀਂ। ਸਭਨਾਂ ਦਾ ਨਾਉਂ
ਚਿਠੀ ਉਪਰ ਕਢਦੇ ਹਨ; ਜਿਹਦਾ ਨਾਉਂ
ਪਹਿਲੇ ਆਵੇ, ਉਹ ਅਗੇ ਦੀ ਬਹਿੰਦਾ ਹੈ,
ਜਿਹਾ ਲੇਖ।

ਕਿਆ ਕੈਦੀ ਦੇ ਪੈਸਾ ਚਕਲ ਦੇ ਵੇਲੇ, ਤੁਸੀਂ
ਉਸ ਦਾ ਹੱਥ ਫੜਿਆ ਸੀ?

ਕਿਉਂ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਕ੍ਰੀਮਤ ਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਕੀਤਾ?
ਜੇ ਕੋਈ ਤੁਹਾਡੀ ਮੁਖਤਿਆਰੀ ਵਿਚ ਹੱਥ
ਪਾਵੇ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡੀ ਰਮਾਇਤ ਕਰਾਂ-
ਗੇ; ਜੇ ਕੋਈ ਤੁਸਾਡੀ ਪਤ ਲਾਹੇ, ਤਾਂ ਉਸ
ਤੇ ਬਦਲਾ ਲਵਾਂਗੇ; ਅਤੇ ਜੇ ਕੁਛ ਤੁਹਾ-
ਡਾ ਬਿਗੜ ਜਾਉਗਾ, ਸੋ ਭਰ ਦਿਆਂਗੇ।

ਕਿਆ ਤੁਹਾ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਸੋਝੀ ਹੈ; ਕਿ ਗਏ
ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਸਤਵੀਂ ਤਰੀਕੇ, ਕੈਦੀ ਨੇ ਕਬੂ-
ਲਿਆ, ਜੋ ਮੈਂ ਜੁਆਖੇਲ ਲਵਿਖੇ ਕਠਾ ਸੀ?
ਅਸੀਂ ਤੈਨੂੰ ਉਹ ਦੇ ਕੇਸ ਫੜਦੇ, ਅਤੇ ਉਹ ਨੂੰ
ਫਾਟਦੇ ਡਿਠਾ; ਹੁਣ ਤੂੰ ਏਦੂੰ ਗੱਲੋਂ ਮੁਕਰ-
ਦਾ ਹੈਂ।

ਜੇ ਬੁਹਾ ਭਿੜਿਆ ਨਾ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਸਰਕਾਰ
ਦਾ ਪਨ ਚੋਰ ਲੈ ਜਾਂਦੇ।

Be careful what you say, as you are on your oath.

I told you, you would suffer, if you persisted in such conduct.

Had you no suspicion that such an event was about to occur?

Could the event he mentions, have occurred, without his being, in some degree, privy to it?
Why did you try to conceal this fact from me?

Have you any suspicion against the prisoner?
In searching the person of the prisoner, I found the materials for house-breaking, in his pocket.

Whilst you were taking the prisoner to jail, did he make any opposition?

The laws of this country procure justice between man and man.

ਜੇ ਆਖੋ, ਸੇ ਸੋਚ ਵਿਚਾਰਕੇ ਆਖੋ; ਕਿਉਂ-
ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਸੁਗੰਦ ਖਾਕੇ ਆਖਦੇ ਹੋ।

ਅਸੀਂ ਭੁੱਗ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਸੀ, ਕਿ ਜੇ ਤੁਸੀਂ
ਜਿੰਦ ਨਾਲ ਅਜਿਹਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਕਰੋਗੇ,
ਤਾਂ ਮੁਸੀਬਤ ਵਿਚ ਪਵੇਗੇ।

ਕਿਆ ਭੁੱਗਏ ਚਿਤ ਵਿਚ ਕੁਛ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ
ਆਇਆ, ਜੋ ਅਜਿਹਾ ਕਾਰਜਾ ਹੋਣ
ਪੁਰ ਹੋ?

ਇਹ ਮਾਜਰਾ ਜੋ ਉਹ ਆਖਦਾ ਹੈ, ਸੇ ਉਹ
ਦੀ ਲਾਭ ਬਿਨਾ ਹੋਇਆ ਹੋਵੇਗਾ?

ਤੁਸੀਂ ਮੈਥੋਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦੇ ਲੁਕਾਉਲ ਦਾ ਕਸਟ
ਕਿਉਂ ਕੀਤਾ?

ਫਕ ਉਹੇ ਭੁੱਗ ਨੂੰ ਕੁਛ ਭਰਮ ਪੈਂਦਾ ਹੈ?

ਜਦ ਮੈਂ ਫਕ ਦਾ ਵਾਜ਼ਾ ਲੈਂਦਾ ਸਾ, ਤਦ ਘਰ ਦੇ
ਲੁਟਣ ਦਾ ਸਮਝਰ ਉਹ ਦੇ ਖੀਸੇ ਵਿਚੋਂ
ਲਭਾ।

ਜਦ ਤੁਸੀਂ ਫਕ ਤਾਈਂ ਬੰਦੀਖਾਨੇ ਨੂੰ ਲਈ
ਜਾਂਦੇ ਸੇ, ਤਾਂ ਉਹ ਨੇ ਭੁੱਗਏ ਨਾਲ ਕੁਛ
ਭਕਾਰ ਕੀਤਾ?

ਇਸ ਦੇਸ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਕਨੂਨ ਹੈ, ਜੋ ਲੋਕਾਂ
ਨੂੰ ਨਿਆਉਂ ਲਭਦਾ ਹੈ।

Appearing before the Court, he was agitated.

Do you think he could have seen you, had you been passing by that place?

Tell him, if he had not used such insulting language, the altercation would not have taken [place.

It is correct, that the defendant is really the daughter of the plaintiff.

I signed this paper in the presence of two persons.

The plaintiff's name was then called three times, in the usual manner, and the case non-suited.

I have been acquainted with the plaintiff for six years.

Does the witness owe you any thing?

Soon after my arrival in this country, I desired the marshal to send me a weekly return of

ਕਰਹਿਰੀ ਵਿਚ ਆਉਂਦੇ ਹੀ ਉਹ ਕੰਬਲ ਲਗ
ਪਿਆ।

ਕਿਆ ਤੁਸੀਂ ਸਮਝਦੇ ਹੋ, ਕਿ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਉਸ
ਜਾਗਾ ਉੱਤੇ ਹੋਕੇ ਜਾਂਦੇ, ਤਾਂ ਉਹ ਤੁਹਾ ਨੂੰ
ਦੇਖ ਲੈਂਦਾ ?

ਉਹ ਨੂੰ ਆਖੋ, ਕਿ ਜੇ ਤੂੰ ਅਜਿਹੀ ਭੈੜੀ ਗੱਲ
ਨਾ ਕੀਤੀ ਹੁੰਦੀ, ਤਾਂ ਝਗੜਾ ਨਾ ਹੁੰਦਾ।

ਸਚ ਹੈ, ਜੇ ਮੁਦਾਲਹਿ ਮੁਦਾਈ ਦੀ ਸਕੀ ਧੀ
ਲਗਦੀ ਹੈ।

ਅਸੀਂ ਇਸ ਕਾਸਤ ਪੂਰ ਦੁਹੁ ਮਨੁਖਾਂ ਦੇ ਰੋ-
ਬਰੁ ਸਹੀ ਪਾਈ ਹੈ।

ਫਰਿਆਦੀ ਦਾ ਨਾਉਂ ਦਸਤੂਰ ਮੁਜਬ, ਤਿੰਨ
ਬਾਰ ਪੁਕਾਰਿਆ ਗਿਆ, ਤਿਸ ਪਿਛੇ ਝਗ-
ੜਾ ਕੁੜਾ ਅਤੇ ਝੁਠਾ ਹੋਇਆ।

ਛੇਆਂ ਵਰਿਹਾਂ ਤੇ ਮੈਂ ਫਰਿਆਦੀ ਨੂੰ ਸਿ-
ਆਲਦਾ ਹਾਂ।

ਇਸ ਉਗਾਹ ਦੇ ਉੱਤੇ, ਤੁਹਾਡਾ ਕੁਛ ਪੈਸਾ
ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ?

ਇਸ ਦੇਸ ਵਿਚ ਆਉਣ ਤੇ ਥੁਹੁੜੇ ਚਿਰ ਪਿਛੇ,
ਅਸੀਂ ਦਰੋਗੇ ਬੀ ਆਖਿਆ ਸੀ, ਕਿ ਜਿਤਨੇ
ਬੰਧੁਏ ਬੰਦੀਖਾਨੇ ਵਿਚ ਹਨ, ਉਨਾਂ ਦੇ ਨਾ-

all the prisoners in jail.

Do you think it was sufficiently light, and that the prisoner was in such a position, that the old woman could have recognized him, as being the thief; as she had before seen him, inside the house?

Did you cause the prisoner to be relieved at 12 o'clock, as it is stated in the charges?

Did you see the said money, and articles, on the person of the prisoner?

He denies that he ever saw the prisoner.

He threatened to set my house on fire.

As you have stated, that the prisoner offered to pay you, by monthly instalments of rupees two and a half, and you were willing to accept it, why did you afterwards complain?

How long have you known the prisoner?

What relation does the prisoner bear to you?

ਵੀਂ ਦੀ ਫਰਦ ਹਰ ਸਾਡੇ ਘਲਿਆ ਕਰੋ।
 ਤੁਹਾਡੀ ਸਮਝ ਵਿਚ ਕੈਦੀ ਦੇ ਸਿਆਲਨੇ
 ਜੋਗਾ ਚਾਨਣ ਸੀ, ਅਤੇ ਕੈਦੀ ਅਜਿਹੇ ਭੇਸ
 ਵਿਚ ਸੀ, ਜੋ ਬੁਝੀ ਨੇ ਉਹ ਨੂੰ ਚੋਰ ਕਰਕੇ
 ਸਿਆਲਿਆ ਹੋਵੇਗਾ; ਜਦ ਕਿ ਅਗੇ ਉਨ
 ਉਹ ਨੂੰ ਘਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਡਿਠਾ ਸੀ!

ਤੁਸੀਂ ਬਾਰਾਂ ਬਜੇ ਦੇ ਅਮਲ ਵਿਚ, ਕੈਦੀ ਦੀ
 ਬਦਲੀ ਕਰਵਾਈ, ਜਿਹਾ ਨਾਲਸਾ ਦੇ ਕਾ-
 ਗਡ ਦੀ ਤਰਸੀਲ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ?

ਤੁਸੀਂ ਜਿਕਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਰੁਪਯੇ ਅਤੇ ਵਲੇਵਾ,
 ਕੈਦੀ ਦੇ ਕੋਲ ਡਿਠਾ ਸੀ?

ਉਹ ਮੁਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਮੈਂ ਤਾਂ ਕੈਦੀ ਨੂੰ ਕਦੇ ਨਹੀਂ
 ਡਿਠਾ।

ਉਨ ਸਾ ਨੂੰ ਡਰਾਇਆ, ਜੋ ਤੁਹਾਡੇ ਘਰ ਨੂੰ
 ਫੁਕ ਦਿਅਾਂਗਾ।

ਜਦ ਤੁਸੀਂ ਕਿਹਾ, ਜੋ ਕੈਦੀ ਢਾਈ ਰੁਪਯੇ ਮ-
 ਹੀਨੇ ਦੇ ਮਹੀਨੇ, ਕਰਾਰ ਸੁਧੇ ਦਿੰਦਾ ਸੀ,
 ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਲੈਲੇ ਉਡੇ ਰਾਜੀ ਸੇ, ਤਿਸ
 ਪਿਛੇ ਉਸ ਉਡੇ ਫਰਿਆਦ ਕਿਉਂ ਕੀਤੀ?

ਕਦ ਪੋ ਤੁਸੀਂ ਬੰਧੂਏ ਨੂੰ ਸਿਆਲਦੇ ਹੋ?

ਕੈਦੀ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਲਗਦਾ ਹੈ?

He said the woman had borrowed thirty three rupees in silver, and ten in change, and promised to pay him within a week.

[I made my escape.
When I saw a crowd of people gather together,
I recollect his having shot at the prosecutor,
with a double barrelled gun.

Might the prisoner have made his escape without your seeing him?

When did you see him last, since your arrival in Bombay?

We saw a man on the road, with his head cut off; but do not know the murderer.

The father's property, in the eye of the law, belongs to the son.

You say that the prisoner was the ringleader of the mutineers last night; how could you recognize him, it being so dark?

I was standing close to the prisoner, and kept a

ਉਨ ਆਖਿਆ, ਜੋ ਉਸ ਵੀਮਤ ਨੇ ਭੇਤੀ
ਰੁਪਯੇ ਰੋਕ, ਅਤੇ ਦਸਾਂ ਦੇ ਟਕੇ, ਮੇਡੇ ਉ-
ਪਾਰ ਲੈਕੇ ਕਰਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜੋ ਮੈਂ ਸਭਾਂ
ਇਹਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦੇ ਦਿਆਂਗੀ।

ਜਦ ਮੈਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਭੀੜ ਦੇਖੀ, ਭਾਂ ਨਸਿਆ।
ਮੈਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਹੈ, ਜੋ ਉਹ ਨੇ ਮੁਦੰਈ ਉਡੇ ਦੇ
ਨਾਲੀ ਬੰਦੂਕ ਚਲਾਈ।

ਕਿਆ ਤੁਹਾਡੇ ਦੇਖੇ ਬਿਨਾ, ਕੈਦੀ ਨਸ ਸਕਿ-
ਆ ਹੋਵੇਗਾ?

ਬੰਬਈ ਵਿਖੇ ਆਉਣ ਤੇ ਪਿਛੇ, ਕਦ ਥੋਂ ਲਾਕੇ
ਤੁਸਾਂ ਉਹ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ?

ਅਸੀਂ ਰਾਹ ਵਿਚ ਇਕ ਮਨੁਖ ਸਿਰ ਬਢਿਆ
ਹੋਇਆ ਡਿਠਾ; ਪਰ ਉਹ ਦਾ ਬਢਲਵਾ-
ਲਾ ਮਲੁਮ ਨਹੀਂ।

ਈਨ ਮੁਜਬ, ਬਾਪ ਦੀ ਮਾਯਾ ਪੁੜ ਨੂੰ ਪਹੁੰਚ-
ਦੀ ਹੈ।

ਤੁਸੀਂ ਆਖਦੇ ਹੋ, ਜੋ ਗਈ ਰਾਤੇ, ਇਹ ਬੰਧੁ-
ਆ ਪਾੜਵੀਆਂ ਦਾ ਮੁਹੁਰੀ ਸਾ; ਭਾਂ ਅਹੇ
ਜਹੇ ਅੰਨੇਰੇ ਵਿਚ ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਫ਼ਰ
ਸਿਆਤਾ?

ਮੈਂ ਬੰਧੁਏ ਦੇ ਮੂੰਹ ਖੜਾ ਨੀਵ ਲਾਕ ਉਸ ਨੂੰ ਦਖ

sharp look out upon him; I also took notice that he had a scar on his forehead, and can swear that the prisoner is the man.

Was the prisoner near enough to hear what you said to the camp followers?

I saw the prisoner beating his wife, and pulling her along by her hair.

How do you know that this is the man who beat the boy?

When the robbery was committed, where were you; and when you saw them running away with their plunder, why did you not immediately shout out, in order that they might come to your assistance?

Whenever there is a robbery committed, it generally happens that the Government guard connive at it.

Had the prisoner any intrigue with the deceased, before her death?

Can you unhesitatingly deny that you were the

ਰਿਹਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਬੀ ਡਿਠਾ, ਜੋ ਉਹ
ਦੇ ਮਥੇ ਉੱਤੇ ਇਕ ਦਾਗ ਹੋ; ਅਤੇ ਸੋਹ੍ਰੂ ਖਾਕੇ
ਆਖ ਸਕਦਾ ਹਾਂ, ਜੋ ਕੈਦੀ ਉਹੋ ਮਨੁਖ ਹੈ।
ਕਿਆ ਕੈਦੀ ਇਤਨਾ ਨੇੜੇ ਸਾਂ, ਕਿ ਜੋ ਕੁਛ
ਤੁਸੀਂ ਬਹੀਰ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, ਸੋ ਇਹ ਦੇ ਸੁਣਨੋ
ਵਿਚ ਆਉਂਦਾ ?

ਮੈਂ ਕੈਦੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਡੀਮੀ ਦੇ ਬਾਲ ਠੜੀ
ਖਿਚਦੇ ਅਤੇ ਫਾਟਦੇ ਵੇਖਿਆ ।

ਤੁਸੀਂ ਕਿਕਰ ਜਾਣਦੇ ਹੋ, ਜੋ ਇਹ ਉਹੋ ਮਨੁਖ
ਹੈ, ਜਿਨ ਮੂੰਹੋਂ ਨੂੰ ਫਾਟਿਆ ?

ਜਦ ਚੋਰੀ ਹੋਈ, ਤਦ ਤੁਸੀਂ ਕਿਥੇ ਸੀ; ਅਤੇ
ਜਾਂ ਤੁਸੀਂ ਚੋਰਾਂ ਨੂੰ ਲੁਟਦਾ ਵਲੋਵਾ ਲਈ
ਜਾਂਚੇ ਨਸੇ ਹੋਏ ਡਿਠਾ; ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਕਿਉਂ
ਭਾਂਬੜਤੋੜ ਭੰਡ ਨਾ ਪਾਈ, ਜੋ ਲੋਕ ਤੁਹਾ-
ਰੇ ਉਪਰਾਲੇ ਨੂੰ ਆਉਂਦੇ ?

ਜਦ ਕਦੇ ਚੋਰੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੀ ਬਿਧ
ਮਿਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਪਿਆਰੇ
ਉਸ ਥੀਂ ਟਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ।

ਕਿਆ ਕੈਦੀ ਉਸ ਮਰੀ ਹੋਈ ਦੇ ਨਾਲ, ਉਹ
ਦੇ ਮਰਲ ਤੇ ਅਸੇ ਕੁਹੁ ਜਾਰੀ ਰਖਦਾ ਸੀ ?
ਤੁਸੀਂ ਨਸੰਗ ਮੁਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ, ਕਿ ਜਿਤ ਵੇਲੇ

person conversing with the prisoner, when he was about to drop from off the jail wall?

When you apprehended the prisoner, as he was about to step into a boat, at the Bunder, in the dock yard, had he on any hand cuffs?

When the robbery was committed, had a person been sleeping in the house, would he not have been awakened by the noise occasioned by the thieves? speak the truth, and fear nothing.

The one evidence has sworn, that the night was so dark you could not see more than ten or fifteen yards in front; while the other swears it was bright moon light; how can you therefore place any reliance upon the evidence of either?

I do not see why you should disbelieve the evi-

ਕਦੀ ਬੰਦੀਖਾਨੇ ਦੀ ਕੰਧ ਉੱਤੇ ਛਾਲ ਮਾਰਨ ਉਪਰ ਸੀ, ਉਸ ਵੇਲੇ ਜਿਹੜਾ ਮਨੁਖ ਤਿਸ ਦੇ ਨਾਲ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦਾ ਸਾ, ਸੋ ਮੈਂ ਨਹੀਂ ? ਜਦ ਤੁਸੀਂ ਕੈਦੀ ਨੂੰ ਗੇਦੀ ਬੰਦਰ ਉੱਤੇ, ਡੰਡੀ ਵਿਚ ਚੜ੍ਹਦੇ ਚੜ੍ਹਦੇ ਛੜ ਲਿਆ, ਉਸ ਵੇਲੇ ਉਹ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਕੋਈ ਹੱਥ ਬੰਨ੍ਹੀ ਸੀ, ਕਿ ਨਾ ?

ਜਾਂ ਚੋਰੀ ਹੋਈ, ਤਦ ਜੇ ਕੋਈ ਮਨੁਖ, ਘਰ ਵਿਚ ਸੁੱਤਾ ਹੋਇਆ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਚੋਰਾਂ ਦੇ ਹੌਲੇ ਮਚਾਉਣ ਵਾਲੇ, ਨਾ ਜਾਗਦਾ ? ਸਚ ਕਹੋ, ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਗਲ ਦਾ ਤੋ ਨਾ ਕਰੋ ।

ਇਕ ਉਗਾਹ ਸੌਹੁ ਖਾਕੇ ਆਪਣਾ ਹੈ, ਕਿ ਰਾਤ ਅਜਿਹੀ ਅਨੇਰੀ ਸੀ, ਜੋ ਦਸਾਂ ਜਾ ਪੰਧਰਾਂ ਗਜ਼ਾਂ ਦੇ ਸੰਨਥ ਅਗੇ, ਕੁਛ ਵਿਖਾਲੀ ਨਹੀਂ ਵਿੰਦਾ ਸੀ; ਪਰ ਦੁੱਜਾ ਉਗਾਹ ਸੌਹੁ ਖਾਕੇ ਆਪਣਾ ਹੈ, ਜੋ ਚਾਨਣੀ ਦੀ ਲਸਕ ਪੈਂਦੀ ਸੀ; ਇਸ ਲਈ ਤੁਸੀਂ ਕਿਹੜਾ ਇਸ ਦੀ ਜਾ ਉਸ ਦੀ ਉਗਾਹੀ ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ ?

ਮੇਰੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ, ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸ ਲਈ ਦੋਹਾਂ ਦੀ ਸਾਹਦੀ ਪੁਰ ਭਰੋ-

dence of both; the first is a respectable man, and would not give false evidence; while the second is a known blackguard.

That is very true; but the court must not be led away by any thing that may have come to their ears by private report; but must judge by the evidence laid publicly before them.

Previous to the occasion of which you speak, had you ever heard reports about his ill usage of his wife?

Well tell him, he shall not be punished; but if he again commits a similar offence, he cannot escape; it is his good character alone that saves him now.

I have a mind to pardon this man; because, though it is quite clear that he is the actual

ਸਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆਵੇਗੇ; ਪਹਿਲਾ ਉਗਾਹ ਪਤਵੰਤਾ ਮਨੁਖ ਹੈ, ਅਤੇ ਵੱਠੀ ਉਗਾਹੀ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ; ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਲੁੱਚਾ ਅਰ ਹ-ਰਾਮਜਾਦਾ ਮਸਹੂਰ ਹੈ।

ਇਹ ਗਲ ਸਚ ਹੈ ਸਹੀ; ਪਰ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਬਾਂ ਨੂੰ ਚਾਹਯੋ, ਕਿ ਬਾਹਰ ਦੀ ਗਲ, ਜੋ ਤਿਨਾਂ ਦੇ ਕੰਨ ਵਿਚ ਪਵੇ, ਉਸ ਉਪਰ ਧੋਖਾ ਨਾ ਖਾਵ; ਬਲਕਿ ਜੋ ਸਾਹਦੀ ਜਾਹ-ਰੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿਖੇ, ਉਨਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਗੁਜਰੇ, ਉਸ ਉਤੇ ਨਿਆਉਂ ਕਰਨ।

ਇਹ ਗਲ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਆਖਦੇ ਹੋ, ਇਸ ਥੀਂ ਅਗੇ ਕਦੇ ਤੁਹਾਡੇ ਸੁਣਨੇ ਵਿਚ ਆਇਆ, ਜੋ ਉਨ ਆਪਣੀ ਡੀਮੀ ਨਾਲ ਬਦ ਸਲੂਕੀ ਕੀਤੀ?

ਅਛਾ, ਉਹ ਨੂੰ ਆਖੋ, ਜੋ ਤੈ ਨੂੰ ਸਜਾ ਨਾ ਦਿਤੀ ਜਾਵੇਗੀ; ਪਰ ਜੇ ਫੇਰ ਅਜਿਹਾ ਵਿਸ਼ਾਸ ਕਰੇਂਗਾ, ਤਾਂ ਨਾ ਛੁਟੇਂਗਾ; ਹੁਣ ਤੂੰ ਆਪਣੀ ਡਲਮਾਲਸੀ ਦੇ ਸਬਬ ਬਚਦਾ ਹੈਂ।

ਮੇਰੇ ਜੀ ਵਿਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਇਸ ਮਨੁਖ ਨੂੰ ਮਾਰ ਕਰ ਦੇਯੋ; ਕਿਉਂਕਿ ਤੁਸੀਂ ਸਾਡੇ

perpetrator of the offence, still I am convinced he was instigated to it, by some person who was interested in its commission.

Do you remember having said that on the night of the 25th. ultimo, a man was waylaid on the road between Panwell and Poona; and that, to all appearance, the act must have been committed by police peons?

He goes about in the bazar falsely stating that I have beaten, and otherwise ill used his son, who is a horse keeper in my service; and as this report is highly prejudicial to me, in as much as it prevents respectable men from entering my service, you must warn him to desist; otherwise I must prosecute him.

When he came near you, would he have struck

ਸਾਫ਼ ਮਲੁਮ ਹੋ ਗਿਆ, ਜੋ ਠੀਕ ਉਸ ਗੁ-
ਨਾਹ ਦਾ ਕਰਨੇਵਾਲਾ ਤਾਇਹੋ ਹੈ, ਪਰ ਮੈਂ ਨੂੰ
ਅਕੀਨ ਹੈ, ਕਿ ਜਿਹ ਨੂੰ ਉਸ ਕੰਮ ਦੇ ਕਰਾ-
ਉਲ ਦਾ ਪਰੋਜਨ ਸੀ, ਉਹ ਦੇ ਬਹਿਕਾਉਲ
ਥੀ ਉਹ ਨੇ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਤੁਹਾ ਨੂੰ ਚੇਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਤੁਸਾਂ ਆਖਿਆ ਸੀ,
ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਪਚੀਸਵੀਂ ਭਰੀਕੇ,
ਚੋਰਾਂ ਨੇ ਰਸਤੇ ਪੁਰ, ਪਨਵੀਲ ਅਤੇ ਪੁਨੇ
ਦੇ ਜਭੇ, ਇਕ ਮਨੁਖ ਉਭੇ ਘਾਤ ਲਾਈ
ਸੀ; ਅਤੇ ਏਉਂ ਮਲੁਮ ਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਜੋ ਇਹ
ਕੰਮ ਠਾਕੇ ਦੇ ਸਪਾਹੀਆਂ ਨੇ ਕੀਤਾ।

ਉਹ ਬਜਾਰ ਵਿਚ ਝੁਠ ਝੁਠ ਆਖਦਾ ਫਿਰ-
ਦਾ ਹੈ, ਕਿ ਸਾਹਬ ਨੇ ਮੇਰੇ ਪੁਤ ਨੂੰ, ਜੋ ਉਹ
ਦਾ ਟਹਿਲੁਆ ਹੈ, ਫਾਟਿਆ, ਅਤੇ ਹੋਰ
ਭਰਾਂ ਅਛਾ ਨਾ ਬਰਤਿਆ; ਇਹ ਗਲ
ਸਾਡੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਮੰਦੀ ਹੈ; ਕਿਉਂਕਿ ਹਰ ਕੋ-
ਈ ਪਤਵੰਤਾ ਮਨੁਖ ਸਾਡੀ ਨੌਕਰੀ ਵਿਚ
ਆਉਲ ਤੇ ਹਟ ਜਾਉਗਾ; ਤੁਸੀਂ ਉਹ ਨੂੰ
ਹਟਾਓ, ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗਲਾਂ ਥੀ ਹੱਥ ਉਠਾਵੇ,
ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਮੈਂ ਉਹ ਦੀ ਨਾਲਸ ਕਰਾਂਗਾ।

ਜਦ ਉਹ ਤੁਹਾਡੇ ਮੂੰਹ ਆਪੁਜਾ, ਤਦ ਜੋ

you, had his hat not fallen off?

Should he have left the place before your reaching it, be sure to make inquiry concerning the circumstances attending his escape.

Are written agreements common; and are witnesses and signatures necessary?

What do you do with the money you receive on the mortgage of your land?

According to the agreement of the bond of mortgage, your time is out.

You must be punished for bringing such a false charge.

When he struck you, why did you not make a complaint?

Since the Kotwal died, who has filled his situation?

Are there any great merchants in this district? and are their names written in your account book?

ਉਸ ਦੀ ਟੋਪੀ ਨਾ ਡਿਗ ਪੈਂਦੀ, ਤਾਂ ਕੀ ਉਹ
ਤੁਹਾ ਨੂੰ ਫਾਟਦਾ ?

ਤੁਹਾਡੇ ਪਹਿਰਾਨੇ ਤੇ ਅੰਗੇ, ਜੋ ਉਹ ਉਥੋਂ ਨਿਕਲ
ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਉਹ ਦੇ ਨਸਲ ਦੀ ਬਾਬਤ,
ਪੁਛ ਪਾਛ ਕਰਿਓ, ਜੋ ਕਿਕਰ ਨਠਿਆ ।

ਕਿਆ ਲਿਖੇ ਹੋਏ ਬੰਦਬਸਤ ਮਸਹੂਰ ਹਨ ?
ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਉਤੇ ਸਾਹਦੀ ਅਰ ਸਹੀ ਬੀ
ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ?

ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀ ਜਮੀਨ ਗਹਿਲੇ ਧਰਕੇ, ਰੁਪਯੇ
ਜੋ ਲੈਂਦੇ ਹੋ, ਸੋ ਕੀ ਕਰਦੇ ਹੋ ?

ਗਹਿਲੇ ਦੀ ਲਿਖਤ ਦੇ ਮਾਫਕ, ਤੁਹਾਡਾ ਕ-
ਰਾਰ ਪੂਰਾ ਹੋਇਆ ।

ਅਜਿਹੀ ਕੁੜੀ ਤੁਹਮਤ ਲਾਉਣ ਦੀ, ਤੁਹਾ
ਨੂੰ ਸਜਾ ਦਿਤੀ ਚਾਹਯੇ ।

ਜਦ ਉਸ ਨੇ ਤੈ ਨੂੰ ਮਾਰਿਆ, ਤਦ ਤੂੰ ਫਰਿ-
ਆਦ ਕਿਉਂ ਨਾ ਕੀਤੀ ?

ਜਦ ਤੇ ਕੁਤਵਾਲ ਮਰ ਗਿਆ, ਤਦ ਤੇ ਉਸ
ਦਾ ਕੰਮ ਕੌਲ ਚਲਾਉਂਦਾ ਹੈ ?

ਇਸ ਜਿਲੇ ਵਿਚ ਕੋਈ ਵੱਡੇ ਸੁਦਾਗਰ ਹਨ ?
ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਉਂ ਤੁਹਾਡੇ ਦਫਤਰ ਵਿਚ
ਲਿਖੇ ਹੋਏ ਹਨ ?

He says one thing, and you say another.

I would not attend to his complaint.

What was the subject of their conversation?

I have told you all that happened, from first to last.

He threatened him with many violent gestures.

How do you know that this is the very man who struck you?

I recognized his voice, whilst he was conversing with his companions.

How long before that time, were you acquainted [with him?

I have known him from his infancy; he lived for many years in my neighbourhood.

Who was his companion, and how close were you to them, when you heard them conversing?

I do not know who his companion was; but they were distant about one or two paces from me.

ਉਹ ਕੁਛ ਆਖਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਕੁਛ ਆਖਦੇ ਹੋ।

ਮੈਂ ਉਹ ਦੀ ਫਰਿਆਦ ਮੰਨਣੇ ਦਾ ਨਹੀਂ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਲ ਬਾਤ ਦਾ ਮਤਬਲ ਕੀ ਸਾ?

ਮੂੰਢ ਥੋਂ ਲਾਕੇ ਓੜਕ ਡੀਕ ਜੋ ਕੁਛ ਹੋਇਆ,
ਸੋ ਅਸੀਂ ਤੁਹਾ ਨੂੰ ਆਖਿਆ।

ਉਸ ਨੇ ਬਹੁਤ ਝੰਜਲਾਕੇ, ਉਸ ਨੂੰ ਘੁਰ ਦਿਤੀ।

ਤੁਸੀਂ ਕਿਉਂਰ ਜਾਣਦੇ ਹੋ, ਜੋ ਇਹ ਉਹੋ ਮਨੁਖ
ਹੈ, ਜਿਨ ਤੁਹਾ ਨੂੰ ਫਾਟਿਆ?

ਜਦ ਉਹ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨਾਲ ਗੱਲਾਂ
ਕਰਦਾ ਸਾ, ਤਦ ਮੈਂ ਉਹ ਦਾ ਬੋਲ ਸਿਆ-
ਤਾ।

ਏਦ੍ਰ ਅਜੇ ਕਦ ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਨੂੰ ਪਛਾਣਦੇ ਹੋ?

ਮੈਂ ਉਸ ਨੂੰ ਯਾਦ ਹੁੰਦੇ ਥੋਂ ਸਿਆਣਦਾ ਹਾਂ; ਉਹ
ਬਹੁਤ ਬਰਸਾਂ ਡੀਕ ਮੇਰੇ ਗੁਆਂਢ ਰਿਹਾ।

ਉਹ ਦਾ ਸਾਥੀ ਕਿਹੜਾ ਸੀ; ਅਤੇ ਜਾਂ ਤੁਸੀਂ

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗਲ ਬਾਤ ਕਰਦੇ ਸੁਣਿਆ, ਤਾਂ

ਤੁਸੀਂ ਕਿਤਨੇ ਨੇੜੇ ਖੜੇ ਸੋ?

ਮੈਂ ਉਹ ਦੇ ਸਾਥੀ ਨੂੰ ਸਿਆਣਦਾ ਨਹੀਂ, ਪਰ

ਉਹ ਮੇਠੇ ਇਕ ਦੁਹਾਂ ਕਰਮਾਂ ਦੀ ਵਿਖ ਪੁਰ
ਖੜੇ ਸਨ।

Can you tell me where the man went, after striking you?

He went straight away to his own house; and I followed him quietly, so that he could not perceive me.

Was he constantly in view, when you followed him to his house; or did you, for any short interval, lose sight of him? Tell truly.

I cannot declare that I never missed him; for sometimes we were separated at a considerable distance, but I very soon recovered sight of him, after losing it for a short time.

With what did he strike you?

The night was dark, and I could not discover exactly; but I believe it was a thick stick.

Did you cry out when you were hurt by him?

ਤੁਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋ, ਜੋ ਤੁਹਾਡੇ ਮਾਡਨ ਬੋ ਪਿਛੇ,
ਉਹ ਕਿਥੇ ਗਿਆ?

ਉਹ ਸਿਧਾ ਆਪਣੇ ਘਰ ਦੀ ਵਲ ਗਿਆ,
ਅਤੇ ਮੈਂ ਚੁਪ ਕੀਤਾ ਉਹ ਦੋ ਪਿਛੇ ਹੋ
ਲਿਆ, ਅਜਿਹਾ ਜੋ ਉਸ ਨੇ ਮੈਂ ਨੂੰ ਨਾ
ਡਿੱਠਾ।

ਜਦ ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਦਾ ਪਿਛਾ ਕੀਤਾ, ਉਹ ਸਾਰੀ
ਥਾਟ ਤੁਹਾਡੀ ਨਿਗਾ ਵਿਚ ਸੀ, ਜਾ ਕਿਸੀ
ਵੇਲੇ ਤੁਹਾਡੀ ਨਿਗਾ ਥੀ ਘੁਬ ਗਿਆ? ਸਚ
ਕਹੋ।

ਮੈਂ ਆਖ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ, ਜੋ ਮੇਰੀ ਨਿਗਾ ਥੀ
ਕਦੇ ਲੁਕਦਾ ਨਹੀਂ; ਕਿਉਂਕਿ ਕਦੇ ਕਦੇ ਸਾ-
ਡੇ ਵਿਚ ਵਿਚ ਪੈਜਾਂਦੀ ਸੀ; ਪਰ ਨਿਗਾ ਬੋ
ਲੁਕ ਜਾਣ ਦੇ ਪਿਛੇ, ਭਰਤ ਉਹ ਸਾਡੀ
ਨਜ਼ਰ ਵਿਚ ਆਉਂਦਾ ਸੀ।

ਤੁਹਾ ਨੂੰ ਕਾਹ ਦੇ ਲਾਲ ਉਹ ਨੇ ਫਾਇਆ?
ਰਾਤ ਅਨੇਰੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਅਣੀ ਤਰਾਂ ਨਹੀਂ
ਦੇਖ ਸਕਿਆ; ਪਰ ਮੈਂ ਨੂੰ ਗੁਮਾਨ ਹੋ, ਜੋ
ਕੋਈ ਮੋਟੀ ਜਿਹੀ ਲਕੜੀ ਸੀ।

ਜਦ ਉਸ ਤੇ ਤੈ ਨੂੰ ਸਟ ਲਗੀ, ਤਦ ਤੈਂ ਕੀਤਾ
ਪਾਈ?

I cried out repeatedly; but nobody came to assist me.

Had the prisoner not imitated his own brother's, example, in depriving his wife of life, he would not have been executed in the prime of his life.

His complaint was for the purpose of traducing his character.

If you had gone into the house, are you sure you would have been able to see him?

Might it not have been possible for the prisoner to have been in the house, without your seeing him?

Did he strike him with his open hand, or double fist?

When you went into the house of the prisoner, was he in a state of intoxication?

On your telling the prisoner to go to the right about, did he refuse to do it?

ਮੈਂ ਬਥੇਰੀਆਂ ਚਾਂਗਾਂ ਮਾਰੀਆਂ, ਪਰ ਕੋਈ
ਮੇਰੀ ਬਾਹਰ ਨੂੰ ਨਾ ਆਇਆ।

ਜੇ ਕੋਈ ਆਪਣੇ ਭਰਾਉਂ ਦੇ ਦੇਖਾ ਦੇਖੇ, ਅਖ-
ਲੀ ਤੀਮੀ ਨੂੰ ਨਾ ਮਾਰਦਾ, ਤਾਂ ਜਵਾਨੀ ਦੀ
ਬਰੇਸ ਵਿਚ ਫਾਹੇ ਨਾ ਮਿਲਦਾ।

ਉਹ ਨੈ ਉਹ ਦੇ ਫੁੱਡੇ ਫਿਸ ਲਈ ਫਰਿਆਦ
ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜੋ ਉਹ ਦੀ ਪਤ ਵਿਚ ਵੱਟਾ ਲਾਵੇ।

ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਘਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਗਏ ਹੁੰਦੇ, ਤਾਂ ਕਿਸੇ
ਬੇਸਕ ਉਹ ਨੂੰ ਦੇਖ ਲੈਂਦੇ।

ਕਿਸੇ ਫੈਲੇ ਨਹੀਂ ਚੁਣਿਆ ਹੋਏ, ਜੋ ਕੋਈ
ਘਰ ਵਿਚ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ, ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਉਹ ਨੂੰ
ਨਾ ਦੇਖਿਆ ਹੋਵੇ ?

ਉਹ ਨੈ ਉਸ ਨੂੰ ਤਮਾਚਾ ਮਾਰਿਆ, ਜਾਂ ਘੁਸ਼ੀਲ ?
ਜਾਂ ਤੁਸੀਂ ਕੋਈ ਦੇ ਘਰ ਗਏ, ਤਾਂ ਉਹ ਨਸੇ
ਵਿਚ ਸੀ ?

ਜਿਸ ਵੇਲੇ ਤੁਸੀਂ ਕੋਈ ਨੂੰ ਥੱਕੇ ਖਾਸੇ ਇਓਂ
ਪਿਛੇ ਅੰਮਲਾ ਲਾ ਰੁਕਮ ਦਿਓ, ਕਿਸੇ ਤਵ
ਓਨ ਨਾਹ ਕੀਤੀ, ਕਿ ਲਾਹੀ ?

MERCANTILE PHRASES.

PART IV.

How much per cent. interest do the bankers of this country give?

Nine per cent. if you borrow; but when you lend, you cannot get more than six per cent.

How many bales of cotton were shipped yesterday?

Two hundred and fifty; and one hundred and fifty will go to day.

What are the exports and imports; and what is the current coin of this port?

Did you pay duty for these goods, in the custom-house, or not?

ਸੁਦਾਗਰੀ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ।

ਚੌਥਾ ਪਾਠ।

ਇਸ ਦੇਸ ਦੇ ਸਰਾਫ ਸੈਕੜੇ ਪਿਛੇ, ਕਿਤਨਾ
ਬਿਆਜ ਦਿੰਦੇ ਹਨ?

ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਪੈਸਾ ਬਿਆਜ ਲਵੋ, ਤਾਂ ਸੈਕੜੇ ਪਿਛੇ
ਨ ਰੁਪਏ ਸਾਲ; ਪਰ ਜੇ ਬਿਆਜ ਦਿਓ,
ਤਾਂ ਛਿਆਂ ਤੇ ਵਧੀਕ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇਗਾ।

ਕੱਲ ਰੁੱ ਦੀਆਂ ਕਿਤਨੀਆਂ ਗਠੜੀਆਂ ਜ-
ਹਾਜ ਪੁਰ ਲਦੀਆਂ ਗਈਆਂ?

ਢਾਈ ਸੌ; ਅਰ ਅੱਜ ਝੂਫ ਸੌ ਲਦੀਆਂ
ਜਾਣਗੀਆਂ।

ਇਸ ਬੰਦਰ ਵਿਚ ਕੀ ਕੀ ਮਾਲ ਆਇਆ
ਜਾਇਆ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਕਿਹੜਾ ਪੈਸਾ
ਚਲਦਾ ਹੈ?

ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਮਾਲ ਦੀ ਜਗਾਭ, ਜਗਾਭਖਾਨ
ਵਿਚ ਦਿਤੀ ਹੈ, ਕਿ ਨਹੀਂ?

At what rate of exchange did you get this bill?

Have you made any agreement with him?

He is willing to allow five per cent. discount for ready money?

It was a bill drawn upon me by my brother, in favor of Mr. Smith, at six months sight.

Not having sufficient funds of his in my hands, to accept the bill, I did not honor it.

What did you give in pledge for the money, you say the banker advanced you yesterday?

I mortgaged my house to Mr. Jones.

Show me my account, as I wish to see whether there is a balance in my favor.

Buy me ten yards of cloth, I will pay you for it to morrow; but do not come yourself for it.

ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਹੁੰਡੀ ਦਾ ਹੁੰਦਾਉਲ ਕੀ ਦਿਤਾ ?
ਤੁਸੀਂ ਉਹ ਦੇ ਨਾਲ ਕੁਹੁ ਕੋਲ ਕਰਾਰ ਕੀਤਾ
ਹੈ, ਕਿ ਨਹੀਂ ?

ਹੋਕ ਪੈਸਾ ਲਭੇ, ਤਾਂ ਪੰਜ ਰੁਪਏ ਸੈਕਸ਼ਾ ਛੱਡ
ਦੇਲ ਪੁਰ ਉਹ ਰਾਜੀ ਹੈ।

ਉਹ ਇਕ ਹੁੰਡੀ ਹੈ, ਜੋ ਮੇਰੇ ਭਾਈ ਨੈ ਛੇ ਮ-
ਹੀਨੇ ਦੀ ਮੁਦੱਤ ਪੁਰ ਇਸਮਿਠ ਸਾਰਬ ਦੇ
ਜੋਗ ਮੇਰੇ ਉਤੇ ਲਿਖੀ ਸੀ।

ਉਸਦਾ ਮੇਰੇ ਪਾਹ ਹੁੰਡੀ ਦੇ ਤਾਰਨ ਜੋਗਾ ਪੈਸਾ
ਨਾ ਸਾ; ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਉਹ ਕਬੂਲੀ ਨਹੀਂ।
ਤੁਸੀਂ ਆਖਦੇ ਹੋ, ਜੋ ਸਰਾਫ ਨੈ ਕੱਲ ਮੈ ਨੂੰ
ਪੈਸਾ ਦਿਤਾ; ਸੋ ਤੁਸੀਂ ਉਹ ਦੇ ਪਾਹ ਕੀ
ਗਹਿਲੇ ਧਰਿਆ ?

ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਘਰ ਜੋਨ ਸਾਰਬ ਦੇ ਪਾਹ ਗਹਿਲੇ
ਰਖਿਆ ਹੈ।

ਮੇਰੀ ਬਹੀ ਮੈਨੂੰ ਦਸੇ, ਕਿ ਮੈਂ ਦੇਖਾਂ, ਜੋ ਉਸ ਵਿਚ
ਕੁਝ ਮੇਰੀ ਬਾਕੀ ਨਿਕਲਦੀ ਹੈ, ਕਿ ਨਹੀਂ।

ਦਸ ਗਜ ਕਪੜਾ ਮੇਰੇ ਲਈ ਮੁਲ ਲਓ, ਅਤੇ
ਉਹ ਦਾ ਮੁਲ ਮੈਂ ਕੱਲ ਤੁਹਾ ਨੂੰ ਦਿਆਂਗਾ;
ਪਰ ਤੁਸੀਂ ਆਪ ਉਸ ਦੇ ਲਈ ਨਾ ਆ-
ਇਓ।

A ship is expected daily.

Your claim of one hundred rupees has been compromised for fifty five rupees.

Whenever a vessel is to sail for China, let me know without delay.

How long will the matter stand thus?

I am a retailer of merchandise of all sorts.

He is a wholesale dealer.

What do you think of the flavor of this tea?

I have let my house to Mr. John for three rupees per month.

I have rented a house from him, at two hundred rupees per annum.

I have a piece of uncultivated ground in the fort.

This bill has six months to run.

ਇਕ ਜਹਾਜ਼ ਦੇ ਆਉਣ ਦੀ ਆਜ਼ ਕਲ
ਉਡੀਕ ਹੈ।

ਤੁਹਾਡੀ ਰੂਪਏ ਦਾ ਜਾਵਾ ਪਰਵੇਸ਼ ਰੁਖੀਆਂ
ਪੁਰ ਨਿਬੜ ਗਿਆ।

ਜਦ ਕੋਈ ਜਹਾਜ਼ ਚੀਨ ਨੂੰ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਨੂੰ
ਵਧਦੇ ਖਬਰ ਕਰਿਓ।

ਇਹ ਮੁਕਦਮਾ ਕਦ ਤੀਕਰ ਏਵੇਂ ਦਾ ਏਵੇਂ ਹੀ
ਰਹੇਗਾ ?

ਮੈਂ ਹਰ ਪਰਕਾਰ ਦੀ ਜਿਨਸ ਦੀ ਪਸੰਦ ਬੇ-
ਚਲਵਾਲਾ ਹਾਂ।

ਉਹ ਕਠਾ ਮਾਲ ਬੇਚਲਵਾਲਾ ਹੈ।

ਇਸ ਚਾਹ ਦਾ ਸੁਆਦ ਤੁਹਾਡੀ ਸਮਝ ਵਿਚ
ਕਿਹਾ ਹੈ ?

ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਘਰ ਤਿੰਨ ਰੁਪਏ ਮਹੀਨੇ ਪੁਰ,
ਜਾਨ ਸਾਹਬ ਨੂੰ ਭਾਜੇ ਦਿਤਾ ਹੈ।

ਬਰਸ ਦੇ ਦੋ ਸੌ ਰੁਪਏ ਠਰਾਕੇ, ਮੈਂ ਇਕ ਘਰ
ਉਸ ਥੀਂ ਭਾਜੇ ਲੀਤਾ ਹੈ।

ਕਿਲੇ ਵਿਚ ਮੇਰੇ ਪਾਹ ਇਕ ਅਲਬਾਹੀ ਬੀਜੀ
ਤੋਂ ਦਾ ਟੁਕੜਾ ਹੈ।

ਇਹ ਛੇਆਂ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮੁਦਤ ਦੀ ਹੁੰਦੀ
ਹੈ।

He assigned his debt to Mr. John.

Cotton is the staple commodity of Bombay.

He sold all his cotton at prime cost.

Here are a thousand rupees; will you place them to my credit?

Will you give Mr. Smith a thousand rupees and place them to my account?

That man has arrived, and has brought your rupees.

You must get these things on credit, if you have not sufficient money to pay for them now.

He wishes to insure his ship for 40,000 rupees; but the underwriters ask too high a premium.

They cost on an average, three hundred rupees, each.

He drew on me one bill at sight, and another at ten days sight.

ਉਨ ਆਪਣੇ ਕਰਜ਼ ਦੀ ਸੋਪਨਾ ਜਾਨ ਸਾਹਬ
ਪੁਰ ਕੀਤੀ ਹੈ ।

ਬੰਬਈ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਕ ਰੁੰ ਦਾ ਬੁਪਾਰ ਹੈ ।
ਉਨ ਆਪਣਾ ਸਾਗ ਰੁੰ, ਲਗਦੇ ਮੁਲ, ਬੇਚ
ਸਿਟਿਆ ।

ਏਹ ਇਕ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਹਨ ; ਤੁਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ
ਮੇਰੇ ਬਹੀ ਖਾਤੇ ਵਿਚ ਜਮਾ ਕਰੋਗੇ ?

ਤੁਸੀਂ ਇਸਮਿਠ ਸਾਹਬ ਨੂੰ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਯਾ
ਦੇਕੋ, ਮੇਰੇ ਲੇਖੇ ਲਿਖੋਗੇ ?

ਉਹ ਆਦਮੀ ਤੁਹਾਡੇ ਰੁਪਏ ਲੇਕੇ ਆਇ-
ਆ ਹੈ ।

ਜੇ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਸਤਾਂ ਦੇ ਮੁਲ ਲੈਣ
ਜੋਗਾ ਪੈਸਾ ਨਹੀਂ, ਤਾਂ ਤਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਧਾਰ
ਖਰੀਦਕੀਆਂ ਚਾਹਯੋ ।

ਉਹ ਚਾਹੰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਆਪਣਾ ਜਹਾਜ਼ ਚਾਲੀ
ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਪੁਰ ਬੀਮਾ ਕਰਕੇ ਕੰਢੇ ਲਾਵੇ;
ਪਰ ਬੀਮੇਵਾਲੇ ਬਹੁਤਾ ਪੈਸਾ ਮੰਗਦੇ ਹਨ ।
ਇਕੋ ਜਿਹੇ ਹਸਾਬ ਮੁਜਬ, ਇਹ ਚੀਜ਼ ਤਿੰਨ
ਤਿੰਨ ਸੌ ਰੁਪਯੇ ਪੁਰ ਪਈ ਹੈ ।

ਉਨ ਮੇਰੇ ਉਤੇ ਇਕ ਦਰਸਕੀ ਹੁੰਡੀ ਕੀਤੀ,
ਅਤੇ ਦੂਜੀ, ਦਸਾਂ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮੁਦਤ ਦੀ ।

A merchant lately failed for eight lakhs of rupees; and it is likely that he will only pay 4 annas on the rupee.

That man wishes to lend me five hundred rupees, at nine per cent. interest, and a premium of sixty rupees; and that the debt be repaid by instalments.

I am bound to pay the amount of this bill; because I became responsible for it.

The cloth which I purchased from you some time ago, is twice the width of that which I bought from him.

How much pure gold, and how much alloy is there in this coin?

Deducting this from the amount, what will be the balance?

What goods generally come in your ship?

When you bought this merchandize, was this

ਬੁੱਧਿਆਈ ਦਿਨਾਂ ਤੇ ਇਕ ਬੁੱਧਿਆਈ ਨੇ, ਅਰ
ਲਾਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਦਿਵਾਲਾ ਕਰਿਆ ਹੈ ;
ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਜਾਕ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਰੁਪਏ
ਵਿਚੋਂ ਚਾਰ ਆਨੇ ਤੇ ਦੁਪਾੜ ਨਾ ਦੇਵੇਗਾ ।

ਉਹ ਮਨੁੱਖ ਮੈਂ ਨੂੰ ਪੰਜ ਸੌ ਰੁਪਏ ਬਿਆਜ਼ ਬਿ-
ਤੋਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਕਰਾਰ ਪੁਰ ਜੋ ਸੈਂਕੜੇ
ਪਿਛੇ ਬਾਰਾਂ ਆਨੇ ਬਿਆਜ਼, ਅਤੇ ਸਭ
ਰੁਪਏ ਇਨਾਮ ਲਵੇ ; ਅਤੇ ਕਰਜ਼ ਕਿਸ-
ਤਾਂ ਨਾਲ ਅਦਾ ਹੋਵੇ ।

ਇਸ ਹੁੰਡੀ ਦੇ ਪੈਸੇ, ਮੈਂ ਨੂੰ ਦੇਕੇ ਬਕਨਗੇ, ਕਿੰ-
ਉਂਕਿ ਇਹ ਵੀ ਜਾਮਨੀ ਮੇਰੇ ਸਿਰ ਹੈ ।

ਉਹ ਕਪੜਾ, ਜੋ ਮੈਂ ਅਗੇ ਤੁਹਾ ਤੇ ਮੁਲ ਲੀਤਾ
ਸਾਂ, ਸੋ ਉਸ ਨਾਲੋਂ, ਜੋ ਉਸ ਤੇ ਮੁਲ ਲਿਆ
ਹੈ, ਦੁਗੁਣਾ ਚਉੜਾ ਹੈ ।

ਇਸ ਵਿਚ ਚੋਖਾ ਸੋਨਾ ਕਿਤਨਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਤਲੀ
ਦਾ ਕਿਤਨਾ ?

ਇਸ ਜਮਾ ਵਿਚੋਂ ਇਤਨਾ ਘਟਾਕੇ, ਬਾਕੀ ਕਿ-
ਤਨਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ?

ਤੁਹਾਡੇ ਜਹਾਜ਼ ਵਿਚ, ਬਾਹਰਲੀ ਕੀ ਮਾਲ
ਆਉਂਦਾ ਹੈ ?

ਜਦ ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਮਾਲ ਮੁਲ ਲੀਤਾ, ਤਦ ਇਹ

man your partner, or not?

Last year the supply of cotton was small.

In China the opium market is very dull; but the cotton one is very brisk.

Do you know how the cotton sold last year?

What is the reason that cotton was so dear last year?

Was it in consequence of a bad crop; or that less was brought than usual?

Is there much smuggling carried on in this country among the merchants?

What trade is chiefly carried on between Bombay and China?

Is the demand for cotton greater in China, or in England?

In what manner is cotton stored before it is screwed; and how do they preserve so bulky a commodity from the weather?

ਮਨੁਖ ਤੁਹਾਡਾ ਸਾਂਝੀ ਸਾ, ਕਿ ਨਹੀਂ?
 ਪਰੁੰ ਦੇ ਸਾਲ ਰੁੰ ਬਹੁੜਾ ਆਇਆ।
 ਚੀਨ ਵਿਚ ਅਫੀਮ ਦਾ ਬਜਾਰ ਬਹੁਤ ਠੰਢਾ
 ਹੈ; ਪਰ ਰੁੰ ਦਾ ਅੰਤ ਗਰਮ।
 ਤੁਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋ, ਜੋ ਪਰੁੰ ਦੇ ਸਾਲ ਰੁੰ ਕਿਸ
 ਭਾਉ ਬਿਕਿਆ ਸਾ?
 ਕੀ ਸਬਬ ਸਾ, ਜੋ ਪਰੁੰ ਦੇ ਸਾਲ ਰੁੰ ਇਤਨਾ
 ਮਹਿੰਗਾ ਸੀ?
 ਕਿਆ ਫਸਲ ਬਿਗੜ ਜਾਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਏਉਂ
 ਹੋਇਆ, ਜਾ ਵਸਤੂਰ ਮੁਜਬ ਬੀ ਬਹੁੜਾ
 ਆਇਆ?
 ਇਸ ਦੇਸ ਵਿਚ ਬੁਖਾਰੀ ਲੋਕ ਜਗਤ ਦੀ
 ਬਹੁਤ ਸਾਰੀ ਚੋਰੀ ਕਰਦੇ ਹਨ?
 ਬੰਬਈ ਅਰ ਚੀਨ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰੇ, ਕਿਸ ਮਾਲ
 ਦਾ ਵਡਾ ਬੁਖਾਰ ਚਲਦਾ ਹੈ?
 ਚੀਨ ਵਿਚ ਰੁੰ ਦੀ ਲੋੜ ਵਧੀਕ ਹੈ, ਜਾ ਇੰਗ-
 ਲੰਡ ਵਿਖੇ?
 ਸਕੰਜੇ ਵਿਚ ਵਬਲ ਤੇ ਅਗੇ, ਰੁੰ ਬੁਖਾਰੀ
 ਵਿਚ ਕਿਕੁਰ ਭਰਦੇ ਹਨ; ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਫੁ-
 ਲਾਉਣੀ ਮਾਲ ਨੂੰ ਵਖੜ ਵੇਲੇ ਤੇ ਕਿਕੁਰ
 ਬਚਾ ਰਖਦੇ ਹਨ?

How many acres of land have you bought?

Last year, how much corn was produced in that district?

How many rupees did you give in part payment of this bond?

What property did he leave in trust with you?

What time would you take to clear off the whole demand?

By all means settle my account.

Did the ship arrive at her destination?

Did he give you an account of the misappropriation of the things entrusted to him?

Did he bring you a sample of that thing of which he had spoken to you before?

I paid him three hundred rupees, including the earnest money, which I had given him some time before.

ਤੁਸੀਂ ਕਿਤਨੇ ਬਿਘੇ ਜਿਮੀਨ ਮੁਲ ਲਾਈ ਹੈ?
ਪਰੁੰ ਦੇ ਸਾਲ ਉਸ ਜਿਲੇ ਵਿਚ ਕਿਤਨਾ ਅ-
ਨਾਜ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਸੀ?

ਇਸ ਤਮਸਕ ਦੀ ਕਿਸਤ ਵਿਚ ਤੁਸੀਂ ਕਿਤਨੇ
ਰੁਪਏ ਅੰਦਾ ਕੀਤੇ?

ਉਨ ਕਿਤਨਾ ਮਾਲ ਤੁਹਾਡੇ ਪਾਹ ਅੰਮਾਨਤ
ਰਖਿਆ ਹੈ?

ਸਾਰਾ ਪੈਸਾ ਤੁਹਾਡੇ ਵਿਚ ਤੁਹਾ ਨੂੰ ਕੈ ਦਿਨ
ਲਗਣਗੇ?

ਹਰ ਤਰਾਂ ਮੇਰਾ ਲੇਖਾ ਚੁੱਕਾ ਦਿਓ ।

ਉਹ ਜਹਾਜ਼ ਆਪਣੀ ਮੁਰਾਦ ਦੀ ਜਾਗੀ
ਪਹੁੰਚਾ, ਕਿ ਨਹੀਂ?

ਜੇ ਸਮਿਆਨ ਉਹ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ
ਸੀ, ਉਸ ਦੇ ਬੇਲਿਕਾਲਾ ਪਰਚ ਕਰਨ ਦਾ
ਉਨ ਕੁਹੀ ਹਵਾਲ ਦਸਿਆ?

ਜਿਸ ਵਸਤੁ ਦੀ ਬਾਬਤ, ਉਨ ਅਗੇ ਤੁਹਾ ਨੂੰ
ਕਿਹਾ ਸੀ, ਉਹ ਵਾ ਨਮੂਨਾ ਤੁਸਾਂ ਕੋਲ
ਅੰਦਾ, ਕਿ ਨਹੀਂ?

ਬਿਅਾਲੇ ਦੇ ਤੁਪਯੇ, ਜੋ ਮੈਂ ਉਹ ਨੂੰ ਕਈ ਦਿਨ
ਅਗੇ ਤੇ ਦਿਤੇ ਸਨ, ਸੋ ਰਲਾਏ, ਮੈਂ ਡਿੰਨ
ਸੋ ਰੁਪਯੇ ਉਹ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿਤੇ ।

How much did this house cost ?

He took two hundred rupees from him, at one per cent. interest.

The ship leaks so much that she must be pumped out twice a day.

I have drawn on Mr. Haselwood in your favor, for fifty rupees ; the draft will not be dishonored.

What is the most important article of trade in that country ; and what things are produced in greatest abundance ?

I drew a bill on Mr. so and so, which he dishonored.

I lent him ten rupees the other day upon short promise ; but he has not paid yet.

If you can get me that piece of cloth at prime cost, I will take it.

ਇਸ ਘਰ ਦੇ ਬਲਾਉਲ ਪੁਰ ਕੀ ਕੁਛ ਲਗਾ?
ਉਨ ਸੈਕੜੇ ਪਿਛੇ ਇਕ ਰੁਪਏ ਸਾਲ ਦੇ ਹਸਾਬ,
ਉਸ ਦੇ ਪਾਸੋਂ ਦੇ ਸੈ ਰੁਪਇਆ ਕਰਜ ਲਿ-
ਆ।

ਇਸ ਜਹਾਜ ਵਿਚ ਇਤਨਾ ਪਾਲੀ ਤਰਿ ਆ-
ਉਂਦਾ ਹੈ, ਕਿ ਦਿਨ ਦਿਹੀਂ ਦੇ ਬਾਰ ਕੁਲੀਜ-
ਲਾ ਬਲਦਾ ਹੈ।

ਮੈਂ ਪੰਜਾਬੀ ਰੁਝਾਨਾਂ ਦੀ ਹੁੰਭੀ, ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਉਂ
ਦੀ, ਹੇਜਲਾਵੁਡ ਸਾਹਬ ਉਪਰ ਲਿਖੀ ਸੀ,
ਜੋ ਏਥੇ ਨਾ ਚਿਠੀ ਆਵੇਗੀ।

ਉਸ ਦੇਸ ਵਿਚ ਸੁਦਾਗਰੀ ਦਾ ਬਹੁਤ ਵਡਾ
ਮੁਲ ਕਿਹੜਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਕਿਹੜੀ ਵਸਤੁ ਬਾ-
ਰਲੀ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?

ਮੈਂ ਇਕ ਹੁੰਭੀ ਫਲਾਲੇ ਸਾਹਬ ਉਪਰ ਲਿਖੀ ਸੀ,
ਜੋ ਉਨ ਨਾ ਮੰਨੀ।

ਕਈ ਦਿਨ ਹੋਏ, ਜੋ ਮੈਂ ਉਹ ਨੂੰ ਬਹੁਤੇ ਦਿਹਾਂ
ਦੇ ਕਗਰ ਪੁਰ, ਦਸ ਰੁਪਏ ਕਰਜ ਦਿਤੇ,
ਪਰ ਹੁਣ ਤੀਕਰ ਉਨ ਨਹੀਂ ਨਬੜੇ।

ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਉਹ ਬਾਨ ਮੈਂ ਨੂੰ ਲਗੇ ਮੁਲ ਦਿਵਾ
ਦਿਓ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਲੈ ਲਵਾਂਗਾ।

If the news had arrived two days before, the price would have been affected.

Go and find out the particulars, whether it is to be disposed of by public, or private sale.

The day before yesterday, the ship Charles Forbes arrived at Bombay from China, in twenty seven days.

I have heard that this year, the merchants have experienced a great loss in opium, on account of there being an over supply of that commodity there.

They say that the merchants have got a good price for cotton; because a ship that left this port with a cargo of it, had sunk at sea in consequence of a storm; this is the reason of the price being raised.

Do you know who was the owner of the ship that was lost, and what was her name, and the name of the commander?

I do not know; but I heard that the owner was

ਜੇ ਇਹ ਖਬਰ ਦੇ ਦਿਨ ਅੱਗੇ ਆਉਂਦੀ, ਤਾਂ
ਭਾਉ ਹੋਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ।

ਜਾਕੇ ਮਲ੍ਹਮ ਕਰੋ, ਜੇ ਉਹ ਲਲਾਮ ਵਿਚ
ਬਿਕੇਗੀ, ਯਾ ਲਲਾਮ ਤੇ ਬਾਹਰ।

ਪਰਸੋ ਚਾਰਲਸ ਫਾਰਬਸ ਨਾਮੇ ਇਕ ਜ-
ਹਾਜ਼, ਚੀਨ ਤੇ ਬੰਬਈ ਵਿਖੇ, ਸਭਾਹਯਾਂ
ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਆਪਹੁਤਾ।

ਮੈਂ ਸੁਣਿਆ, ਜੇ ਏਤਰੀ ਬੁਪਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਅ-
ਡੀਮ ਵਿਚ ਵਡਾ ਟੋਟਾ ਆਇਆ; ਇਸ
ਲਈ ਜੇ ਇਹ ਮਾਲ ਉਥੇ ਹੋਵੇ ਬਾਹਰ
ਗਿਆ।

ਲੋਕ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਜੇ ਬੁਪਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਰੁੱ ਅਛੇ
ਭਾਉ ਪਿਆ; ਕਿਉਂਕਿ ਇਕ ਜਹਾਜ਼, ਜੋ
ਰੁੱ ਭਰਕੇ ਇਸ ਬੰਦਰ ਵੀ ਛੁਡਿਆ ਸਾ,
ਸੋ ਅਨੇਰੀ ਦੇ ਮਾਰੇ ਭੁਥ ਗਿਆ; ਇਸ
ਕਰਕੇ ਭਾਉ ਚੜ੍ਹ ਗਿਆ।

ਤੁਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋ, ਕਿ ਉਸ ਜਹਾਜ਼ ਦਾ, ਜੋ
ਭੁਥਿਆ, ਮਾਲਕ ਕੌਲ ਹੈ; ਅਤੇ ਉਸ ਜ-
ਹਾਜ਼, ਅਰ ਉਹ ਦੇ ਕਪਤਾਨ ਦਾ ਨਾਉਂ
ਕੀ ਹੈ?

ਮੈਨੂੰ ਮਲ੍ਹਮਤਾ ਨਹੀਂ. ਪਰ ਮੈਂ ਸੁਣਿਆ ਹੈ, ਜੇ

a Parsee merchant, and that the name of the ship was Kadar Bakhsh.

Can a better article than this be procured within a hundred miles' distance; if so I would rather send for it; otherwise I must content myself with what is procurable here.

Where is grain sold by wholesale here?

This article is sold by retail in the next market.

Come, take a rappee current money for the price of that cloth; and my servant will bring the price you ask, and carry the cloth hence.

Tell me in one word your lowest price.

What rate of interest do you now get for money?

When I was in England, all the merchants there were complaining that they would be ruined; and that is only nine months ago.

I suppose that some are always getting rich, and

ਇਹ ਦਾ ਮਾਲਕ ਇਕ ਪਾਚਸੀ ਬੁਪਾਰੀ ਸਾ,
ਅਤੇ ਉਸ ਜਹਾਜ ਦਾ ਨਾਉਂ ਕਾਦਰ ਬਖਸ
ਸੀ ।

ਸੋ ਕੇਹਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਇਸ ਥੀ ਚੰਗੀ ਵਸਤੁ
ਲਭੇਗੀ ? ਜੋ ਲਭੇ, ਤਾਂ ਮੰਗਵਾ ਲਵਾਂਗਾ ;
ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਜਿਹੀ ਇਥੇ ਮਿਲਦੀ ਹੈ, ਉਸੀ
ਪੁਰ ਰਾਜੀ ਰਹਾਂਗਾ ।

ਇਥੇ ਅਨਾਜ ਕਣਕ ਕਿਥੇ ਬਿਕਦਾ ਹੈ ?

ਇਹ ਵਸਤੁ ਦੂਜੇ ਬਜ਼ਾਰ ਪਹੁੰਚਣ ਬਿਕਦੀ ਹੈ ।

ਇਸ ਕਪੜੇ ਲਈ ਇਕ ਰੁਪਯਾ ਬਿਆਲਾ ਲੈ,
ਅਤੇ ਮਲ, ਸੋਢਸੀ ਮੰਗਦੇ ਹੋ, ਸੋ ਮੇਰਾ ਨੌਕਰ
ਲਿਆਉ, ਅਤੇ ਕਪੜਾ ਇਥੋਂ ਲੈ ਜਾਓ ।

ਇਕ ਗਲ ਆਖੋ ; ਘਟ ਤੇ ਘਟ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਲ-
ਵੋਗੇ ?

ਤੁਹਾ ਨੂੰ ਹੁਣ ਆਪਣੇ ਪੈਸੇ ਦਾ ਬਿਆਜ
ਕਿਤਨਾ ਲਭਦਾ ਹੈ ?

ਜਦ ਮੈਂ ਅੰਮਰੇਜਾਂ ਦੇ ਮੁਲਖ ਵਿਚ ਸੀ, ਫਿਰ
ਉਥੇ ਦੇ ਸਾਰੇ ਬੁਪਾਰੀ, ਆਪਣੀ ਬਰਾਬੀ
ਦਾ ਘਿਲਾ ਕਰਦੇ ਸਨ ; ਅਤੇ ਉਸ ਗਲ
ਨੂੰ ਨਿਰੇ ਨੌਂ ਹੀ ਮਹੀਨੇ ਬੀਤੇ ਹਨ ।

ਮੈਂ ਸਾਹਵਦਾ ਹਾਂ, ਜੋ ਕਦੀ ਬੁਪਾਰੀ ਆਪਣੇ

some are ruined by their own plans.

Why do merchants give less interest now?

Since trade has diminished, the merchants require less money; and on this account give less interest.

They say that Government intends to open a new loan; will this benefit monied men?

Those rich men who do not trade, but live upon the interest of their money, will profit by it; but merchants will lose.

Does the best cotton come from Surat or Bhavnagar?

Though the Surat cotton is very fine yet it does not come up to that of Bhavnagar.

Last year the supply of cotton was small.

In China there is very little demand for opium

ਮਨਸੁੱਥੇ ਨਾਲ, ਸਦਾ ਧਨੀ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ;

ਅਤੇ ਕਈ ਖਰਾਬ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ।

ਹੁਲ ਸੁਦਾਗਰ ਲੋਕ, ਕਿਉਂ ਬਹੁਤਾ ਬਿਆਜ
ਦਿੰਦੇ ਹਨ?

ਜਦ ਤੇ ਬੁਪਾਰ ਘਟ ਗਿਆ, ਤਦ ਤੇ ਬੁਪਾਰੀ-

ਆਂ ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਦੀ ਲੋੜ ਘਟ ਹੈ, ਇਸ

ਕਰਕੇ ਉਹ ਬਿਆਜ ਬਹੁਤਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ।

ਲੋਕ ਆਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਸਰਕਾਰ ਨਵੇਂ ਸਿਰ

ਬਿਆਜ ਰੁਪਏ ਲੈਣੇ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ; ਇਸ

ਥੀਂ ਧਨਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਭ ਹੋਉਂ, ਕਿਨਹੀਂ ?

ਉਹ ਧਨਵਾਨ, ਜੋ ਬੁਪਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ, ਪਰ

ਆਪਣੇ ਪੈਸੇ ਦੇ ਬਿਆਜ ਪੁਰ ਗੁਜ਼ਾਰਾ

ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਭ ਹੋਉਂ; ਪਰ ਬੁ-

ਪਾਰੀਆਂ ਦਾ ਨੁਖਸਾਨ ਹੋਉਂ ।

ਸਭ ਤੋਂ ਅਛਾ ਰੁੱ ਕਿਥੋਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ; ਸੂਰਤ

ਤੇ, ਜਾ ਤਾਉਨਗਰ ਤੇ ?

ਤਾਉਨਗਰ ਦਾ ਰੁੱ ਚੰਗਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਤਾਉ-

ਨਗਰ ਦੇ ਰੁੱ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਦਾ ।

ਪਰੁੰ ਦੋ ਸਾਲ ਰੁੱ ਬਹੁਤ ਬਹੁਤਾ ਆਇਆ
ਸੀ ।

ਚੀਨ ਵਿਚ ਅਰੀਮ ਦੀ ਚਾਹ ਬਹੁਤੀ ਹੈ ।

Have you insured your property, or not?

Is this ship your own, or are there any partners in it?

In this ship there are three partners; one half is mine, and in the other half, there are two part-
[ners.]

A merchant has become bankrupt and absconded.

How many acres of land have you bought, and what annual rent does it yield?

Is your mark upon these bales?

Every sort of merchandize sells for a good price.

What sort of goods did the last ship bring, that came from China?

What is the usual price of cotton?

Many persons have been ruined in this trade.

Is the cotton, or the opium trade the most profitable?

ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਮਾਲ ਦਾ ਬੀਮਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਕਿ
ਨਹੀਂ ?

ਇਹ ਜਾਣਨ ਚਾਹੇ ਬੰਨੇ ਤੁਹਾਡਾ ਹੀ ਹੈ, ਜਾ
ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸਾਂਝੀ ਹੈ ?

ਇਸ ਜਹਾਜ਼ ਵਿਚ ਤਿੰਨ ਸਾਂਝੀ ਹਨ ; ਅਧ
ਮੇਰਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਸ ਵਿਚ ਦੋ ਸਾਂਝੀ ਹਨ।

ਇਕ ਬੁਪਾਰੀ ਦਿਵਾਲਾ ਕਢਕੇ ਭਜ ਗਿਆ।
ਤੁਸੀਂ ਕਿਤਨੇ ਬਿਘੀ ਤੋਂ ਮੁਲ ਲੀਤੀ ; ਅਤੇ
ਉਹ ਵੀ ਸਾਲ ਦੀ ਪੈਦਾ ਕਿਤਨੀ ਹੈ ?

ਇਨ੍ਹਾਂ ਗਠੜੀਆਂ ਪੁਰ ਕੁਛ ਤੁਹਾਡੀ ਨਸਬਾਨੀ
ਹੈ ?

ਹਰ ਪਰਕਾਰ ਦਾ ਮਾਲ ਅਛ ਭਾਉ ਬਿਕਦਾ
ਹੈ।

ਪਿਛਲਾ ਜਹਾਜ਼, ਜੋ ਚੀਨ ਤੇ ਆਇਆ,
ਕਿਸ ਪਰਕਾਰ ਦਾ ਮਾਲ ਲਿਆਇਆ ?
ਉਂਦਾ ਆਮ ਭਾਉ ਕੀ ਹੈ ?

ਇਸ ਬੁਪਾਰ ਵਿਚ, ਬਹੁਤ ਲੋਕ ਕਰਬਾਦ ਹੋ
ਗਏ ਹਨ।

ਉਂਦੇ ਬੁਪਾਰ ਵਿਚ ਕੁਛ ਲਫ਼ਫੇ ਹੋ, ਜਾ
ਅਫੀਮ ਦੇ ਬੁਪਾਰ ਵਿਚ ?

MEDICAL PHRASES.

PART V.

What is the matter with you?

I have got a fever.

When were you taken ill?

Last night at bed time.

What do you complain of?

**I have great pain and giddiness, in the head; my
skin is very hot; and I have great thirst.**

Let me feel your pulse.

Show me your tongue.

Have you a bad taste in your mouth?

**Yes, I have a great clamminess, and a very bitter
taste in my mouth, especially in the morning.**

Have you any sickness at the stomach?

ਬੈਦੰਗੀ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ।

ਪੰਜਵਾਂ ਪਾਠ ।

ਤੈ ਨੂੰ ਕੀ ਹੋਇਆ ਹੈ ?

ਮੈ ਨੂੰ ਤਾਪ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ।

ਤੂੰ ਕਦ ਤੇ ਮਾਂਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ?

ਗਤੀ ਸੌਲ ਦੇ ਵੇਲੇ ਤੇ ।

ਤੈ ਨੂੰ ਕੀ ਰੋਗ ਹੈ ?

ਮੇਰਾ ਸਿਰ ਦੁਖਦਾ ਅਤੇ ਘੇਰਨੀ ਆਉਂਦੀ
ਹੈ ; ਪਿੰਡਾ ਤਤਾ, ਅਰ ਤਿਹ ਬਹੁਤ ਲਗ-
ਦੀ ਹੈ ।

ਆਪਣੀ ਨਾੜੀ ਤਾ ਦਿਖਾਲ ।

ਮੈ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜੀਭ ਦਿਖਾਲ ।

ਕਿਆ ਤੇਰੇ ਮੂੰਹ ਦਾ ਸੁਆਦ ਬੁਰਾ ਹੈ ?

ਹਾਂ, ਮੇਰੇ ਮੂੰਹ ਵਿਚ ਲੇਸ ਹੈ, ਅਤੇ ਅੰਤ ਕੌੜਾ

ਸੁਆਦ ਹੈ, ਖਾਸ ਫਜਰ ਦੇ ਵੇਲੇ ।

ਕਿਆ ਤੇਰਾ ਜੀ ਮਤਲਾਉਂਦਾ ਹੈ ?

Yes I have ; and last night I vomited once.

Was the matter you vomited bitter ?

Yes, very bitter indeed.

Do you any appetite ?

Very little.

Are your bowels regular ?

I am rather costive.

When were your bowels opened ?

This morning.

Have you any pain in your limbs ?

No, I have no pain, except in my head.

What do you think is the cause of your illness ?

Getting wet three or four days ago.

You must take an emetic.

Very well ; I shall be very happy to take any thing you order .

Dissolve this powder in a cup full of warm water, and drink one half of it now ; and the other half fifteen minutes afterwards, if it does not make you vomit.

ਹਾਂ, ਮਤਲਾਉਂਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਕਲ ਰਾਤੀਂ ਇਕ

ਬਾਰੀ ਰੰਦ ਬੀ ਹੋਈ ਸੀ ।

ਜੇ ਕੁਛ ਰੰਦ ਨਾਲ ਗਿਰਿਆ, ਸੋ ਕੌੜਾ ਸਾ ?

ਹਾਂ, ਸਚਮੁਚ ਬਹੁਤ ਕੌੜਾ ਸਾ ।

ਤੈ ਨੂੰ ਕੁਛ ਭੁਖ ਲਗਦੀ ਹੈ ?

ਬਹੁਤ ਬਹੁਤੀ ।

ਵਾੜਾਂ ਦਸਤੂਰ ਸਿਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ?

ਸਗਵਾਂ ਕਬਜ਼ ਨਾਲ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ।

ਤੈ ਨੂੰ ਦਸਤ ਕਦ ਲਗੇ ਸਨ ?

ਅਜ ਫੌਜਰੇ ।

ਤੇਰੇ ਜੋੜਾਂ ਵਿਚ ਕੁਛ ਪੀੜ ਹੈ ?

ਨਹੀਂ, ਸਿਰ ਦੀ ਪੀੜ ਛੁਟ, ਹੋਰ ਕਿਧਰੇ ਨਹੀਂ ।

ਤੇਰੇ ਰੋਗ ਦਾ ਕੀ ਕਾਰਨ ਮਲੂਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ?

ਭਿੰਨ ਚਾਰ ਦਿਨ ਹੋਏ ਜੋ ਮੈਂ ਭਿੰਨ ਗਿਆ ਸਾ ।

ਤੈ ਨੂੰ ਕੇ ਦੀ ਓਖਤ ਖਾਹਦੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ।

ਬਹੁਤ ਭਲਾ; ਜੇ ਕੁਝ ਆਪ ਫਰਮਾਓਗੇ, ਸੋ

ਖੁਸੀ ਨਾਲ ਖਾ ਲਵਾਂਗਾ ।

ਇਹ ਪੁੱਤੀ ਪਿਆਲੇ ਭਰ ਭਤੇ ਪਾਲੀ ਵਿਚ

ਘੋਲਕੇ ਅਧਾ ਹੁਲੇ ਪੀ ਲੈ; ਅਤੇ ਪਾਉ

ਘੰਟੇ ਪਿਛੇ, ਜੇ ਉਲਟੀ ਨਾ ਆਈ, ਭਾਂ

ਬਾਕੀ ਦਾ ਅਧਾ ਪੀ ਲਵੀ ।

On getting sick at the stomach, drink two or three cups of warm water to promote the vomiting.

Do you understand what I have said to you?

Yes; what must I eat?

You must eat nothing to day but conjee.

Do not cover yourself with too many clothes, but keep yourself as cool as you can.

I shall see you again in the evening.

I am very much obliged to you for your kindness.

How do you feel now?

I feel a little better, since morning.

How often did the medicine make you vomit?

Four times very copiously.

Has it purged you?

No.

[head now?

Have you any headache, or giddiness in the

I have a little headache, but no giddiness.

Send a man to my Bungalow, with a cup, to get

ਜੀ ਮਤਲਾਉਂਦੇ ਹੀ ਦੋ ਤਿੰਨ ਠੁੱਠੇ ਗਰਮ ਪਾ-
ਲੀ ਦੇ ਪੀਵੀਂ, ਤਾਂ ਰਦ ਖੁਲਕੇ ਹੋ ਜਾਵੇ।

ਜੇ ਜੇਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਆਖਿਆ, ਸੋ ਤੂੰ ਸਮਝਿਆ?
ਹਾਂ, ਸਮਝਿਆ; ਪਰ ਕੀ ਖਾਵਾਂ ?

ਅਜ ਤੈਨੂੰ ਕਾਂਜੀ ਛੁਟ, ਹੋਰ ਕੁਛ ਨਾ ਖਾਹਦਾ
ਚਾਹਯੇ।

ਆਪਣੇ ਦੁਆਲੇ ਬਹੁਤੇ ਕਪੜੇ ਨਾ ਲਪੇਟੋ ;

ਪਰ ਜਿਥੇ ਭੀਕ ਹੋ ਸਕੇ, ਸਰੀਰ ਠੰਡਾ ਰਖੋ।

ਮੈਂ ਸੰਝ ਨੂੰ ਤੇਰੇ ਦੇਖਣ ਲਈ ਫੇਰ ਆਵਾਂਗਾ।

ਮੈਂ ਆਪ ਦੀ ਮਿਹਰਬਾਨਗੀ ਦਾ ਵਡਾ ਅ-
ਸਾਨੀ ਹਾਂਗਾ।

ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਕਿਹੋ ਹੋ ?

ਅਜ ਫਜਰ ਤੇ, ਬਹੁੜਾ ਅਛਾ ਹਾਂ।

ਉਸ ਓਖੜੋਂ ਤੈਨੂੰ ਕੈ ਬਾਰ ਉਲਟੀ ਆਈ ?

ਚਾਰ ਫੇਰੀਂ ਖੁਲਕੇ ਰਦ ਆਈ।

ਉਸ ਤੇ ਕੁਛ ਦਸਤ ਆਏ ?

ਨਹੀਂ।

[ਹੈ ?]

ਹੁਣ ਤੁਹਾਡਾ ਸਿਰ ਕੁਛ ਦੁਖਦਾ, ਜਾ ਘੁਮਦਾ

ਰਡਾਕੁ ਸਿਰ ਪੀੜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਘੋਰਨੀ ਨਹੀਂ

ਆਉਂਦੀ।

ਇਕ ਆਦਮੀ ਨੂੰ, ਪਿਆਲਾ ਦੇਕੇ, ਮੇਰੇ ਬੰਗੁ-

some medicine.

Give the patient these two pills at bed time, and the draught to morrow morning at day light; and tell him also to put his feet into hot water, for half an hour before going to bed.

What is the matter with you?

I have a severe bowel complaint, attended with a good deal of griping and straining, and a great deal of rumbling in my bowels.

Is the pain of your bowels constant, or does it come on only occasionally?

It comes occasionally, and is principally felt before going to stools.

What appearance have your stools?

They consist principally of slime, mixed with a little blood.

Are they copious or scanty?

Very scanty.

How were you first taken ill?

ਲੇ ਪੁਰ, ਓ ਖਤ ਲਿਖਾਉਣ ਵਾਸਤੇ, ਘੱਲ
ਦਿਓ ।

ਸੌਣ ਵੇਲੇ ਰੋਗੀ ਨੂੰ ਏਹ ਦੇ ਗੋਲੀਆਂ ਖੁਲਾਓ,
ਅਰ ਇਹ ਸਰਬਤ ਸਵੇਰ ਨੂੰ ਪਹਿ ਫਟਦੇ
ਪਿਲਾਓ; ਅਤੇ ਉਹ ਨੂੰ ਕਹੋ, ਕਿ ਸੌਣ ਤੇ
ਅਗੇ, ਅਧੀ ਘੜੀ ਭੀਕ, ਆਪਣੇ ਪੈਰ
ਗਰਮ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਰੱਖੇ ।

ਤੇ ਨੂੰ ਕੀ ਹੋਇਆ ਹੈ ?

ਮੇਰਾ ਪੇਟ ਬਹੁਤ ਚਲਦਾ, ਅਤੇ ਗੁੜਗੁੜਾ-
ਉਂਦਾ, ਅਰ ਮਰੋੜਾ ਬਾਹਲਾ ਹੁੰਦਾ
ਹੈ ।

ਤੇਰੇ ਢਿਡ ਵਿਚ ਪੀੜ ਸਦਾ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ, ਜਾ
ਕਦੇ ਕਦੇ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ?

ਕਦੇ ਕਦੇ ਹੁੰਦੀ ਹੈ; ਵਾੜੇ ਤੇ ਅਗੇ ਡਾ ਖਾਸ
ਕੁਝਕੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ।

ਤੇਰੇ ਵਾੜੇ ਦਾ ਰੰਗ ਕਿਹਾ ਜਿਹਾ ਹੈ ?

ਬਹੁਤ ਭਾ ਆ ਹੈ, ਜਰਾਕੁ ਚੰਡ ਨਾਲ ਮਿਲੀ
ਹੋਈ ਡਿਸਦੀ ਹੈ ।

ਓਹ ਬਹੁਤ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਜਾ ਬਹੁਤ ?

ਬਹੁਤ ਬਹੁਤ ।

ਪਹਿਲਾਂ ਤੇਰੇ ਉਤੇ ਰੋਗ ਕਿਕੁਰ ਆਇਆ ?

I was suddenly seized about ten days ago with great coldness and shivering, which continued for about two hours; I then became very hot, was very thirsty, and had a severe headache; this was followed by copious perspiration.

How often does the fever attack you?

At first it attacked me every other day, but now it returns every day.

How long does the fever generally last?

Nearly three hours.

What is the matter with you?

I have a sharp pain in my right side, sometimes shooting up to the right shoulder, increased by pressure, and by taking a full inspiration.

Put your hand on the spot where the pain is.

Take two of these pills every night, and one every morning.

He caught a fever by exposing himself to the sun all day.

ਦਸ ਇਕ ਦਿਨ ਹੋਏ, ਜੋ ਮੈਂ ਨੂੰ ਅਚਾਨਕ
ਵੱਡੀ ਠੰਢ ਅਰ ਕੰਬਲੀ ਲਗੀ, ਜੋ ਦੋਕ
ਘੰਟੇ ਰਹੀ ; ਭਿਸ ਪਿਛੇ ਦੇਹ ਗਰਮ ਹੋਈ,
ਅਤੇ ਪਿਆਸ ਬਹੁਤ ਲੱਗੀ, ਅਤੇ ਸਿਰ
ਬਹੁਤ ਦੁਖਲ ਲੱਗਾ ; ਉਸ ਤੇ ਪਿਛੋਂ ਪਰ
ਸੀਨਾ ਬਹੁਤ ਸਾਰਾ ਆਇਆ ।

ਭਾਪ ਕਦ ਚੜ੍ਹਿਆ ਕਰਦਾ ਹੈ ?

ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਂ ਨੂੰ ਭੇਜਾ ਚੜ੍ਹਦਾ ਰਿਹਾ, ਪਰ ਹੁਣ
ਨੇਤਕੀ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ।

ਅਕਸਰ ਭਾਪ ਕਿਤਨੇ ਚਿਰ ਭੀਕ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ?
ਤਿੰਨ ਇਕ ਘੰਟੇ ਭੀਕ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ।

ਤੈਂ ਨੂੰ ਕੀ ਹੋਇਆ ਹੈ ?

ਮੇਰੀ ਸਜੀ ਪਸਲੀ ਵਿਚ ਵੱਡੀ ਪੀੜ ਹੁੰਦੀ
ਹੈ ; ਕਦੇ ਕਦੇ ਮੇਰੇ ਸਜੇ ਮੌਢੇ ਭੀਕ ਅਪੁਜ-
ਦੀ ਹੈ ; ਦਾਬ ਅਤੇ ਸਾਹ ਖਿਚਲ ਨਾਲ
ਵਧੇਰੇ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ।

ਜਿਥੇ ਦੁਖ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਥੇ ਆਪਣਾ ਰੱਬ ਧਰੋ ।
ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੋਲੀਆਂ ਵਿਚੋਂ, ਦੋ ਗੱਡ ਨੂੰ, ਅਰ ਇਕ
ਫਜਰ ਨੂੰ ਖਾਇਆ ਕਰ ।

ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਪੁਪ ਵਿਚ ਫਿਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਉਹ
ਨੂੰ ਭਾਪ ਆਇਆ ।

This disorder is at present very prevalent.

Abstinence is conducive to health.

Heat a knife and apply it to the part, and then the bleeding will stop.

You were ill, certainly; but could you not have sent some one to tell me?

That man has been bitten by a mad dog; therefore if his leg be not cut off immediately, he may die.

If the boy had not gone out at midday, the sun would not have affected him.

He told me that he was attacked by cholera.

Have you any pain in your head?

In what part is the pain?

Is it constant, or occasional?

Is it a dull aching pain, or a sharp stabbing one?

Do you feel a weight over your eyes?

Have you had any fever to-day?

Was the last attack slighter than the former one?

ਇਨੀਂ ਦਿਨੀਂ ਇਸ ਰੋਗ ਦਾ ਵੱਡਾ ਜੋਰ ਹੈ।

ਪਰਹੇਜ ਤਨਦਰਸਤੀ ਦਾ ਸਬਬ ਹੈ।

ਫੁਰੀ ਤਪਾਕੇ ਉਸ ਪੁਰ ਫੱਖੇ, ਭਾਂ ਲਹੂ ਬੰਦ ਹੋ
ਜਾਵੇ।

ਠੀਕ ਤੂੰ ਮਾਂਦਾ ਸਾ, ਪਰ ਕਿਸ ਨੂੰ ਘਲਕੇ, ਮੈ
ਨੂੰ ਖਬਰ ਬੀ ਨਾ ਦੇ ਸਕਿਆ?

ਉਸ ਮਨੁਖ ਨੂੰ ਹਲਕਾਏ ਕੁਤੇ ਨੈ ਬਢਿਆ ਹੈ,
ਇਸ ਲਾਣੀ ਜੇ ਤਾਬਤਤੋਤ ਉਹ ਦਾ ਪੈਰ
ਨਾ ਕਟਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਭਾਂ ਮਰ ਜਾਓਗਾ।

ਜੇ ਉਹ ਮੰਡਾ ਦੁਪਹਿਰ ਦੇ ਵੇਲੇ ਬਾਹਰ ਨਾ
ਗਿਆ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਧੁਪ ਉਹ ਨੂੰ ਨਾ ਪੁਹੰਦੀ।

ਉਨ ਮੈ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਸੀ, ਜੇ ਹੋਜੇ ਦਾ ਰੋਸ ਮੈ ਨੂੰ
ਬੋਝਿਆ ਹੈ।

ਕੀ ਤੇਰਾ ਸਿਰ ਦੁਖਦਾ ਹੈ?

ਪੀੜ ਕਿਥੇ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?

ਜਦਾ ਦੁਖਦਾ ਹੈ, ਯਾ ਕਦੇ ਕਦੇ?

ਤੇਰਾ ਸਿਰ ਭਾਰੀ ਹੈ, ਯਾ ਚੀਜ਼ ਪੈਂਦੀ ਹੈ?

ਬੇਰੀਆਂ ਅਖਾਂ ਪੁਰ ਕੁਝ ਭਾਰ ਲਿਹਾ ਮਲੁਖ
ਹੁੰਦਾ ਹੈ?

ਅਜ ਤਾਪ ਚੜ੍ਹਿਆ ਸੀ? [ਸਮ?

ਪਿਛਲੀ ਬਾਰੀ ਦਾ ਤਾਪ, ਪਹਿਲੀ ਨਾਲੋਂ ਘਟ

When did you have fever last ?

How long did the cold fit last ?

Were you very hot after the shivering ?

Did you perspire much after the hot stage ?

Is your urine highly colored ?

Does it appear hot whilst passing ?

What quantity do you pass at a time ?

Is it increasing or diminishing ?

**Have you any pain in your side, breast, bowels,
back, or limbs ?**

Do you feel thirsty ?

Are you puffed in the stomach after eating ?

Have you vomited freely ?

Is there any pain in any part of your bowels ?

**Can you bear the pressure of my hand on every
part without pain ?**

**Do you feel pain in your bowels, when you go
to stool ?**

Do you pass any slime or blood ?

ਭਾਪ ਕਦਕੁ ਤੇ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ?

ਕਾਂਬਾ ਕਦਕੁ ਭੀਕ ਰਿਹਾ ?

ਕਾਂਬੇ ਦੇ ਪਿਛੇ, ਤੈ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਗਰਮੀ ਲੱਗੀ ?

ਗਰਮੀ ਦੇ ਪਿਛੇ, ਤੈ ਨੂੰ ਮੁੜਕਾ ਬਹੁਤ ਆਇਆ ਸੀ ?

ਤੇਰਾ ਚੀਤਾ ਅੰਤ ਰੰਗਦਾਰ ਹੈ ?

ਚੀਤਾ ਭਿਜਾਉਂਦੇ ਜਲਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ?

ਇਕ ਬਾਰ ਕਿਤਨਾ ਮੁਝ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ?

ਹੁਣ ਵਧਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਾ ਘਟਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ?

ਭੇਰੀ ਬਖੀ, ਜਾ ਹਿਕ, ਜਾ ਅਾਂਦਾਂ, ਜਾ ਪਿਠ,

ਜਾ ਸਾਰੇ ਜੋੜਾਂ ਵਿਚ ਕੁਹੂੰ ਪੀੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ?

ਤੈ ਨੂੰ ਪਿਆਸ ਲੱਗਦੀ ਹੈ ?

ਖਾਲੇ ਤੇ ਪਿਛੇ, ਤੇਰਾ ਢਿਡ ਆਫਰਦਾ ਹੈ ?

ਤੈ ਨੂੰ ਉਲਟੀ ਅਛੀ ਤਰਾਂ ਹੋਈ ?

ਤੇਰੇ ਢਿਡ ਵਿਚ, ਕਿਧਰੇ ਪੀੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ?

ਮੇਰੇ ਹਥ ਦੀ ਦਾਬ ਥੀ, ਤੇਰੇ ਸਾਰੇ ਪੇਟ ਪੁਰ,

ਕਿਧਰੇ ਦੁਖ ਭਾ ਨਹੀਂ ਮਲੁਮ ਹੁੰਦਾ ?

ਜਾਂ ਤੂੰ ਵਾੜੇ ਨੂੰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਪੇਟ ਵਿਚ ਕੁਹੂੰ

ਪੀੜ ਮਲੁਮ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ?

ਵਾੜੇ ਦੇ ਨਾਲ, ਕੁਝ ਆਉਂ, ਜਾ ਲਹੁ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ?

Have you any straining at stool ?

How often do you take the mixture ?

When did you take it last ?

How much do you take at a time ?

Have the pills operated freely ?

Did you take the castor oil in the morning, after
the pills ?

How is your cough to day ?

Have you any pain when you cough ?

Do you spit much when you cough ?

Is there any blood mixed with the spittle ?

Can you breathe without pain ?

Does the pain increase when you draw your
breath in ?

How long have you had a cough ?

Is the cough worse when you lie down ?

Can you lie on the right, or left side, with most
ease ?

Do you find any relief from the medicine ?

Have you any pain between your shoulders ?

Have you any pain in your shoulder joint ?

ਝਾੜੇ ਫਿਰਨ ਦੇ ਵੇਲੇ ਕੁਛ ਮਰੋੜਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ?
 ਤੂੰ ਇਹ ਓਖਤ ਕੈ ਬਾਰ ਪੀਂਦਾ ਹੈ ?
 ਪਿਛਲੀ ਬਾਰ ਓਹ ਕਿਹੜੇ ਵੇਲੇ ਪੀਤੀ ?
 ਤੂੰ ਇਕ ਫੌਰੀ ਕਿਤਨੀ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ?
 ਗੋਲੀਆਂ ਥੀ ਪੈਣ ਅਛੀ ਤਰਾਂ ਚਲਿਆ ?
 ਗੋਲੀਆਂ ਤੇ ਪਿਛੇ ਫਜਰ ਨੂੰ, ਤੂੰ ਇਰਿੰਡੀ ਦਾ
 ਤੇਲ ਪੀਤਾ ਸੀ ?

ਅਜ ਤੇਰੀ ਖਾਂਸੀ ਕਿਹੀ ਜਿਹੀ ਹੈ ? [ਹੈ ?
 ਖੰਘਟਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਕੁਝ ਪੀੜ ਮਲੂਮ ਪੈਂਦੀ
 ਖੰਘਟਿਆਂ ਬਹੁਤ ਥੁਕ ਲਿਕਲਦਾ ਹੈ ?
 ਥੁਕ ਨਾਲ ਕੁਛ ਲਾਹੁ ਲਿਕਲਦਾ ਹੈ ?
 ਸਾਹ ਲੈਂਦਿਆਂ ਕੁਛ ਪੀੜ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ?
 ਕਿਆ ਸਾਹ ਖਿਚਲ ਦੇ ਵੇਲੇ ਪੀੜ ਵਧੇਰੇ
 ਹੁੰਦੀ ਹੈ ?

ਕਦਕੁ ਤੇ ਤੈ ਨੂੰ ਖਾਂਸੀ ਹੋਈ ਹੈ ?
 ਕਿਆਂ ਲੇਟਲ ਸਮੇ ਖਾਂਸੀ ਵਧੇਰੇ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ?
 ਤੂੰ ਸਜੇ ਯਾ ਖੰਭੇ ਪਾਸੇ ਅਰਾਮ ਨਾਲ ਲੇਟ
 ਸਕਦਾ ਹੈ ? [ਹੈ ?

ਤੈ ਨੂੰ ਉਸ ਓਖਤੋਂ ਕੁਛ ਸੁਖੇਹਤਾ ਜਾਣ ਪੈਂਦਾ
 ਤੇਰੇ ਮੰਢਿਆਂ ਦੇ ਗਭੇ ਕੁਹ ਪੀੜ ਹੈ ?
 ਤੇਰੇ ਮੰਢੇ ਦੇ ਜੋੜ ਵਿਚ ਕੁਝ ਦੁਖ ਹੈ ?

Did you feel easier after the bleeding ?

Is it swollen ?

Have you ever suffered from rheumatism ?

Have you pain in your knee joint ?

Have you pain in your ankle joint ?

Have you pain in your toes and fingers ?

Have you pain in your elbow joint ?

Have you pain in your loins ?

Does the pain increase towards night ?

Does the medicine, you take, purge or gripe you ?

Does your skin feel dry or moist ?

Does your heart beat much ?

Have you ever suffered from a disease of the liver ?

The white of your eye is more yellow than usual.

Are your gums sore ?

Have you applied the blister to your chest ?

ਫਸਤ ਦੇ ਖੁਲ੍ਹਲੇ ਮਗਰੋਂ ਤੈ ਨੂੰ ਕੁਹੀ ਅਰਾਮ
ਮਲੂਮ ਪਿਆ ?

ਕੀ ਉਹ ਸੁਜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ?

ਤੈ ਨੂੰ ਕਦੇ ਗਠਯਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ?

ਤੇਰੇ ਗੋਡੇ ਦੇ ਜੋੜ ਵਿਚ ਪੀੜ ਹੈ ?

ਤੇਰੇ ਗਿਣੇ ਦੇ ਜੋੜ ਵਿਚ ਪੀੜ ਹੈ ? [ਪੀੜ ਹੈ ?

ਤੇਰੇ ਹੱਥਾਂ ਪੈਰਾਂ ਦੀਆਂ ਉਂਗੁਲੀਆਂ ਵਿਚ

ਤੇਰੀ ਕੁਹਲੀ ਵਿਚ ਪੀੜ ਹੈ ?

ਤੇਰੇ ਲਕ ਵਿਚ ਪੀੜ ਹੈ ?

ਕਿਆ ਸੰਝ੍ਹ ਹੁੰਦਿਆਂ ਪੀੜ ਵਧਦੀ ਜਾਂਦੀ ਹ ?

ਜਿਹੜੀ ਓਖਤ ਤੂੰ ਖਾਂਦਾ ਹੋਂ, ਕਿਆ ਉਸ ਤੇ

ਦਸਤ ਯਾ ਮਰੋੜਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ?

ਤੇਰੇ ਸਰੀਰ ਦੀ ਚਮੜੀ, ਖੁਸਕ, ਯਾ ਤਚ ਮਲੂਮ

ਹੁੰਦੀ ਹੈ ?

ਤੇਰਾ ਦਿਲ ਬਹੁਤ ਧੜਕਦਾ ਹੈ ?

ਤੈ ਨੂੰ ਕਦੇ ਕਲੇਜੇ ਦਾ ਰੋਗ ਹੋਇਆ ਹੈ ?

ਤੇਰੀ ਅਖਾਂ ਦੀ ਸੁਪੈਦੀ, ਅਗੇ ਨਾਲੋਂ ਵਧੀਕ

ਪੀਲੀ ਹੈ।

ਕਿਆ ਤੇਰੇ ਮਸ੍ਹਹੜੇ ਪੁਰ ਘਾਉ ਪਿਆ ਹੈ ?

ਤੈ ਆਪਣੀ ਹਿਕ ਪੁਰ ਪਲਸਤਰ ਲਾਇਆ

ਸਾ ?

Has it risen well ?

Has the discharge been great ? [leg ?

How did that man meet with the accident to his

In what way did he fall ?

Is his leg broken ?

Bring bandages and splints.

Is he senseless ?

Let his head be shaved, and cold lotions be constantly applied to it.

Has he broken his arm ?

How did this happen to you ?

Have you the toothache ?

Shall I extract your tooth ?

It is very much decayed, I see.

Your tongue is much coated.

You must take some opening medicine.

How long has that sore been on your skin ?

Have you tried any remedies to heal it ?

Do you feel very weak ?

Have you a pain in the thigh ? [mark

Let two dozen leeches be applied on the place !

ਉਹ ਅਛੀ ਤਰਾਂ ਉਠਿਆ ਹੈ?

ਉਹ ਅਛੀ ਤਰਾਂ ਬਹਿਆ ਹੈ, ਜਾ ਨਹੀਂ?

ਉਸ ਅਦਮੀ ਦੀ ਟੰਗ ਪੁਰ ਕਿਥੂੰ ਸਟ ਲਗੀ?

ਉਹ ਕਿਕੁਰ ਡਿਗਿਆ?

ਕਿਆ ਉਹ ਦੀ ਟੰਗ ਟੁਟ ਗਈ ਹੈ?

ਪਟੀਆਂ ਅਤੇ ਪਚਰਾਂ ਲਿਆਓ।

ਕੀ ਉਹ ਬੇਹੋਸ ਹੈ?

ਉਹ ਦਾ ਸਿਰ ਮੁਨਾਓ, ਅਤੇ ਸਦਾ ਠੰਡੀਆਂ

ਵਸਭਾਂ ਨਾਲ ਧੋਇਆ ਕਰੋ।

ਕੀ ਉਹ ਦੀ ਬਾਹੀ ਟੁਟ ਗਈ ਹੈ?

ਇਹ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਕਿਥੂੰ ਰੋਈ?

ਕੀ ਤੁਹਾ ਨੂੰ ਵੰਢ ਦਾ ਦੁਖ ਹੈ?

ਮੈਂ ਤੁਹਾਡਾ ਦੇਦ ਕਢਾਂ?

ਮੈਂ ਵੇਖਦਾ ਹਾਂ, ਜੇ ਉਹ ਬੁਝ ਗਿਆ ਹੈ।

ਤੁਹਾਡੀ ਜੀਭ ਬਹੁਤ ਮੈਲੀ ਹੈ।

ਤੁਸੀਂ ਕਾਈ ਜ਼ਾਲਾਬ ਦੀ ਓਖਤ ਖਾਓ।

ਕਦ ਤੇ ਉਹ ਆਓ ਤੁਹਾਡੀ ਚਮੜੀ ਪੁਰ ਹੈ?

ਤੁਸੀਂ ਕਦੇ ਉਹ ਦਾ ਉਪਾਓ ਕੀਤਾ ਸੀ?

ਕੀ ਤੁਹਾ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਮਲੂਮ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?

ਕੀ ਤੁਹਾਡੇ ਮਣ ਵਿਚ ਖੁਫ਼ ਕੁਝ ਹੈ?

ਜਿਥੇ ਮੈਂ ਦਸਾਂ, ਉਥੇ ਚਉਥੀ ਜੋਕਾਂ ਲਾਓ।

Take sixteen ounces of blood from that man.

Do you feel faint?

Were you ever bled before?

Has this child ever been vaccinated?

How old is it?

Is it a boy, or a girl?

Have you applied the mustard poultice to the
calves of his legs?

What diet do you generally make use of?

Is the part which I touch very sore?

Put my hand on the part that pains you.

You must keep yourself well covered with the
bed clothes.

You must not remain in that current of air.

You must not wet your feet.

When you are thirsty, you should drink conjee.

If you do not gain strength in a few days, come
into hospital again.

Give that man some cholera mixture.

How long have you had vomiting and purging?

ਉਸ ਮਨੁਖ ਦਾ ਅਠ ਛਟਾਂਕ ਲਹੁ ਕਢੇ ।

ਕੀ ਤੁਹਾ ਨੂੰ ਗਸੀ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ?

ਤੁਸੀਂ ਕਦੇ ਅਗੇ ਫਸਤ ਖੁਲਾਈ ਹੈ ? [ਹੈ ?

ਕਦੇ ਇਸ ਬਚੇ ਦੇ ਲੋਦਾ ਖੁਦਾਇਆ ਗਿਆ

ਉਹ ਕਿਸ ਉਮਰ ਦਾ ਹੈ ?

ਉਹ ਮੰਡਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਕੁੜੀ ?

ਤੁਸੀਂ ਉਹ ਦੀਆਂ ਪਿੰਨੀਆਂ ਪੁਰ ਰਾਈ ਵੀ
ਲੇਪ ਲਾਈ ਸੀ ?

ਬਹੁਤ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਖਾਂਦੇ ਹੋ ? [ਦੁਖਦੀ ਹੈ ?

ਜਿਥੇ ਮੈਂ ਦਬਾਉਂਦਾ ਹਾਂ, ਕੀ ਉਹ ਜਗਾ ਬਹੁਤ

ਜਿਥੇ ਤੇਰੇ ਪੀੜ ਹੈ, ਉਥੇ ਮੇਰਾ ਹਥ ਰਖੇ ।

ਤੁਹਾ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਆਪ ਅਛੀ ਤਰਾਂ ਲੇਫ

ਨਿਹਾਲੀ ਨਾਲ ਫੁਕਕੇ, ਚਖਿਆ ਲੋੜਯੋ ।

ਤੁਹਾ ਨੂੰ ਬਾਉਂਦੀ ਜਾਗਾ ਨਾ ਰਿਹਾ ਚਾਹਯੋ ।

ਤੁਹਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੈਰ ਤੇਵੇਂ ਨਾ ਚਾਹਯੋ ।

ਜਾਂ ਤੁਹਾ ਨੂੰ ਪਿਆਸ ਲਗੇ ਤਾਂ ਕਾਂਜੀ ਪੀਲੀ ।

ਜੇ ਬਹੁਤੇ ਦਿਨਾਂ ਤੀਕ ਤੁਹਾਡੇ ਸਰੀਰ ਵਿਚ

ਬਲ ਨਾਂ ਆਵੇ, ਤਾਂ ਫੇਰ ਅਸਪਤਾਲ

ਵਿਚ ਆਉ ।

ਉਹ ਨੂੰ ਕੁਛ ਹੋਜੇ ਦੀ ਓਖਤ ਦਿਓ ।

ਕੁਝ ਤੇ ਤੁਹਾ ਨੂੰ ਕੈ ਅਰ ਦਸਤ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ?

He appears to be sinking fast.

Have you the cramp very bad?

Did you ever have cholera before?

Give him forty drops of laudanum instantly,

Is that man dying?

This man is recovering, I think.

Do you feel stronger?

You must be careful what you eat.

Do you feel pain in the muscles of the back?

Does not the artery in your right wrist beat very forcibly?

The blood in the veins on your right hand, appears very black?

Have you pain in the nerves of your face?

Are the glands in that child's neck enlarged?

That tumor ought to be cut out.

ਉਹ ਮੌਤ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਨਜ਼ਰੀ ਆ-
ਉਂਦਾ ਹੈ?

ਤੁਹਾ ਨੂੰ ਵਡੀਆਂ ਬੁਰੀਆਂ ਅੰਗੜਾਈਆਂ
ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ?

ਤੁਹਾ ਨੂੰ ਕਦੇ ਅਸੇ ਬੀ ਹੋਸ਼ਾ ਹੋਇਆ ਸਾ?
ਉਸ ਨੂੰ ਛੋਟੀ ਚਾਲੀ ਬੰਦਾਂ ਅਠੀਮ ਦੀਆਂ
ਦਿਓ।

ਕੀ ਉਹ ਮਨੁਖ ਮਰਦਾ ਹੈ?

ਮੈਂ ਜਾਣਦਾ ਹਾਂ, ਜੋ ਉਹ ਚੰਗਾ ਹੁੰਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਤੇਰੀ ਦੇਹੀ ਵਿਚ ਕੁਛ ਬਲ ਆਉਂਦਾ ਹੈ?

ਤੁਹਾ ਨੂੰ ਖਾਲ ਪੀਲ ਦਾ ਪਰੋਜ ਰਖਿਆ
ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ।

ਕੀ ਤੁਹਾਡੀ ਪਿੱਠ ਦੇ ਪਠਿਆਂ ਵਿਚ ਦੁਖ ਹੈ?

ਤੁਹਾਡੀ ਸਜੇ ਚੰਬ ਦੀ ਨਾੜੀ ਜੋਰ ਨਾਲ ਨਹੀਂ
ਚਲਦੀ?

ਤੁਹਾਡੇ ਸਜੇ ਚੰਬ ਦੀਆਂ ਰਸਾਂ ਵਿਚ, ਰੰਡ
ਬਹੁਤ ਕਾਲੀ ਮਲੂਮ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਕਿਆ ਤੁਹਾਡੇ ਮੂੰਹ ਦੀ ਰਸ ਵਿਚ ਪੀੜ ਹੈ?

ਕੀ ਉਸ ਛੋਕਰੇ ਦੇ ਸੰਘ ਵਿਚ ਗਟੋਲੀਆਂ
ਪੈ ਸਈਆਂ ਹਨ?

ਉਸ ਛੋਕਰੇ ਨੂੰ ਚੀਰਿਆ ਚਾਹੁੰਦੇ

The tendons of the foot appear to be injured.

Does your nose appear to be stopped up?

There is a good deal of running from it.

You appear to have caught a violent cold.

You must put your feet in warm water to night
at bed time.

You must not eat fruit or vegetables.

Are your eyes painful?

Do you sleep well at night?

Have you injured your ribs?

Have you broken your collar bone?

Did you receive a blow on your breast bone?

Your spine is crooked.

Have you much pain in your ear?

Is there much wax in it?

Are you salivated?

How long has your mouth been sore?

Are you deaf?

Can you see well at night?

ਪੈਰਾਂ ਦੀ ਨਸ ਵਿਚ ਕੁਹੀ ਨੁਖਸਾਨ ਜਾਲ ਪੈ-
ਦਾ ਹੈ ।

ਕਿਆ ਤੁਹਾਡਾ ਨੱਕ ਬੰਦ ਮਲੁਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ?
ਉਹ ਬਹੁਤ ਬਰਿੰਦਾ ਹੈ । [ਗਿਆ ਹੈ ।

ਮਲੁਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਤੁਹਾ ਨੂੰ ਜੁਖਾਮ ਬਾਹਲਾ ਹੋ
ਤੁਹਾ ਨੂੰ ਸੌਲ ਦੇ ਵੇਲੇ ਆਪਣੇ ਪੈਰ ਗਰਮ
ਪਾਲੀ ਵਿਚ ਰਖੇ ਚਾਹਯੇ । [ਚਾਹਯੇ ।

ਤੁਹਾ ਨੂੰ ਫਲ ਜਾਂ ਤਰਕਾਰੀ ਖਾਹਦੀ ਨਾ ਕੀ
ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਅਖਾਂ ਦੁਖਦੀਆਂ ਹਨ ?

ਗਾਤ ਨੂੰ ਅਡੋ ਤਰਾਂ ਨੀਂਦ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ?
ਕੀ ਤੁਹਾਡੀ ਪਸਲੀ ਦਾ ਕੁਛ ਨੁਖਸਾਨ ਹੋਇ-
ਆ ਹੈ ?

ਕੀ ਤੁਹਾਡੇ ਹੰਸ ਦੀ ਹੱਡੀ ਟੁਟ ਗਈ ਹੈ ?

ਕੀ ਤੁਹਾਡੀ ਹਿਕ ਦੀ ਹੱਡੀ ਪੁਰ ਚੋਟ ਲਗੀ ਹੈ ?

ਤੁਹਾਡੇ ਕੰਗਰੇਜ਼ ਦੀ ਹੱਡੀ ਬਿੰਗੀ ਹੈ ।

ਤੁਹਾਡਾ ਕੰਨ ਬਹੁਤ ਦੁਖਦਾ ਹੈ ?

ਕੀ ਉਸ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਮੈਲ ਹੈ ?

ਕੀ ਤੁਹਾਡੇ ਮੂੰਹ ਆਇਆ ਹੈ ?

ਕਦ ਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਮੂੰਹ ਆਇਆ ਹੈ ?

ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਬੋਲੇ ਹੋ ?

ਗਾਤ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਅਛਾ ਦੇਖ ਸਕਦੇ ਹੋ ?

Are you quite blind in that eye ?

Is the sight of the eye improving ?

Have you had an operation performed on it ?

Are you frightened, that you tremble so much ?

Have you any heartburn ?

Do you feel pain under the short ribs of the right side ?

You must take mercury.

Do you ever find in your stools hard lumps like pieces of fat ?

Have you passed any worms ?

Of what kind were they ; long and round like earth worms, or broad like a piece of tape ?

Were they small and white like pieces of thread ?

You must remain very quiet.

ਕੀ ਉਸ ਅੱਖੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਦਿਸਦਾ ?

ਅੱਖ ਦੀ ਜੋਤ ਵਧਦੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ?

ਕਿਆ ਕਿਨੇ ਉਹ ਨੂੰ ਬਲਾਇਆ ਹੈ ?

ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਡਰ ਗਏ, ਜੋ ਇਤਨਾ ਕੰਬਦੇ ਹੋ ?

ਕਿਆ ਤੁਹਾਡਾ ਦਿਲ ਜਲਦਾ ਹੈ ?

ਤੁਹਾਡੀ ਸਜੇ ਪਾਸੇ ਦੀ ਛੋਟੀ ਪਸਲੀ ਦੇ ਹੇਠ

ਦੁਖ ਮਲੂਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ?

ਤੁਹਾ ਨੂੰ ਪਾਰਾ ਖਾਹਦਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ।

ਤੁਹਾਡੇ ਝਾੜੇ ਵਿਚ ਕਦੇ ਚਰਬੀ ਵਰਗੇ ਕਰੜੇ

ਟੁਕੜੇ ਨਿਕਲਦੇ ਮਲੂਮ ਪੈਂਦੇ ਹਨ ?

ਤੁਹਾਡੇ ਝਾੜੇ ਵਿਚ ਕੀੜੇ ਨਿਕਲਦੇ ਹਨ ?

ਉਹ ਕਿਹੋ ਜਿਹੇ ਸਨ; ਲੰਬੇ ਗੋਲ ਗੰਢੇਇਆਂ

ਵਰਗੇ, ਜਾ ਫੀਤੇ ਜਿਹੇ ਚੌੜੇ ?

ਕੀ ਉਹ ਨਿਕੇ ਅਤੇ ਚਿਟੇ ਪਾਗੇ ਵਰਗੇ ਸਨ ?

ਤੁਸੀਂ ਚੁਪ ਕਰਕੇ ਅਰਾਮ ਨਾਲ ਬੈਠ ਰਹੋ ।

MISCELLANEOUS PHRASES:

PART VI.

I think it is hardly possible to convey the meaning of this sentence properly in Hindustani, so that any native may understand it.

This business has been entrusted to you; if it should be spoiled, you must be answerable.

He stole my knife during my absence.

I am not a child, that I should mind your threat.

If the purse should be found, inform me of it.

If he had asked, I would have given it.

Last night his house caught fire.

He is the man who set your house on fire.

ਹਰ ਪਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ।

ਛੇਵਾਂ ਪਾਠ।

ਮੈਂ ਜਾਣਦਾ ਹਾਂ, ਕਿ ਇਸ ਫਿਕਰੇ ਦਾ ਹਿੰਦੀ
ਬੋਲੀ ਵਿਚ ਸਹੀ ਉਤਾਰ, ਜੋ ਕਿਸੇ ਦੇਸੀ
ਆਦਮੀ ਦੀ ਸਮਝ ਵਿਚ ਆਵੇ, ਸੋ ਉਹ
ਜਿਹਾ ਹੋਲਾ ਬਾਹਲਾ ਓਖਾ ਹੈ।

ਇਹ ਕੰਮ ਤੁਹਾਡੇ ਹਵਾਲੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ;
ਜੇ ਬਿਗੜ ਜਾਓ, ਤਾਂ ਤੁਹਾ ਨੂੰ ਉਹ ਦਾ ਉਥ
ਦੇਲਾ ਹੋਓ।

ਮੇਰੇ ਪਿਛੇ ਇਹ ਨੈ ਮੇਰਾ ਕਾਬੂ ਚੁਗਾਇਆ।
ਮੈਂ ਯਾਲਾ ਨਹੀਂ, ਜੋ ਤੁਹਾਡੀ ਧਮਕੀ ਤੇ ਡਰਾਂ।
ਜੇ ਬੈਲੀ ਮਿਲੇ, ਤਾਂ ਸਾ ਨੂੰ ਖਬਰ ਕਰਨੀ।
ਜੇ ਉਹ ਮੰਗਦਾ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਦਿੰਦਾ।

ਕਲ ਰਾਤੀਂ ਉਹ ਦੇ ਘਰ ਵਿਚ ਅਗ ਲਗੀ।
ਉਹ ਉਹੋ ਮਨੁਖ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੈ ਤੁਹਾਡੇ ਘਰ ਨੂੰ
ਅਗ ਲਾਈ?

It would have been better, if he had left me.

He is not of my acquaintance ; I have merely heard of him.

He comes to see me every day towards evening.

I was laid up with a fever ; and therefore was not able to attend upon you.

When he fell from his horse, was he hurt anywhere ?

I have not seen him these five years.

What did you say to him, when he brought my message to you ?

He bears an excellent character in Bombay.

I am in a hurry, let me go soon.

I should like to collect a few curiosities in this country, to send to England.

Come to see me on your way home.

Do not force me to commit this wicked act.

He is a man of his word.

It is too late now ; I will postpone the matter till

ਹਠ ਪਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ। ਦੁੱਖ

ਜੇ ਉਹ ਮੈਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੰਦਾ, ਤਾਂ ਚੰਗਾ ਹੁੰਦਾ।

ਮੈਂ ਨੂੰ ਉਹ ਦੀ ਪਛਾਣ ਨਹੀਂ; ਮੈਂ ਨਿਰਾ ਉਹ
ਦਾ ਨਾਉਂ ਸੁਣਿਆ ਹੈ।

ਸਦਾ ਸੰਝ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹੀ, ਉਹ ਮੇਰੇ ਮਿਲਨੇ
ਨੂੰ ਆਇਆ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਮੈਂ ਤਾਪੀ ਪਿਆ ਸਾਂ; ਇਸ ਕਰਕੇ ਤੁਹਾਡੀ
ਫਹਿਲ ਵਿਚ ਹਾਜਰ ਨਾ ਹੋ ਸਕਿਆ।

ਜਦ ਉਹ ਘੋੜੇ ਉੱਤੇ ਗਿਰਿਆ, ਤਾਂ ਉਹ ਦੋ
ਕਿਧਰੀਂ ਸਟ ਲਗੀ?

ਪੰਜ ਵਰ੍ਹੇ ਹੋਏ, ਜੇ ਮੈਂ ਉਹ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਛਿਠਾ।

ਜਦ ਉਹ ਮੇਰਾ ਸੁਨੇਹਾ ਤੁਹਾਡੇ ਪਾਹ ਲਿਆ-

ਇਆ, ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕੀ ਆਖਿਆ?

ਬੰਬਈ ਵਿਚ ਉਹ ਦੀ ਵਡੀ ਇਜਤ ਹੈ।

ਮੈਂ ਨੂੰ ਸਤਾਬੀ ਹੈ, ਛੋਟੀ ਜਾਣ ਦਿਓ।

ਮੈਂ ਨੂੰ ਚਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਇਸ ਦੇਸ ਦੀ ਕੁਛ ਸੁਗੰਭ

ਇੰਗਲੈਂਡ ਨੂੰ ਘੱਲਣ ਲਈ ਕਠੀ ਕਰਾਂ।

ਘਰ ਨੂੰ ਜਾਣ ਦੇ ਵੇਲੇ ਮੈਂ ਨੂੰ ਮਿਲਿਓ।

ਅਜਿਹਾ ਖੋਟਾ ਕਰਮ, ਮੇਰੇ ਹੱਥ ਨਾ ਕਰਵਾ-
ਇਓ।

ਉਹ ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਦਾ ਸੱਚਾ ਹੈ।

ਹੁਣ ਚਿਰ ਹੋਇਆ ਹੈ; ਮੈਂ ਉਸ ਕੰਮ ਨੂੰ ਸੌਂਪ-

Monday morning.

He is easy of belief.

I am so poor that I cannot give you a thousand pice even, much less a thousand rupees.

What with his pay, and other perquisites, he makes three thousand rupees a month.

Whilst passing on horseback through a narrow crooked lane, I overtook a woman walking in the same direction, and by accident I knocked her down.

Ought he, or ought he not, to have called upon such an one, before he called upon you?

[at Thaná ?
Since leaving Bombay, how long have you been

What is the nature of your duties in your master's service?

I believe you are an unfortunate man.

This book is now nearly finished.

I heard that he arrived yesterday, but I now find that I was misinformed.

ਹਰ ਪਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ । ੯.

ਵਾਰ ਦੀ ਸਵੇਰ ਭੀਕ ਅਟਕਾ ਛੁਡਾਂਗਾ ।

ਉਹ ਭੋਲਾ ਮਨੁਖ ਹੈ ।

ਮੈਂ ਅਜਿਹਾ ਕੰਗਾਲ ਹਾਂ, ਜੋ ਹਜਾਰ ਪੈਸਾ ਬੀ
ਤੁਹਾ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ, ਤਾਂ ਹਜਾਰ ਰੁਪਯੋਂ
ਕਿਥੋਂ ਦਿਆਂਗਾ ?

ਦਰਮਾਹਾ ਅਤੇ ਆਮਦਲੀ ਮਿਲਾਕੇ, ਉਹ
ਤਿੰਨ ਹਜਾਰ ਰੁਪਯੋਂ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ ।

ਜਦ ਮੈਂ ਘੋੜੇ ਉਤੇ ਚੜ੍ਹੇ, ਇਕ ਬਿੰਗੀ ਭੀੜੀ
ਗਲੀ ਵਿਚ ਦਿਓਂ ਹੋਏ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਤਦ
ਇਕ ਭੀਢੀ, ਜੋ ਉਤੀ ਪਾਸੇ ਚਲੀ ਜਾਂਦੀ
ਸੀ, ਉਸ ਦੇ ਪਾਹ ਜਾ ਪਹੁੰਚਿਆ, ਅਰ
ਏਵੇਂ ਉਹ ਨੂੰ ਡਿਗਾ ਦਿਤਾ ।

ਤੁਹਾਡੇ ਪਾਹ ਅੰਓਲ ਤੇ ਅਗੇ, ਵਲਾਲੇ ਦੋ
ਕੋਲ ਜਾਲਾ ਉਹ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਜਾ ਨਹੀਂ ?
ਬੰਬਈ ਛੱਡਕੇ, ਠਾਲੇ ਵਰਤ ਕਿਤਨਾ ਕੁਚਿਰ ਰਹੇ ?
ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਖਸਮ ਦੇ ਘਰ, ਕੀ ਨੌਕਰੀ ਕਰ
ਦੇ ਹੋ ? [ਹਾਂ ।

ਮੈਂ ਤੁਹਾ ਨੂੰ ਖੋਟੇ ਭਾਗਵਾਲਾਂ ਮਨੁਖ ਜਾਲਦਾਂ
ਹੁਲ ਇਹ ਪੋਥੀ ਪੂਰੀ ਹੋਲ ਲਗੀ ਹੈ ।

ਮੈਂ ਸੁਲਿਆ, ਜੋ ਉਹ ਕੱਲ ਪਹੁੰਤਾ, ਪਰ ਹੁੱਲ
ਮਲੁਮ ਹੋਇਆ, ਜੋ ਮੈਂ ਨੂੰ ਬਹਿਕਾ ਦਿਤਾ ।

I would not for the world that he heard of my illness, as it would make him very uneasy.

The rehearsal of so long a story would occupy two hours.

Do you think he would have done so, had I been present ?

Were there as many people present as you expected ?

He went away in a great rage, and probably threw himself into the sea.

If you do not pay the money, he will not let you alone.

If you neglect your duty, you will have every one of them about your ears.

I give you a fair warning ; therefore do not expect any more consideration from me.

ਜੇ ਮੈਂ ਨੂੰ ਪਿਰਥੀ ਦੇ ਪਦਾਰਥ ਮਿਲਣ, ਤਾਂ
 ਤੇ ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦਾ, ਜੋ ਮੇਰੀ ਜਿਹਮਤ
 ਦੀ ਖਬਰ ਉਹ ਨੂੰ ਹੋਵੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਬਹੁਤ
 ਉਦਾਸ ਹੋ ਜਾਉਗਾ।

ਅਜਿਹੀ ਲੰਬੀ ਗਲ ਦੇ ਬਿਆਨ ਕਰਨੇ ਵਿ-
 ਖੇ, ਦੋ ਘੰਟੇ ਲਗਣਗੀਆਂ।

ਤੁਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋ, ਕਿ ਜੇ ਮੈਂ ਉਥੇ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ
 ਉਹ ਏਉਂ ਕਰਦਾ?

• ਜਿੰਤਨੇ ਲੋਕ ਤੁਸੀਂ ਤਕਦੇ ਸੇ, ਸੋ ਉਤਨੇ ਹਾ-
 ਜਰ ਸਨ?

ਉਹ ਕਰੋਧ ਦੀ ਅਗ ਵਿਚ ਚਲਾ ਗਿਆ;
 ਅਤੇ ਸੋ ਬਿਸਵੇਂ ਆਪਣੇ ਤਾਈਂ ਫਰਿਆ-
 ਉ ਵਿਚ ਸਿਟ ਦਿਤਾ ਹੋਉ।

ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਦੇ ਪੈਸੇ ਨਾ ਦਿਓਗੇ, ਤਾਂ ਉਹ
 ਤੁਹਾਡਾ ਪਿਛਾ ਨਾ ਛੱਡੇ।

ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਹੁੰਦੇ ਦੇ ਕੰਮ ਵਿਚ ਢਿਲੇ
 ਹੋ ਰਹੋਗੇ, ਤਾਂ ਸਭਨਾਂ ਦੀ ਫਰਿਆਦ
 ਆਪਣੇ ਕੰਨਾਂ ਸੁਣੇਸੇ।

ਮੈਂ ਤੁਹਾ ਨੂੰ ਖੁਲਕੇ ਆਖ ਚਿੰਦਾ ਹਾਂ, ਇਸ
 ਲਈ ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਭਰੋਸਾ ਨਾ ਰਖੋ, ਜੋ ਹੁਣ
 ਤੇ ਅਗੇ ਕੁਝ ਤੁਹਾਡੇ ਕੰਮ ਦੀ ਸੋਚ ਕਰਾਂ।

I see no use in being thus particular in trifles.

He is a regular skinflint.

I wish I could impress my advice better upon
his mind.

He remains at home doing nothing.

The tree is continually growing; because the
gardener, to promote its growth, waters it
every day.

That man has run away; perhaps you have
caused him to run away.

He is so clever, there is nothing like him.

I am doing this to please him; because he is
grieved with me.

At first he would not do this business; but I
forced him to do it.

I tried much to persuade him, but he disregarded
what I said; therefore I forbade his coming
to my house.

Can you drive? does that horse go quietly in

ਅਜਿਹੀ ਹਲਕੀ ਗਲ ਵਿਚ ਇਤਨੀ ਚੋਕਸੀ
ਕਰਨੀ ਨਿਕੰਮੀ ਹੈ।

ਉਹ ਵਡਾ ਮੱਖੀਚੁਸ ਹੈ।

ਮੈਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ, ਜੇ ਮੇਰੀ ਮਤ ਉਹ ਦੇ ਮੱਲ
ਉੱਤੇ ਬਾਹਲਾ ਅਸਰ ਕਰੇ।

ਉਹ ਘਰ ਵਿਚ ਬੈਠਾ ਮੱਖੀਆਂ ਮਾਰਦਾ ਹੈ।
ਇਹ ਬੂਟਾ ਵਧਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; ਕਿਉਂਕਿ ਮਾਲੀ
ਇਹ ਦੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ, ਸਦਾ ਪਾਣੀ
ਸਿੰਜਦਾ ਹੈ।

ਉਹ ਮਨੁੱਖ ਨਸਿਅਤ; ਕੀ ਜਾਣਯੋ, ਤੁਸੀਂ ਉਹ
ਨੂੰ ਨਸਾਇਆ ਹੈ।

ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਚਤੁਰ ਹੈ, ਜੋ ਬਸ।

ਉਹ ਦੇ ਰਾਜੀ ਕਰਨੇ ਲਈ, ਮੈਂ ਇਹ ਕਰ-
ਦਾ ਹਾਂ; ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਮੇਰੇ ਤੇ ਦਿਲਗੀਰ ਹੈ।

ਅਗੇ ਉਹ ਇਹ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ,
ਪਰ ਅਸੀਂ ਧਕੇ ਨਾਲ ਕਰਾਇਆ।

ਮੈਂ ਉਹ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਮਝਾਇਆ, ਪਰ ਉਹ ਮੇ-
ਰਾ ਆਖਾ ਚਿੱਠ ਵਿਚ ਨਾ ਲਿਆਇਆ;
ਏਵੇਂ ਮੈਂ ਉਸ ਨੂੰ ਮਨਾ ਕੀਤਾ, ਜੋ ਸਾਡੇ ਘਰ
ਵਿਚ ਨਾ ਆਵੇ।

ਤੁਸੀਂ ਘੋੜੇ ਨੂੰ ਤੋਰ ਸਕਦੇ ਹੋ; ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਜੋ-

harness ?

Being convicted of peculation, he was dismissed the service ; and transported for seven years.

They all thought that he was being drowned ; but he was only diving.

The water here is shallow ; but further on it is very deep.

He is generally grave and sedate, but his brother is very lively.

Had any one reminded me of you, I would have recollected.

The banks of the river are very steep, but they do not rise to any great height.

You can more easily ford the river, than go in the boat.

He did not return from his native country till the latter end of June.

It is of no use for you to stand here crying and making a noise.

ਹਰ ਪਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ। ੮੩

ਭਿਆ ਹੋਇਆ ਅਛੀ ਤਰਾਂ ਚਲਦਾ ਹੈ?
ਇਸ ਉੱਤੇ ਚੋਰੀ ਦੀ ਤਖਸੀਰ ਸਾਬਤ ਹੋਈ;
ਇਸ ਕਰਕੇ ਚਾਕਰੀ ਥੋਂ ਹਟਾਇਆ, ਅਤੇ
ਸਤਾਂ ਬਰਸਾਂ ਦਾ ਦੇਸ ਨਿਕਾਲਾ ਮਿਲਿਆ।
ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਜਾਤਾ, ਜੋ ਉਹ ਡੁਬਦਾ ਸੀ, ਪਰ
ਉਹ ਤਾਂ ਚੁਭੀਆਂ ਲਾਉਂਦਾ ਸੀ।
ਇਥੇ ਪਾਲੀ ਬਹੁਤ ਛੋਟਾ ਹੈ, ਪਰ ਅਗੇ ਵਡਾ
ਭੁੰਘਾ ਹੈ।

ਉਹ ਮਨੁਖ ਅਖਸਰ ਗੰਭੀਰ ਅਰ ਬਹੁਤਾ ਬੋ-
ਲਵਾਲਾ ਹੈ; ਪਰ ਉਹ ਦਾ ਤਰਾਉ ਬਹੁਤ
ਭੁਰਭੁਰਾ ਹੈ।

ਜੇ ਕੋਈ ਮੈ ਨੂੰ ਤੁਹਾਡਾ ਚੇਤਾ ਕਰਾਉਂਦਾ, ਤਾਂ
ਮੈਂ ਯਾਦ ਕਰਦਾ।

ਨਦੀ ਦਾ ਕੰਢਾ ਬਹੁਤ ਸਿਰ ਭਲਵਾਇਆ
ਹੈ, ਪਰ ਵਡਾ ਉਚਾ ਨਹੀਂ।

ਥੋੜੀ ਢਿੱਚ ਬੈਠਕੇ ਜਾਕੇ ਨਾਲੋਂ, ਤੁਸੀਂ ਪੈਦਲ
ਸੁਖਾਲੇ ਨਦੀ ਪਾਰ ਲੰਘ ਜਾਓਗੇ।

ਜੂਨ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਓੜਕ ਤਲਕ, ਉਹ ਆਪਣੇ
ਦੇਸ ਮੁੜਕੇ, ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਸੀ।

ਇਥੇ ਤੁਹਾਡਾ ਰੋਲਾ ਅਰ ਡੰਡ ਪਾਓਲੀ ਨਿਕੇ-
ਮੀ ਹੈ।

This child was weaned when he was a year
and a half old.

He would go through thick and thin for you.

It is twenty to one that he arrives to night.

Now a days is such an one's levee much crowd-
ed, or thinly attended ?

We are all liable to death.

There is something in the wind.

Cut your stick.

Last night there was a great deal of thunder and
lightning, but no rain.

Yesterday evening there was a rainbow.

That Island was destroyed by a storm and an
earthquake.

If a man walk six miles an hour, he must walk
a mile in every ten minutes.

You say you would give it to me if you could ;
but you would have been nearer the truth, had
you said that you could give it, if you would.

ਇਸ ਬਾਲਕ ਦਾ ਦੁਪ ਡੁਫ ਬਰਸ ਦੀ ਉਮਰ
ਵਿਚ ਛੁਡਾਇਆ ਸੀ।

ਉਹ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਅੰਗ ਅਤੇ ਪਾਲੀ ਵਿਚ
ਕੁਦ ਪਉਂਗਾ। [ਚੇਗਾ।

ਬੀਹ ਬਿਸਵੇ ਉਹ ਅਜ ਰਾਤ ਨੂੰ ਆ ਪਹੁੰ-
ਇਨੀਂ ਦਿਨੀਂ ਫਲਾਲੇ ਦੇ ਦਰਬਾਰ ਵਿਚ,
ਬਹੁਤੇ ਲੋਕ ਕਠੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜਾ ਬਹੁਤੇ ?

ਅਸੀਂ ਸਭੇ ਮੌਤ ਦੇ ਹਥ ਵਿਚ ਅਵਸ ਹਾਂਗੇ।
ਇਹ ਦੇ ਵਿਚ ਕੁਛ ਫੀ ਹੈ।

ਜਾਓ ਹਵਾ ਖਾਓ।

ਗਈ ਰਾਤੇ ਵਡਾ ਬਦਲ ਗਜਿਆ, ਅਤੇ
ਬਿਜਲੀ ਲਸਕੀ, ਪਰ ਵਰਿਹਾ ਨਹੀਂ।

ਕਲ ਤਕਾਲੀ ਬੁਢੀ ਦੀ ਪੀਘ ਪਈ ਹੋਈ ਸੀ।

ਉਹ ਟਾਪੂ ਅਨੇਰੀ ਅਰ ਭੁਚਾਲ ਨਾਲ ਦਿਜੜ
ਗਿਆ।

ਜੇ ਕੋਈ ਇਕ ਘੜੀ ਵਿਚ ਛੇ ਕੋਹ ਚਲੇ, ਤਾਂ
ਚਾਹਯੇ, ਜੇ ਦਸਾਂ ਪਲਾਂ ਵਿਚ ਇਕ ਕੋਹ
ਜਾਵੇ।

ਤੁਸੀਂ ਆਖਦੇ ਹੋ, ਜੇ ਮੈਂ ਥੋਂ ਪੁਜਦਾ, ਤਾਂ ਦੇ
ਦਿੰਦਾ; ਪਰ ਜੇ ਸਚ ਆਖਦੇ, ਤਾਂ ਏਉਂ
ਆਹੰਦੇ, ਕਿ ਜੇ ਮੈਂ ਚਾਹੰਦਾ, ਤਾਂ ਦਿੰਦਾ।

He says it is hollow; but I maintain that the whole is solid.

Have you done looking at me? { watchman.

The prisoner escaped by the connivance of the

Where was the Capital of Guzrat, at the time of the Moorish Government?

Does the climate of Bombay agree with you?

If a wall falls, and a tenant is living in the house, who then repairs it, the landlord or the tenant?

[are litigious.

Generally speaking, the people of this country

If you had done as I directed you, I would have secured myself; nay, I would have been a gainer by the speculation; but by your mismanagement, I became a loser.

Does that man owe you any thing?

I owe him ten rupees.

My servant owes a great deal of money to the

Bazar people. [get the money.

He dunned him very much; but he could not

ਉਹ ਆਹੰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਉਹ ਪੋਲਾ ਹੈ, ਪਰ ਮੈਂ
ਆਖਦਾ ਹਾਂ ਜੋ ਨਿਸ਼ਚੈ ਹੈ ?

ਤੁਸੀਂ ਰਜਕੇ ਮੈਂ ਨੂੰ ਵੇਖ ਚੁਕੇ ?

ਪਾਹਰ ਦੀ ਮਰਲਾਈ ਨਾਲ ਕੈਦੀ ਨਠ ਗਿਆ।
ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਗੁਜਰਾਤ ਦੇ ਤਖ਼ਤ
ਦੀ ਜਾਗਾ ਕਿਥੇ ਸੀ ? [ਉਂਦੀ ਹੈ ?

ਬੰਬਈ ਦੀ ਆਬ ਚੜ੍ਹਾ ਤੁਹਾਨੂੰ ਮਾਫ਼ਕ ਆ-
ਜੇ ਕੋਈ ਭਾੜੇ ਦੇ ਘਰ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੋਵੇ,
ਅਤੇ ਉਹ ਦੀ ਕੰਧ ਢੇਹਿ ਪਵੇ, ਤਾਂ ਉਸ
ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਕੌਲ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਮਾਲਕ, ਜਾ
ਭਾੜੇਵਾਲਾ ?

ਅਖਬਾਰ ਇਸ ਦੇਸ ਦੇ ਲੋਕ ਵਾਗੜ੍ਹ ਹਨ ।

ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੇ ਆਖੇ ਮੁਜਬ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੁੰਦਾ,
ਤਾਂ ਮੈਂ ਬਚ ਜਾਂਦਾ, ਬਲਕਿ ਇਸ ਨਾਲ
ਲਾਭ ਲਏਦਾ; ਪਰ ਤੁਸੀਂ ਸ਼ੇਰ-ਬੀਰੀ
ਦੇ ਸਬਬ, ਮੈਂ ਘਾਟੇ ਵਿਚ ਆ ਗਿਆ।

ਉਸ ਮਨੁਖ ਉਤੇ ਤੁਹਾਡਾ ਕੁਛ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ?

ਉਹ ਦੇ ਦੇਸ ਰੁਪਯੇ, ਸਾਡੇ ਉਤੇ ਨਿਕਲਦੇ ਹਨ।

ਸਾਡੇ ਨੌਕਰ ਉਤੇ ਅਜ਼ਾਦ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਸ਼ਾਹ-
ਲਾ ਪੈਸਾ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ। [ਲੈ ਸਕਿਆ।

ਉਹ ਨੇ ਬਾਹਲਾ ਤੁਗਾਦਾ ਕੀਤਾ, ਪਰ ਪੈਸੇ ਨਾ

Seeing him in this distress, we made a subscription among ourselves, and gave him the amount.

You are a dunning fellow.

It is of no consequence.

Bring me from the Bazar a pice worth of oil, two pice worth of wood, and three pice worth of flour.

I prefer telling him myself to your doing so.

Where does this road lead to ?

Why do you always trouble me for these little matters ?

How long were you on the road ?

By what route did you come ?

I came by Caira, Broach, and the Concan.

I saw him to day ; and told him to come to morrow morning at eight o'clock.

At what hour does the morning dawn now ?

I will take my lesson every other day.

ਅਸੀਂ ਉਸ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਟੁਟਾ ਹਾਲ ਦੇਖਕੇ,
ਆਪਸ ਵਿਚ ਕੁਹੂੰ ਪੈਸਾ ਕਠਾ ਕਰਕੇ, ਉਹ
ਨੂੰ ਦਿਤਾ।

ਤੁਸੀਂ ਵਡਾ ਤਗਾਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹੋ।

ਕੁਛ ਡਰ ਨਹੀਂ।

ਬਜ਼ਾਰ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਪੈਸੇ ਦਾ ਤੇਲ, ਦੋ ਪੈਸੇ:
ਆਂ ਦਾ ਬਾਲਲ, ਅਤੇ ਤਿੰਨਾਂ ਪੈਸਿਆਂ ਦਾ
ਆਟਾ ਮੁਲ ਲੈ ਆਓ।

ਮੈਂ ਇਹ ਜਾਨਦਾ ਹਾਂ, ਜੇ ਤੁਹਾਡੇ ਬਦਲੇ ਮੈਂ
ਆਪ ਉਸ ਨੂੰ ਆਖਾਂ।

ਇਹ ਰਾਹ ਕਿਥੇ ਨੂੰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?

ਤੁਸੀਂ ਅਜਿਹੀ ਬੁਰ੍ਹਾਈ ਗਲ ਦਿੰਦੇ, ਮੈਂ ਨੂੰ ਕਿੰਨੀ
ਸਦਾ ਦੁਖਾਉਂਦੇ ਹੋ?

ਰਾਹ ਵਿਚ ਤੁਹਾ ਨੂੰ ਕਿਤਨਾ ਚਿਰ ਲਗਾ?

ਤੁਸੀਂ ਕਿਹੜੇ ਰਾਹ ਆਏ ਹੋ?

ਮੈਂ ਖੇਰੇ, ਬਰੋਚ, ਅਤੇ ਕੋਕਨ ਹੋਕੇ ਆਇਆ।

ਅਜ ਮੈਂ ਉਹ ਨੂੰ ਡਿਠਾ, ਅਤੇ ਕਿਹਾ, ਜੇ ਭਲ-
ਕੇ ਅਠ ਬਜੇ ਆਈ।

ਇਨ੍ਹੀ ਦਿਨੀਂ ਕਿਸ ਵੇਲੇ ਪਹਿ ਫਾਟਦੀ ਹੈ?

ਮੈਂ ਇਕ ਦਿਨ ਛੱਡਕੇ, ਦੂਜ ਦਿਨ ਆਪਣੀ
ਸੰਬਯਾ ਲਿਆ ਕਰਾਂਗਾ।

Desire the man to come every day at sunrise.

They bring a great deal of grass to Bombay from Salsette; and it sells very well.

Why is grass profitable to the farmers?

Because it requires no labor, or expense in cultivation.

Last season there was abundance of rain; grain is therefore so cheap.

How many people are waiting to speak to me?

Bring them in one by one.

He is a dhobi, who has lost his cow, and as he thinks a neighbor took it to another village, he wants you to make inquiry.

Does the scarcity of water continue?

ਉਹ ਨੂੰ ਆਖੋ, ਜੋ ਨਿਭ ਸੂਰਜ ਚੜ੍ਹਦੇ ਹੀ
ਆਇਆ ਕਰੇ।

ਉਹ ਲੋਕ ਸਲਸਤੀ ਥੋਂ ਬਾਹਲਾ ਘਾਹ ਬੰਬਈ
ਵਿਚ ਲਿਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਉਹ ਦੀ
ਚੰਗੀ ਬਿਕਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਕਰਸਾਲ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਘਾਹ ਵਿਚ ਬਾਹਲਾ ਨਫਾ
ਕਿਉਂ ਲਵਦਾ ਹੈ?

ਇਸ ਲਈ, ਜੋ ਉਹ ਦੇ ਬੀਜਲ ਵਿਚ ਕੁਹੂੰ
ਖਰਚ ਅਰ ਮਿਹਨਤ ਕਰਨੀ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦੀ।

ਪਿਛਲੀ ਬਰਸੇ ਬਰਖਾ ਬਾਹਲੀ ਹੋਈ; ਇਸ
ਕਰਕੇ ਅਨਾਜ ਅਜਿਹਾ ਸਸਤਾ ਹੈ।

ਕਿਤਨੇਕੁ ਲੋਕ ਮੇਰੇ ਪਾਹ ਅਰਦਾਸ ਕਰਨ
ਲਈ ਹਾਜਰ ਹਨ।

ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਇਕ ਕਰਕੇ, ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਲੈ ਆਓ।

ਉਹ ਇਕ ਪੋਥੀ ਹੈ, ਜਿਹ ਦੀ ਢੁਗੀ ਜਾਂਦੀ
ਰਹੀ, ਅਤੇ ਉਹ ਜਾਣਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ
ਕੋਈ ਗੁਆਂਢੀ ਦੂਜੇ ਪਿੰਡ ਨੂੰ ਲੈ ਗਿਆ;
ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਕਿ ਤੁਸੀਂ
ਇਸ ਗਲ ਦਾ ਸਿਰਵਾ ਕਰੋ।

ਕਿਆ ਹੁਣ ਡੋਕਰ ਜਲ ਦਾ ਟੋਟਾ ਚਲਾ
ਜਾਂਦਾ ਹੈ?

No, the wells are beginning to fill fast; three or four days rain more, will be sufficient for the present.

What grain do they sow first?

What holiday is this?

I cannot allow the people to go until midday.

Send my tent to such a village, and have it pitched; I shall go there the day after to-morrow, to see some land measured.

There are a great many large stones on the road, and several steep hills, and the nallah near Seroor is very difficult to pass.

Is there a boat on the Satlij river?

Yes, a Government ferry boat; you will have to pay something.

Who told you that I had told him, what you told me last night?

Do not tell him what I told you about his conduct.

ਨਹੀਂ, ਹੁਣ ਛੇਤੀ ਖੁੱਚੇ ਪਾਲੀ ਨਾਲ ਭਰਨ ਲਗੇ
ਹਨ, ਜੇ ਤਿੰਨ ਚਾਰ ਦਿਹਾੜੇ ਹੋਰ ਮੀਹੁੰ ਬਰ-
ਸੇ, ਤਾਂ ਹੁਣ ਲਈ ਬਾਹਲਾ ਹੋ ਜਾਉਗਾ।

ਪਹਿਲਾਂ ਉਹ ਕਿਹੜਾ ਬੀਜ ਬੀਜਦੇ ਹਨ?
ਅਜ ਕਿਹੜਾ ਵਡਾ ਦਿਨ ਹੈ? [ਸਕਦਾ।

ਮੈਂ ਦੁਪਹਿਰ ਡੀਕਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਾਲ ਨਹੀਂ ਦੇ
ਮੇਡਾ ਡੇਬੁ ਫਲਾਲੇ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਘਲੇ, ਅਤੇ
ਉਥੇ ਖੜਾ ਕਰਾਓ; ਮੈਂ ਪਰਸੇ ਨੂੰ ਉਥੇ ਭੋ
ਮਿਲਾਉਣ ਜਾਵਾਂਗਾ।

ਰਾਹ ਵਿਚ ਵਡੇ ਵਡੇ ਬੱਟੇ ਬਾਹਲੇ ਹਨ, ਅਤੇ
ਕਈ ਸਿਰ ਭਲਵਾਏ ਟਿਲੇ ਹਨ; ਅਰ
ਸਿਰੂਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਇਕ ਬੇਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਤੇ
ਪਾਰ ਲੰਘਣਾ ਓਖਾ ਹੈ।

ਸਭਲੁਜ ਦਰਿਆਉ ਉੱਤੇ, ਕੋਈ ਡੰਡੀ ਹੈ?
ਹਾਂ, ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਬੇੜੀ ਹੈ; ਤੁਹਾ ਨੂੰ ਕੁਹੁੰ ਦੇਣਾ
ਬਲੇਗਾ।

ਕਿਸ ਨੇ ਤੁਹਾ ਨੂੰ ਆਖਿਆ, ਕਿ ਜੇ ਕੁਛ ਤੁਸੀਂ
ਮੈਂ ਨੂੰ ਕਲ ਰਾਤੀਂ ਆਖਿਆ ਸੀ, ਸੋ ਮੈਂ
ਉਸ ਥੀਂ ਕਿਹਾ?

ਉਹ ਦੀ ਚਾਲ ਦੀ ਬਾਬਤ, ਜੇ ਮੈਂ ਤੁਹਾ ਨੂੰ
ਆਖਿਆ, ਸੋ ਉਸ ਨੂੰ ਨਾ ਆਖਣਾ।

He first asked ten rupees for the book; but I brought him down to two.

If you cannot give me this thing, give me something in exchange.

Although I cannot speak the Hindustani language well, yet the natives understand me.

A bird in the hand is worth two in the bush.

Wax will melt by fire.

If you do not water this tree, it will die.

This flower is withered. [quickly.

Go to your house, eat your dinner, and return

He has dissipated all his property.

When you have read this word once or twice, you will understand the meaning.

He is too familiar with his servants.

Get out of the light.

ਹਰ ਪਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ । ੯੯

ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਨੈ ਉਸ ਪੋਥੀ ਦੇ ਦਸ ਰੁਪਯੇ
ਮੰਗੇ; ਪਰ ਮੈਂ ਉਸ ਨੂੰ ਦੁਹਾਂ ਰੁਪਯਾਂ ਉਤੇ
ਪਰਸਿੰਨ ਕੀਤਾ ।

ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਬਸਤੁ ਮੈਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ, ਤਾਂ
ਉਹ ਦੇ ਵੱਟੇ ਹੋਰ ਕੁਹਾਂ ਦਿਓ ।

ਭਾਵੇਂ ਮੈਂ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨੀ ਬੋਲੀ ਚੰਗੀ ਤਰਾਂ ਨਹੀਂ
ਬੋਲ ਸਕਦਾ, ਤਾਂ ਭੀ ਦੇਸੀ ਲੋਕ ਮੇਰੀ
ਗਲ ਸਮਝ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ।

ਇਕ ਪੰਛੀ ਜੋ ਹਥ ਵਿਚ ਹੋਵੇ, ਸੋ ਰੁਖ ਉਤੇ
ਦੇ ਦੁਹਾਂ ਪੰਛੀਆਂ ਦਾ ਮੁਲ ਰਖਦਾ ਹੈ ।

ਮੌਮ ਅਗ ਵਿਚ ਪਿਘਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ।

ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਰੁਖ ਨੂੰ ਪਾਲੀ ਨਾ ਦੇਵੋ, ਤਾਂ
ਉਹ ਸੁਕ ਜਾਉਗਾ ।

ਇਹ ਫੁਲ ਮੁੜਲਾ ਗਿਆ ।

ਘਰ ਜਾਕੇ ਪਰਸਾਦ ਛਕਕੇ ਛੇਤੀ ਮੁੜਿਆ ।

ਉਹ ਨੈ ਆਪਣੀ ਸਾਰੀ ਮਾਯਾ ਉਡਾ ਦਿਤੀ ।

ਜਦ ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਪਦ ਇਕ ਦੇ ਬਾਰੀ ਪੜ
ਲਓਗੇ, ਤਾਂ ਉਹ ਦੇ ਅਰਥ ਨੂੰ ਸਮਝੋਗੇ ।

ਉਹ ਆਪਣੇ ਚਾਕਰਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਮੁਹੁੰ ਲਾਇ-
ਅ ਕਰਦਾ ਹੈ ।

ਚਾਨਲ ਛੱਡੋ ।

Divide these rupees into three equal shares.

This is my picture.

What, are all those rupees I gave you spent ?

I went by Poona to Satara.

He disengaged him from the quarrel, and led
him away.

Your servant pledged your sword and sash to
him, for fifteen rupees.

He was quite sensible after the first blow ; but on
receiving the second, he became senseless.

They all rushed into the house.

I will make an example of you.

If he comes to me in the evening, whether he
is willing or not, I shall give him something
or other.

Tell him if he will travel with me, I will give
him batta, besides his regular pay.

ਇਨ੍ਹਾਂ ਰੁਪਯਾਂ ਦੇ ਤਿੰਨ ਹਿਸੇ ਇਕੋ ਜਿਹੇ ਕਰੋ।
ਇਹ ਮੇਰੀ ਮੁਰਤ ਹੈ। [ਗਾਖਰਚ ਲਿਆ?
ਕਿਆ ਉਹ ਪੈਸਾ ਜੋ ਮੈਂ ਤੁਸਾ ਨੂੰ ਦਿਤਾ, ਸੋ ਸਾ-
ਮੈਂ ਪੁਨੇ ਹੋਕੇ ਸਤਾਰੇ ਨੂੰ ਗਿਆ।

ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਝਗੜੇ ਬੋ ਛੁਡਾਕੇ, ਉਥੋਂ
ਲੈ ਗਿਆ।

ਤੁਹਾਡੇ ਚਾਕਰ ਨੇ ਤੁਹਾਡੀ ਤਰਵਾਰ ਅਤੇ
ਪਟਕਾ ਉਸ ਪਾਹ ਪੰਦਰਾਂ ਰੁਪਯਾਂ ਉਡੇ
ਗਹਿਲੇ ਰਖੇ ਹਨ।

ਪਹਿਲੀ ਸਟ ਖਾਲ ਤੇ ਮਗਰੋਂ, ਉਹ ਸੁਧ ਵਿਚ
ਸੀ; ਪਰ ਜਾਂ ਦੂਜੀ ਖਾਹਦੀ, ਤਾਂ ਬੇਸੁਰਤ
ਹੋ ਗਿਆ।

ਉਹ ਸਭੇ ਝੰਟ ਕਰਕੇ ਘਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਗਏ।
ਮੈਂ ਤੈ ਨੂੰ ਸਜਾ ਦਿਆਂਗਾ, ਤਾਂ ਕਿ ਹੋਰਨਾਂ ਨੂੰ
ਡਰ ਹੋਵੇ।

ਜੇ ਉਹ ਸੰਜ ਨੂੰ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਆਵੇਗਾ, ਭਾਵੇਂ ਚਾਹੇ,
ਭਾਵੇਂ ਨਾ ਚਾਹੇ, ਮੈਂ ਉਹ ਨੂੰ ਕੁਝ ਨਾ ਕੁਝ
ਦਿਆਂਗਾ।

ਉਸ ਨੂੰ ਕਹੋ, ਕਿ ਜੇ ਉਹ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਮੁਸਾਫਰੀ
ਵਿਚ ਚਲੇਗਾ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਉਹ ਨੂੰ ਚਾਕਰੀ ਬੋ
ਵਧੀਕ ਭੇਤਾ ਬੀ ਦਿਆਂਗਾ।

Tell him to tell that rascally boy that if he again laughs, when I order him to do any thing, I will punish him well.

There appears to have been some wrong work going on against me.

Ought he or ought he not to have walked slowly, instead of running so fast ?

Although the Raja offered three lacks of rupees, and his two sons, as hostages, yet the Governor General encouraged the proceeding of hostility.

The fruit you brought me the time before last, was the best ; this is not fit to be eaten ; bring better the next time.

I missed him on the road.

I took you for another person.

If you should pass this way to morrow, call on me, but not otherwise.

Did not I warn you at the time of your departure ?

ਹਰ ਪਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ । ੧੦੧

ਉਹ ਨੂੰ ਆਖੇ, ਜੇ ਉਸ ਖਚਰੇ ਮੰਡੇ ਨੂੰ ਕਹੋ,
ਕਿ ਜਦ ਮੈਂ ਕੁਹੂੰ ਕੰਮ ਆਖਾਂ, ਜੇ ਉਹ ਫੇਰ
ਹਸੇਗਾ, ਤਾਂ ਉਹ ਨੂੰ ਅਛੀ ਸਜਾ ਮਿਲੂਗੀ।
ਮਲੂਮ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਮੇਰੇ ਪਰਵਾਹਰਾ ਕੁਹੂੰ
ਬਰਾ ਕੰਮ ਹੁੰਦਾ ਸੀ।

ਇਤਨੇ ਛੇਤੀ ਦੌੜਨੇ ਦੇ ਬਦਲੇ, ਉਹ ਨੂੰ ਹੋ-
ਲੀ ਤੁਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਕਿ ਨਾ ?

ਭਾਵੇਂ ਰਾਜੇ ਨੇ ਤਿੰਨ ਲਖ ਰੁਪਯੋਂ ਅਤੇ ਆਪ-
ਣੇ ਦੋਵੇਂ ਪੁੱਤ, ਜਾਮਨੀ ਵਿਚ ਦੇਣੇ ਚਾਹੇ,
ਤਾਂ ਭੀ ਗਵਰਨਰ ਜਨਰਲ ਲੜਾਈ ਦੀ
ਭਿਆਰੀ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ।

ਉਹ ਮੇਰਾ, ਜਿਹੜਾ ਤੁਸੀਂ ਪਿਛਲੇ ਤੇ ਇਕ
ਬਾਰ ਅਗੇ ਲਿਆਏ ਸੇ, ਸੋ ਸਭ ਤੇ ਚੰਗਾ
ਸੀ; ਇਹ ਖਾਣ ਦੇ ਲਾਇਕ ਨਹੀਂ; ਦੂਜੇ
ਵੇਲੇ ਇਸ ਤੇ ਚੰਗਾ ਲਿਆਓ।

ਰਸਤੇ ਵਿਚ ਉਸ ਉਤੇ ਮੌਰੀ ਨਿਗਾ ਨਾ ਪਈ।
ਮੈਂ ਤੁਹਾ ਨੂੰ ਉਪਰਾ ਖਨਮ ਜਾਣਾ।

ਤਲਬੇ ਜੇ ਇਕ ਫਸ ਤੇ ਹੋਕੇ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਮੇਰੇ
ਕੋਲ ਆਵੀਂ; ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਨਾ।

ਕਿਆ ਤੁਹਾਡੇ ਜਾਣੇ ਦੇ ਵੇਲੇ, ਮੈਂ ਤੁਹਾ ਨੂੰ
ਨਹੀਂ ਜਥਾਇਆ ਸੀ?

Do you personate the king, and I shall represent his prime minister.

I cannot afford so much.

I entreat you, not to mention this business to any one.

He is so situated, that he must agree to what I propose.

You may propose it; but I am certain that they will not agree to take it, on such terms.

It is a difficult matter, but I can do it.

Were you a decent man, there would be no necessity for my telling you so often, to do your duty.

At this rate, his fortune will soon go.

My advice is that you be more cautious in future.

At this rate, you make me out a fool.

I would repair the house, had I cash enough.

If you heard this news yesterday, why did you not come instantly to inform me of it?

ਤੁਸੀਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦਾ ਭੇਸ ਅਰ ਮੈਂ ਬਜੀਰ ਦਾ
ਸਾਂਗ ਲਾਵਾਂਗਾ।

ਇਤਨੀ ਪਹੁੰਚ ਮੈਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ।

ਮੈਂ ਭੁਗਡੀ ਮਿੰਨਤ ਕਰਦਾ ਹਾਂ, ਜੋ ਇਹ ਗਲ
ਕਿਸੇ ਕੋਲ ਨਾ ਆਖਣੀ।

ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਹਾਲ ਵਿਚ ਹੈ, ਕਿ ਜੋ ਕੁਛ ਮੈਂ
ਆਖਾਂ, ਸੋ ਮੰਨੇਗਾ।

ਭਾਵੇਂ ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਦਸੋ; ਪਰ ਮੈਂ ਨੂੰ ਅਕੀਲ ਹੈ,
ਜੋ ਉਹ ਇਸ ਸਰਤ ਪੁਰ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾ ਹੋਣਗੇ।

ਇਹ ਕੰਮ ਓਥਾ ਹੈ; ਪਰ ਮੈਂ ਕਰ ਸਕਾਂਗਾ।

ਜੇ ਤੂੰ ਅਛਾ ਮਨੁਖ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਨੂੰ ਬਾਰ ਬਾਰ
ਨਾ ਆਖਣਾ ਪੈਂਦਾ, ਜੋ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਬਜਾ
ਲਿਆਉਂਦਾ। [ਖੋ ਬੈਠੇਗਾ।

ਇਸ ਤਰਾਂ ਉਹ ਆਪਣੀ ਸਾਰੀ ਮਾਯਾ ਵੰਡ
ਮੇਰੀ ਸਿਖਣਾ ਇਹ ਹੈ, ਜੋ ਅਗੇ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ
ਬਹੁਤ ਸੁਚੇਤ ਰਹੋ।

ਇਸ ਭੋਲ ਤਾਂ ਮੈਂ ਨੂੰ ਮੁਰਖ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹੋ।

ਜੇ ਮੇਰੇ ਪਾਹ ਇਤਨਾ ਪੈਸਾ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਮੈਂ
ਉਸ ਘਰ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਕਰਦਾ।

ਜੇ ਕਲ ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਖਬਰ ਸੁਣੀ ਸੀ, ਤਾਂ ਕਿਉਂ
ਤੁਰੰਤ ਆਕੇ ਮੈਂ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਖਬਰ ਨਾ ਦਿਤੀ?

You may learn Hindustani grammatically, if you choose ; but I have, hitherto, picked it up, the best way I could.

This white cow, and that black horse, are of much more value than the tame elephant, which you sent me yesterday.

In the Deccan, as well as in most other parts of India, horses are very little used, for agricultural purposes.

The Patel says that he can give neither butter, milk, eggs, grass, nor fowls; in fact that his village contains nothing at all ; but this is only pretence.

He is afraid to say so to my face, and therefore does so behind my back.

When he chooses to set to work, he does the work of four days, in as many hours.

He hung him on the branch of a tree.

ਤੁਸੀਂ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨੀ ਭਾਖਿਆ ਕਾਇਦੇ ਸਿਰ
ਸਿਖਲੀ ਚਾਹਿਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਸਿਖੋ; ਪਰ ਮੈਂ ਤਾਂ
ਹੁਣ ਭੀਖੁਚ ਵਾਹ ਲਗਦਿਆਂ ਇਧਰੋਂ
ਉਪਰੋਂ ਸਿਖੀ ਹੈ।

ਇਹ ਬੋਲੀ ਗਈ, ਅਰ ਉਹ ਕਾਲਾ ਘੋੜਾ,
ਉਸ ਹਿਲੇ ਹੋਏ ਹਾਥੀ ਨਾਲੋਂ, ਜੋ ਕਲ ਤੁਸੀਂ
ਮੇਰੇ ਲਈ ਘਲਿਆ ਸੀ, ਵਡੇ ਮੁਲ ਦੇ ਹਨ।
ਦਖਲ ਅਤੇ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੇ ਬਹੁਤਸਾਰਿਆਂ
ਕੁਝਿਆਂ ਵਿਚ, ਘੋੜਿਆਂ ਨੂੰ ਅਖਸਰ
ਖੇਡੀ ਦੇ ਕੰਮ ਵਿਖੇ ਨਹੀਂ ਲਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਪੈਰ ਆਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਮੈਂ ਨਾ ਮਖਲ ਦੇ ਸਕਦਾ
ਹਾਂ, ਨਾ ਦੁਪ, ਨਾ ਅੰਢੇ, ਨਾ ਘਾਹ, ਨਾ
ਮੁਰਗੀ; ਮੇਰੇ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਕੁਝ ਥੀ ਨਹੀਂ;
ਪਰ ਇਹ ਨਿਰਾ ਬਹਾਲਾ ਹੈ।

ਉਹ ਮੇਰੇ ਮੂੰਹ ਪੁਰ ਏਉਂ ਬੋਲਣ ਵੇਂ ਡਰਦਾ
ਹੈ; ਇਸ ਲਈ ਮੇਰੀ ਪਿਠ ਪਿਛੇ ਭੁੰਦਾ ਹੈ।
ਜਾਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਪੁਰ ਚਿਤ ਲਾਉਂਦਾ
ਹੈ, ਤਾਂ ਚੌਹੁਂ ਦਿਹਾਂ ਦਾ ਕੰਮ, ਚੌਹੁਂ ਘੰਟਿ-
ਆਂ ਵਿਚ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਉਨ ਉਹ ਨੂੰ ਇਕ ਰੁਖ ਦੇ ਡਾਲੇ ਉੱਤੇ ਲਟ-
ਕਾ ਦਿਭਾ।

The Governor told me that this order was to have had a retrospective effect, from the beginning of the year, had it not been for the Court of Directors, who prevented its having effect, before the date of its issue.

[quarrelling.

They had no difficulty in finding excuses for You will only hurt yourself by doing so.

[the better.

The less you have to do with a man of that sort
As I was going to Poona, I was passed by a man travelling the contrary way.

I supposed so at first, and experience has shown me that I was right.

Stretching forth his neck, he looked out afar.

The corn sown in that field produced ten fold.

He bought a high priced horse.

This is the cloth, which I bought the other day.

ਗਵਰਨਰ ਸਾਹਬ ਨੇ ਮੈਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, ਕਿ ਇਹ
ਹੁਕਮ ਜਿਹੜੀ ਤਰੀਕੇ ਨਿਕਲਿਆ, ਇਸ
ਤੇ ਅਗੇ, ਬਰਸ ਦੇ ਅਰੰਭ ਥੀ, ਜਾਰੀ ਹੋਣ
ਪੁਰ ਸੀ; ਪਰ ਡਾਇਕਟਰ ਸਾਹਬਾਂ ਨੇ ਬਰਜ
ਦਿਤਾ, ਕਿ ਇਹ ਹੁਕਮ ਉਹ ਦੇ ਨਿਕਲਨੇ
ਦੀ ਤਰੀਕ ਤੇ ਅਗੇ ਜਾਰੀ ਹੋਣਾ ਨਾ ਮਿਲੇ।

ਉਹ ਬਗੈਰ ਛਿਲ ਦੇ ਲੜ ਪਏ ।

ਤੁਸੀਂ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਬੇ ਆਪਣਾ ਹੀ ਨੁਖ-
ਸਾਨ ਕਰੋਗੇ । [ਕਾ ਚੰਗਾ ਹੈ ।

ਅਜਿਹੇ ਮਨੁਖ ਦੇ ਨਾਲ, ਬਹੁਤਾ ਵਾਹ ਘਤ-
ਜਦ ਮੈਂ ਪੁੱਛੇ ਨੂੰ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਇਕ ਮਨੁਖ ਰਾਹ
ਵਿਚ ਮਿਲਿਆ, ਜੋ ਉਧਰੋਂ ਆਉਂਦਾ ਸਾ।
ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮੈਂ ਅਜਿਹਾ ਜਾਤਾ ਸੀ, ਅਤੇ
ਪਰਤਾਕੇ ਮਲੁਮ ਕੀਤਾ, ਜੋ ਸਚ ਮੇਰੀ
ਵਲ ਸਾ ।

ਉਨ ਪੈਲ ਚਕਕੇ ਦੂਰ ਨਜ਼ਰ ਕੀਤੀ ।

ਜਿੰਨਾ ਅੰਨ ਉਸ ਪੈਲੀ ਵਿਚ ਬੀਜਿਆ ਗਿ-
ਆ, ਉਸ ਤੇ ਦਸ ਗੁਣਾ ਵਧੀਕ ਉਪਜਿਆ।
ਉਸ ਨੇ ਇਕ ਵਡੇ ਮੁਲ ਦਾ ਘੋੜਾ ਖਰੀਦਿ-
ਆ । [ਚਿਆ ਸੀ ।

ਇਹ ਉਹੋ ਕਪੜਾ ਹੈ, ਜੋ ਹੋਰ ਦਿਨ ਖਰੀ-

If you wish to remain in my service, you ought to do every thing as well as you can.

From your speech, it would appear that you have informed your father.

Your language is so difficult, that I cannot understand a word.

I thought the Hindustani language was easy, but now I find it very hard.

My son goes to school every day, and gets his lesson by heart ; and when he comes home, he does nothing but play with his brothers.

If my servant comes here to day, or to morrow, tell him I do not wish to see his face, because he was impudent.

Before, I had a great desire to see him, but not now.

ਜੇ ਤੂੰ ਸਾਡੀ ਚਾਕਰੀ ਵਿਚ ਰਹਿਣਾ ਲੋੜ-
ਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਭੋ ਕੰਮ ਵਾਹ ਲਗਦਿਆਂ
ਅਛੀ ਤਰਾਂ ਕਰਨੇ ਹੋਣਗੇ।

ਤੇਰੀ ਗਲ ਥੋਂ ਭਾਸਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਤੂੰ ਆਪਣੇ
ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਖਬਰ ਦਿਤੀ ਹੈ।

ਤੁਸਾਡੀ ਬੋਲੀ ਅਜਿਹੀ ਓਂਖੀ ਹੈ, ਜੋ ਮੈਂ ਇਕ
ਗਲ ਬੀ ਨਹੀਂ ਸਮਝ ਸਕਦਾ।

ਮੈਂ ਜਾਤਾ ਸੀ, ਜੋ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨੀ ਭਾਖਿਆ
ਸੁਖਾਲੀ ਹੈ; ਪਰ ਹੁਣ ਜਾਤਾ, ਜੋ ਵਡੀ
ਓਂਖੀ ਹੈ।

ਮੇਰਾ ਮੁੰਡਾ ਨਿਭ ਚਟਸਾਲਾ ਵਿਚ ਜਾਂਦਾ ਹੈ,
ਅਰ ਆਪਣੀ ਸੰਥਯਾ ਕੰਠ ਕਰ ਆਉਂ-
ਦਾ ਹੈ; ਪਰ ਜਾਂ ਘਰ ਵਿਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ,
ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਭਰਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਖੇਡਣ ਬਿਨਾ
ਹੋਰ ਕੁਛ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ।

ਅੰਜ ਭਲਕੇ ਜੇ ਮੇਰਾ ਚਾਕਰ ਇਥੇ ਆਵੇ,
ਤਾਂ ਉਹ ਨੂੰ ਆਖਣਾ, ਜੋ ਸਾਹਬ ਤੇਰਾ ਮੁਹੁੰ
ਦੇਖਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦਾ; ਕਿਉਂਕਿ ਤੈਥੋਂ ਬਾਹ-
ਲੀ ਬੇਅਦਬੀ ਹੋਈ ਹੈ।

ਅਗੇ ਉਹ ਦੇ ਵੇਖਣ ਦਾ ਮੈਂ ਨੂੰ ਵਡਾ ਚਾਉ
ਸੀ, ਪਰ ਹੁਣ ਨਹੀਂ।

If you had come before, I would have engaged you.

If you wish to take it, take it, or else go away.

If you do such an action, I will turn you away.

He concealed his grief from the world.

If he had marched one day sooner, he would have met his master.

I found a purse on the bridge.

How much is his income a year?

Instead of being content, they began to quarrel.

Tell the horsekeeper, that if he does not return quickly, he shall be well punished, and half his pay shall be cut besides.

I wished to go out to day, but on account of a head ache I cannot.

I cannot overlook this unbecoming conduct, and a recurrence of it will certainly be visited by my severest displeasure.

ਹਰ ਪਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ। ੧੦੬

ਜੇ ਤੂੰ ਅੱਗੇ ਆਉਂਦਾ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਤੇ ਨੂੰ ਆਪਣੀ
ਚਾਕਰੀ ਵਿਚ ਰਖਦਾ।

ਲੈਂਦਾ ਹੈਂ, ਤਾਂ ਲੈ, ਨਹੀਂ, ਤਾਂ ਚਲਾ ਜਾਹ।

ਜੇ ਤੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕੰਮ ਕਰੇਂਗਾ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਤੇ ਨੂੰ ਹੱਟਾ
ਦਿਆਂਗਾ।

ਉਨ ਆਪਣਾ ਗੰਮ ਲੋਕਾਂ ਤੇ ਲੁਕਾਇਆ।

ਜੇ ਉਹ ਇਕ ਦਿਨ ਅੱਗੇ ਦਿਓਂ ਚਲਦਾ, ਤਾਂ
ਆਪਣੇ ਸਾਹਬ ਨੂੰ ਜਾ ਮਿਲਦਾ।

ਮੈਂ ਨੂੰ ਪੁੱਲ ਉੱਤੇ ਇਕ ਬਾਸਣੀ ਲੱਭੀ।

ਬਰਸ ਦੀ ਉਹ ਨੂੰ ਕਿਤਨੀ ਖੰਟੀ ਹੈ? [ਲੱਗੇ।

ਰਾਜੀ ਰਹਿਣ ਦੇ ਵੱਟੇ, ਉਹ ਵਗੜਾ ਕਰਨ

ਚਰਵੇਦਾਰ ਨੂੰ ਆਖੇ, ਜੇ ਉਹ ਛੇਤੀ ਨਾ ਮੁੜਿ

ਆਵੇਗਾ, ਤਾਂ ਬਾਹਲੀ ਸਜਾ ਪਾਵੇਗਾ;

ਅਤੇ ਇਸ ਤੇ ਸਿਵਾ, ਉਸ ਦੀ ਅੱਧੀ

ਚਾਕਰੀ ਕੱਟੀ ਜਾਉਂਗੀ।

ਮੈਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਜੇ ਅਜ ਬਾਹਰ ਜਾਵਾਂ;

ਪਰ ਸਿਰ ਦੀ ਪੀੜ ਦੇ ਕਾਰਨ ਜਾ ਨਾ
ਸਕਿਆ।

ਤੇਰੀ ਇਸ ਭੈੜੀ ਚਾਲ ਨੂੰ ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਭੁੱਲਾਉਂ,

ਅਤੇ ਜੇ ਫੇਰ ਅਜਿਹਾ ਕੰਮ ਹੋਊ, ਤਾਂ ਠੀਕ

ਤੂੰ ਮੇਰੇ ਗੁੱਸੇ ਵਿਚ ਪਵੇਂਗਾ।

My horse has given so violent a kick to his keeper, that he has become lame.

Had I been there, I would not have allowed him to leave the house.

Unless you give your positive assurance, that you will return immediately, I cannot think of suffering you to go.

If the famine be so severe that the rich die of hunger, how can the poor escape ?

It is not likely that he would act with such reserve and concealment, as to transact the business, without consulting some of his friends.

Had I known before, that my cow was such a prodigy of excellence, I would not have offered her for sale in the bazar.

If assistance had arrived immediately after the accident, his life might have been saved.

By the timely assistance of the fire-engine, the premises have suffered no material damage.

Send me a written, not a verbal message.

ਮੇਰੇ ਘੋੜੇ ਨੇ ਚਰਵੇਦਾਰ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਕਰੜੀ
ਲਤ ਮਾਰੀ, ਜੋ ਉਹ ਲੰਗੜਾ ਹੋ ਗਿਆ ।

ਜੇ ਮੈਂ ਉਥੇ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਉਹ ਨੂੰ ਘਰ ਵਿਚੋਂ
ਬਾਹਰ ਜਾਲ ਨਾ ਦਿੰਦਾ ।

ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਮੈਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮੁੜਿ ਆਉਣ ਦਾ
ਪੱਕਾ ਪਤਾ ਨਾ ਦੱਸੋਗੇ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਤੁਹਾ ਨੂੰ
ਜਾਲ ਨਹੀਂ ਦਿਆਂਗਾ ।

ਜੇ ਮੰਦਵਾੜਾ ਅਜਿਹਾ ਕਰੜਾ ਹੈ, ਜੋ ਮਾਯਾ
ਧਾਰੀ ਮਨੁਖ ਭੁਖੇ ਮਰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਬਿਚਾਰੇ
ਕੰਗਾਲ ਕਿਕਰ ਬਚਲਗੇ ?

ਹੋਲਹਾਰ ਨਹੀਂ, ਜੋ ਉਹ ਕਿਸੀ ਆਪਣੇ ਮਿਥ
ਦੀ ਸਲਾਹ ਲਈ ਖੁਲੇ, ਇਤਨੀ ਚੌਕਸਾਈ
ਅਰ ਲੁਕਾਉ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੋਊ ।

ਜੇ ਮੈਂ ਅੱਗ ਦੀ ਜਾਲਦਾ, ਜੋ ਮੇਰੀ ਫੁੱਲੀ
ਅਜਿਹੀ ਚੰਗੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਨੂੰ ਬਜਾਰ ਵਿਚ
ਬੇਚਣ ਨੂੰ ਨਾ ਦਿੰਦਾ ।

ਜੇ ਇਤਫਾਕ ਹੋਣ ਦੇ ਵੇਲੇ, ਤੁਰਤ ਵਾਹਰ
ਪਹੁੰਚਦੀ, ਤਾਂ ਉਹ ਦੀ ਜਿੰਦ ਬਚ ਰਹਿੰਦੀ ।

ਬੰਬੇ ਦੀ ਕੁੰਮਕ ਵੇਲੇ ਸਿਰ ਪਹੁੰਚਣ ਦੇ ਕਾਰਨ
ਘਰਾਂ ਦਾ ਬਾਹਲਾ ਜਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ।

ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਸੁਨੇਹਾ ਘਲੇ, ਨਾ ਜਬਾਨੀ ।

The poison that was administered did not operate for two hours.

Can you take it, without his seeing you ?

Had it not been for his assistance, I should have failed in my purpose.

You must shift for yourself, I would like to remain neuter. [after the mother.

One son has taken after the father, and the other Turn your back towards him, and your face towards me.

Did I walk home, or was I carried ?

When you left the Bunder, you were supported by another man.

I cannot do this in his absence.

Go to my son quickly, and tell him, that if he does not support me immediately, I must perish.

I not only overtook him, but passed him.

Three men fought four men.

ਬਿਖ, ਜੋ ਖੁਲਾਈ ਸੀ, ਉਹ ਨੈ ਦੋ ਘੰਟਿਆਂ
ਤੀਕ ਕੁਹੀਂ ਦਖਲਾ ਨਾ ਕੀਤਾ। [ਚੋ?

ਤੁਸੀਂ ਉਹ ਦੀ ਅੱਖ ਬਚਾਕੇ, ਇਹ ਚੰਕ ਸਕਦੇ
ਜੇ ਉਹ ਦੀ ਵਾਹਰ ਨਾ ਪੁਜਦੀ, ਤਾਂ ਮੇਰਾ
ਪਰੋਜਨ ਹਥ ਨਾ ਆਉਂਦਾ।

ਤੁਸੀਂ ਜਾਣੋ, ਤੁਹਾਡਾ ਕੰਮ; ਮੈਂ ਤਾਂ ਅੰਡਰਹਿ-
ਫਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹਾਂ। [ਮਾਉਂ ਉਤੇ।

ਇਕ ਮੰਡਾ ਪਿਓ ਉਤੇ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਕ
ਉਹ ਦੀ ਵਲ ਆਪਣੀ ਪਿਠ ਕਰੇ, ਅਤੇ ਸਾਡੀ
ਵਲ ਮੁਹੀਂ। [ਮੈਂ ਨੂੰ ਚੰਕ ਲਿਆਇਆ ?
ਮੈਂ ਪੈਰੀਂ ਤੁਰਕੇ ਘਰ ਨੂੰ ਆਇਆ, ਜਾ ਕੋਈ
ਜਾਂ ਤੁਸੀਂ ਬੰਦਰ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲੇ, ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਇਕ
ਮਨੁਖ ਦੇ ਆਸਰੇ ਤੁਰ ਗਏ।

ਉਹ ਦੀ ਪਿਠ ਪਿਛੇ, ਮੈਂ ਥੋਂ ਇਹ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਹੋ
ਸਕਦਾ।

ਮੇਰੇ ਪੁਤ੍ਰ ਕੋਲ ਛੇਡੀ ਜਾਕੇ ਖਬਰ ਕਰੇ, ਕਿ ਜੇ
ਉਹ ਸਤਾਬੀ ਮੇਰੀ ਵਾਹਰ ਨੂੰ ਨਾ ਪਹੁੰਚੇਗਾ,
ਤਾਂ ਮੈਂ ਗਾਰਤ ਹੋ ਜਾਵਾਂਗਾ।

ਮੈਂ ਨਾ ਨਿਰਾ ਉਹ ਦੇ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚਾ, ਬਲਕਿ
ਉਸ ਤੇ ਅੱਗੇ ਚਲਾ ਗਿਆ।

ਤਿੰਨ ਜਣੇ ਚਉਹੀਂ ਕਣਿਆਂ ਨਾਲ ਲੜੇ।

Did you hear clearly the direction from which
the noise came ?

I wish to hire a servant; because I dislike my
present one.

It is a great pity, that he will not look more after
his children.

I will go in a day or two.

He beat him brutally.

The shallowness of the water would not allow
the boat to sail.

The waves beat against the rock.

I paid him in proportion to his services

The river is so deep that we cannot cross it
without a boat.

He went without any advice.

I would pay one hundred rupees, rather than go
away. [some time.

He and I remained looking at one another, for
I had nearly reached the summit of the mountain,
when the tiger attacked me.

ਜਿਸਨੂੰ ਅਵਾਜ਼ ਆਈ, ਸੋ ਨਿਰੋਲ ਡੁਹਾਛੇ
ਸੁਣਨੇ ਵਿਚ ਆਈ ?

ਮੈਂ ਇਕ ਚਾਕਰ ਰਖਿਆ ਚਾਹੰਦਾ ਹਾਂ; ਕਿਉਂ-
ਕਿ ਜੇ ਹੁਣ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਹੈ, ਸੋ ਮੈਂ ਨੂੰ ਅਛਾ
ਨਹੀਂ ਲਗਦਾ ।

ਵਡਾ ਅਰਮਾਨ ਹੈ, ਜੋ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਭਾਂ
ਦੀ ਬਹੁਤ ਖਬਰ ਸਾਰ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦਾ ।

ਮੈਂ ਇਕ ਯਾ ਦੁਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਜਾਵਾਂਗਾ ।

ਉਨ ਉਹ ਨੂੰ ਪਸ਼ੁ ਵਾਂਝੂ ਫਾਟਿਆ ।

ਬਹੁਤੇ ਪਾਲੀ ਹੋਲ ਦੇ ਕਾਰਨ ਡੰਡੀ ਉਸ ਵਿਚ
ਪਾਲ ਥੀਂ ਨਹੀਂ ਚਲ ਸਕਦੀ ।

ਲਹਿਰਾਂ ਪਥਰਾਂ ਉਤੇ ਠਾਠਾਂ ਮਾਰਦੀਆਂ ਹਨ ।

ਚਾਕਰੀ ਮੁਜ਼ਬ ਮੈਂ ਉਹ ਨੂੰ ਭਨਖਾਹ ਦਿਤੀ ।

ਪਾਲੀ ਅਜਿਹਾ ਡੁੱਘਾ ਹੈ, ਜੋ ਅਸੀਂ ਸ਼ੇਰੀ

ਖੁਲੇ ਉਸ ਨਦੀ ਤੇ ਪਾਰ ਨਹੀਂ ਲੰਘ ਸਕਦੇ ।

ਉਹ ਸਲਾਹ ਬਿਨਾ ਫ਼ੁਰ ਗਿਆ ।

ਇਥੋਂ ਨਾ ਵੇਜਲੇ ਦੇ ਵਟੇ, ਸੋ ਰੁਪਯੇ ਦੇਣ ਉਤੇ
ਪਰਸਿੰਨ ਹਾਂ । [ਰਹੇ ।

ਅਸੀਂ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਕਿਨੀ ਬੇਰ ਭੀਕ ਦੇਖਦੇ

ਮੈਂ ਪਹਾੜ ਦੇ ਸਿਖਰ ਦੇ ਲਗ ਡਗ ਪੁਜਾ ਸਾ,

ਤਦ ਸੀਹਾਂ ਨੇ ਮੇਰੇ ਉਤੇ ਵੰਟ ਕੀਤੀ ।

Ever since I have been in this house, I have been sick.

He tumbled down stairs.

Which ghat is the steepest?

Fill the vessel with water, and see how much it will hold.

What were you studying six months ago?

They make up for their deficiency in number, by their great size.

This is the long and short of the matter.

The farther you go, the worse you will fare.

It is all nonsense going round about.

The drawer sticks tight, on account of the damp weather.

The wafer sticks tight to the paper.

The leech sticks tight to the skin.

He sticks tight to his horse.

You have put me to a great deal of inconvenience, by not declaring your intentions sooner.

ਜਦ ਤੇ ਮੈਂ ਇਸ ਘਰ ਵਿਚ ਵਸਿਆ ਹਾਂ,
ਰੁਝ ਥੀਂ ਬੀਮਾਰ ਹੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹਾਂ।

ਉਹ ਪਉੜੀਓਂ ਹਿਠਾਹਾਂ ਡਿਗ ਪਿਆ।

ਕਿਹੜਾ ਪੰਤਲ ਵਡਾ ਸਿਰਤਲਵਾਇਆ ਹੈ
ਤਾਂਤੇ ਨੂੰ ਪਾਲੀ ਨਾਲ ਤਰਕੇ ਦੇਖੋ, ਜੋ ਉਸ
ਵਿਚ ਕਿਤਨਾਕੁ ਪਉਗਾ।

ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਹੋਏ, ਤਦ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਸਿਖਦੇ ਸੀ?
ਜਿਹੇ ਉਹ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਘਟ ਹਨ, ਡਿਓ
ਡੀਲ ਡੈਲ ਵਿਚ ਵਡੇ ਹਨ।

ਇਸ ਗਲ ਦਾ ਭਥ ਇਹੋ ਹੈ।

ਜ਼ਿੰਨਾ ਅਗੇ ਵਧੇਗੇ, ਉਤਨਾ ਬਾਹਲੀ ਖੋਚਲ
ਵਿਚ ਪਉਗੇ। [ਨਹੀਂ।

ਲੰਬਾ ਚਉੜਾ ਕਰਨੇ ਵਿਚ, ਕੁਝ ਲਝਦਾ
ਸਿਲੀ ਬਾਲ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਦਰਾਜ ਚਿੰਬੜ
ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਟਿਕੀ ਕਾਗਤ ਉਤੇ ਜੋਰ ਨਾਲ ਚਿੰਬੜਦੀ ਹੈ।
ਜੇਕ ਚੰਮ ਉਤੇ ਹਛੀ ਚਿੰਬੜਦੀ ਹੈ।

ਉਹ ਆਪਣੇ ਘੋੜੇ ਉਤੇ ਚੰਗਾ ਬਹਿੰਦਾ ਹੈ।

ਤੁਸੀਂ ਆਪਣਾ ਕਸਦ ਪਹਿਲਾਂ ਪਰਗਟ ਨਾ
ਕਰਨ ਦੇ ਸਬਬ, ਮੇਰੇ ਕੰਮ ਵਿਚ ਵਡੀ ਅ-
ਟਕ ਪਾਈ।

I have a great mind to turn you away.

Had you not sense enough to perceive that ?

He has twice as many horses as I have.

His income is treble of mine.

Make a quilted cover for the cap, to prevent the
sun from penetrating it.

I have told you at least three times.

I have a competency of riches.

As I was going to Surat, I called at his house.

[respect towards me,

The manner of that speech indicated much dis-

His house adjoins mine.

I had fever during the whole of my leave of ab-
sence; and therefore could not come.

This observation appears to be unfounded.

If he had not escaped through the drain, he
would have been caught, and most likely
starved to death.

My going depends upon your permission.

ਮੇਰੇ ਚਿਤ ਵਿਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਤੈ ਨੀ ਚਾਕ-
ਰੀ ਤੇ ਹਟਾ ਦੇਯੇ। [ਨੂੰ ਸਮਝੋ ?

ਕੀ ਤੈ ਨੀ ਇਤਨੀ ਮਤ ਨਾ ਸੀ, ਜੇ ਉਸ ਗਲ
ਉਹ ਮੇਰੇ ਨਾਲੋਂ ਦੁਗਲੇ ਘੋੜੇ ਰਖਦਾ ਹੈ।

ਉਹ ਨੀ ਮੇਰੇ ਨਾਲੋਂ ਤੀਉਲੀ ਕੁਮਾਈ ਹੈ।

ਟੋਪੀ ਉਭੇ ਸੁਜਨੀ ਦਾ ਗਲਾਫ਼ ਝੜਵਾਉ, ਜੋ
ਪੁੱਪ ਉਸ ਵਿਚੋਂ ਨਾ ਲੰਘੇ।

ਘਟ ਤੇ ਘਟ ਮੈਂ ਤੈ ਨੀ ਤਿੰਨ ਬਾਰ ਆਖਿਆ।

ਧਾਂਜਤ ਮੁਜਬ ਮਾਯਾ ਸਾਡੇ ਕੇਲ ਹੈ।

ਮੈਂ ਸੁਰਤ ਨੀ ਜਾਂਦਾ ਹੋਇਆ ਉਹ ਦੇ ਘਰ
ਵਿਚੀ ਹੋਕੇ ਗਿਆ। [ਬੇਪੜੀ ਹੋਈ।

ਉਸ ਤਰਾਂ ਦੀ ਗਲ ਬਾਤ ਥੀ ਮੇਰੀ ਬਾਹਲੀ
ਉਹ ਦਾ ਘਰ ਸਾਡੇ ਘਰ ਦੇ ਕੇਲ ਹੈ।

ਜਿਭਨੇ ਚਿਰ ਦੀ ਮੈਂ ਨੀ ਛੁਟੀ ਮਿਲੀ, ਉਝਨਿ-
ਆਂ ਹੀ ਦਿਨਾਂ ਤੀਕ ਮੈਂ ਤਾਪੀ ਰਿਹਾ; ਇਸ
ਲੋਈ ਆਇਆ ਨਾ ਗਿਆ।

ਮਲਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਇਹ ਗੱਲ ਬੇਮੁਨਿਆਦ ਹੈ।
ਜੇ ਉਹ ਮੇਰੀ ਦੇ ਰਸਤੇ ਨਾ ਭੱਜਾ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ
ਫੜਿਆ ਜਾਂਦਾ, ਅਤੇ ਸੈਂ ਬਿਸਵੇਂ ਭੁਖ ਦਾ
ਮਾਰਿਆ ਮਰ ਜਾਂਦਾ। [ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਮੇਰਾ ਜਾਲਾ ਭੁਗਡੀ ਮਰਜੀ ਪੁਰ ਅਟਕਿਆ

He pretends to speak Hindustani.

His house is next but one to mine.

How long was he absent from Bombay?

In such circumstances, what would you do?

It ought to have been done yesterday, and not left until to day.

The influence he had over me induced me to do this.

All at once they came upon me.

Suddenly, all the people of the village assembled together, in a mutinous manner.

He said this concerning him, merely from hearsay.

He did this through spite and revenge.

He presumes upon my goodness.

Almost the whole of the city was consumed.

Pray, tell your father; I wish to see him to-morrow.

I might have gone there, if I had liked.

ਉਹ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨੀ ਬੋਲੀ ਬੋਲਣ ਵਾ ਵਮ
ਮਾਰਦਾ ਹੈ। [ਹੈ।

ਉਹ ਵਾ ਘਰ ਮੇਰੇ ਤੇ ਇਕ ਘਰ ਦੇ ਬੀਚ ਪੁਰ
ਕਦੇ ਥੋਂ ਉਹ ਬੰਬਈ ਤੇ ਗੈਰ ਹਾਜ਼ਰ ਹੈ ?

ਅਜਿਹੇ ਹਾਲ ਵਿਚ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਕਰੋਗੇ ?

ਇਹ ਕੰਮ ਕਲ ਹੀ ਕਰਨਾ ਸੀ ; ਅਜ ਉਭੇ
ਰਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਨਾ ਸਾ।

ਉਹ ਵੀ ਤਾਬੇਦਾਰੀ ਦੇ ਸਬਬ, ਮੈਂ ਨੂੰ ਏਊਂ
ਕਰਨਾ ਪਿਆ।

ਇਕੋ ਬਾਰੀ ਉਹ ਮੇਰੇ ਉਤੇ ਆ ਪਏ।

ਪਿੰਡ ਦੇ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਪਸਾਦੀਆਂ ਵਾਂਗੂ ਇਕੋ
ਬਾਰੀ ਕਠੇ ਹੋ ਗਏ।

ਉਨ ਉਹ ਦੇ ਹਕ ਵਿਚ ਇਹ ਗੱਲ ਨਿਰੀ
ਸੁਣੀ ਸੁਣਾਈ ਆਖੀ ਹੈ। [ਤਾ ਹੈ।

ਉਨ ਇਹ ਕੰਮ ਵੇਰ ਅਰ ਬਖੋਧ ਨਾਲ ਕੀ-
ਉਹ ਮੇਰੇ ਕੁਮਲ ਸੁਭਾਉ ਦੇ ਸਬਬ ਦਲੇਲ
ਹੋ ਗਿਆ। [ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਸਾਰਾ ਸਹਿਰ ਜਲ ਗਿਆ, ਪਰ ਬੁਹਜਾ ਬਚ
ਦੁਆ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਆਖੇ, ਜੋ
ਕਲ ਮੈਂ ਉਸ ਵਾ ਮਿਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹਾਂ।

ਜੇ ਮੈਂ ਚਾਹੀਦਾ, ਤਾਂ ਉਧਰ ਨੂੰ ਜਾਂਦਾ।

The house which is building has cost me more than I expected.

I have the pleasure of sending you my buggy horse, to go to Thana.

If he had come here at the time I ordered him, all would have been according to my mind.

During our stay in Bombay, these three men boarded with me at three rupees per month each.

What may your brother be doing now?

I have known him since his infancy.

How many days were you on your way, from Poona to Bombay?

I shall think of you, when a vacancy occurs in my department.

About this time to morrow, I shall have arrived at Poona.

After a fortnight, I shall have finished this book.

ਉਹ ਘਰ ਜੋ ਬਣਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਉਤੇ ਜਿਡਨਾਕ
ਮੈਂ ਅਗੇ ਜਾਂਦਾ ਸਾਂ, ਉਸ ਬੋ ਵਧੀਕ
ਬਰਚ ਹੋਇਆ।

ਮੈਂ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਆਪਣਾ ਬਖੀ ਦਾ ਘੋੜਾ, ਠਾਲੇ
ਦੇ ਜਾਲੇ ਨੂੰ ਭੁਗਾਡੇ ਕੋਲ ਘਲਿਆ।

ਮੇਠੇ ਹੁਕਮ ਵੇਲੇ ਦੇ ਵੇਲੇ ਸਿਰ, ਜੇ ਉਹ
ਆਇਆ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਸਭ ਕੰਮ ਮੇਰੀ ਮਰ-
ਜੀ ਮਾਫਕ ਚਲਦਾ।

ਜਿਡਨਾ ਚਿਰ ਬੰਬਈ ਵਿਚ ਰਿਹਾ, ਉਡਨਾ
ਚਿਰ ਭੀਕ ਏਹ ਭਿੰਨ ਮਨੁਖ ਮੇਰੇ ਪਾਸ ਭਿੰਨ
ਭਿੰਨ ਰੁਪਯੇ ਦਰਮਾਹਾ ਦੇਕੇ ਮਾਂਦੇ ਰਹੇ।

ਹੁਣ ਭੁਗਾਡਾ ਭਗਾਉ ਕੀ ਕਰਦਾ ਹੋਉ ?

ਜਦ ਉਹ ਨਿਆਲਾ ਸੀ, ਤਦ ਤੇ ਮੈਂ ਉਹ ਨੂੰ
ਸਿਆਲਦਾ ਹਾਂ।

ਪੁਨੇ ਥੀ ਬੰਬਈ ਨੂੰ ਆਉਂਦਿਆਂ ਤੈਨੂੰ ਕਿਡਨੇ
ਦਿਨ ਲਗੇ ?

ਜਦ ਮੇਰੇ ਕਾਰਖਾਨੇ ਵਿਚ ਕਾਈ ਥਾਉਂ ਬਿਹ-
ਲਾ ਹੋਉ, ਤਦ ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਜਾਣ ਕਰਾਂਗਾ।

ਕਲ ਇਸ ਵੇਲੇ ਨੂੰ ਮੈਂ ਪੁਨੇ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚ
ਗਿਆ ਹੋਵਾਂਗਾ। [ਸੰਪੂਰਨ ਕਰ ਚੁਕਾਂਗਾ।

ਵਹੁ ਸਾਡਿਆਂ ਵਿਚ ਮੈਂ ਇਸ ਕਿਡਾਕ ਨੂੰ

Come at two o'clock; and by that time, I shall have finished my tiffin.

If it had not been for you, I would have dismissed him long ago.

I had lost all my confidence in you.

This road is more frequented than the other.

He was nearly off his horse.

The chandelier, which hung from the ceiling, fell down; by which all the drops and shades were broken.

I retreated, and attempted to run away by the front door; but she seized me by the hair, and prevented me.

The practice of self-immolation has been prevented by Government.

I was elsewhere yesterday, but having something to do I did not come.

Whenever I want these things, I shall send for them.

ਦੇ ਬਜ ਆਵੀ; ਉਸ ਵਲੋਂ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਪਰ-
ਸਾਦ ਛਕ ਚੁਕਾਂਗਾ ।

ਜੇ ਤੁਹਾਡੀ ਖਾਤਰ ਨਾ ਹੁੰਦੀ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਉਹ ਨੂੰ
ਕਈ ਦਾ ਹਟਾ ਦਿੰਦਾ । [ਸਾ।

ਮੇਰਾ ਸਾਗ ਅਤਬਾਰ ਤੇਰੇ ਉੱਤੇ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ
ਇਸ ਰਸ ਤੋਂ ਦੁਏ ਨਾਲੋਂ ਲੋਕੀ ਦਾ ਆਉਣਾ
ਜਾਲਾ ਬਹੁਤਾ ਹੈ ।

ਉਹ ਆਪਣੇ ਘੋੜੇ ਉੱਤੇ ਡਿਗਣੇ ਪੁਰ ਸਾ ।

ਉਹ ਬਲੈਂਡ ਦਾ ਵਾਜ਼, ਜੋ ਛੁਲ੍ਹਾ ਨਾਲ
ਲਾਟਕਿਆ ਹੋਇਆ ਸਾ, ਸੇ ਰਿਗ ਪਿਆ;
ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਉਹ ਬੇ ਭਭੇ ਲੋਲਕੇ ਅਰ
ਫਨੁਸ ਟੁਟ ਗਏ ।

ਮੈਂ ਹਟਕੇ ਅਗਲੇ ਬਹਿਓ ਹੋਕੇ ਤਜ ਜਾਣ ਦੀ
ਕੋਸਸ ਕੀਤੀ; ਪਰ ਉਸ ਭੀਮਤ ਨ ਮੇਰੇ
ਕੋਸ ਫੜਕੇ ਮੈਂ ਨੂੰ ਜਾਣ ਨਾ ਦਿੱਤਾ ।

ਸਤੀ ਹੋਣ ਦੀ ਚਾਲ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨਾਲੋਂ
ਹਟ ਗਈ ਹੈ ।

ਕਲਾ ਮੈਂ ਇਥੇ ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਸਾਂ; ਪਰ ਬਹੁੰ
ਕੰਮ ਕਣ ਪਿਆ; ਇਸ ਕਰਕੇ ਨਾ ਆਇ-
ਆ । [ਤਦ ਮੰਗ ਲਵਾਂਗੇ।

ਜਦ ਸਾ ਨੂੰ ਉਸਾਂ ਖਸਤੀ ਦੀ ਲੋੜ ਬਣੇਗੀ,

I asked him for the book ; but he did not lend it to me.

If the Jangadar had not, through the temptation of gain, murdered his wife, he would not have been hanged.

He has deferred this business till to morrow.

I am sure he was not himself that day.

[at least, have sent me word.

Though you did not come yourself, you might, Ask any man in this assembly, if the circumstance you charge upon me, is possible.

He behaves himself very well.

It does not belong to you to treat with him.

Come, if you mean to come; or else I shall shut the door.

[woman.

I have before sworn to acquaintance with this

I neither said nor did any thing to him.

He no sooner called than I appeared.

ਮੈਂ ਉਹ ਪੋਥੀ ਉਸ ਭੇ ਮੰਗੀ, ਪਰ ਉਨ ਉਧਾਰੀ
ਨਾ ਦਿਤੀ।

ਜੇ ਜਮਾਦਾਰ ਪੈਸੇ ਦੇ ਲੋਭ ਦਾ ਮਾਰਿਆ
ਆਪਣੀ ਡੀਮੀ ਦਾ ਖੁਨ ਨਾ ਕਰਦਾ, ਤਾਂ
ਭਾਹੇ ਨਾ ਮਿਲਦਾ।

ਉਨ ਇਹ ਕੰਮ ਕਲ ਪੁਰ ਮਕੂਫ ਰਖਿਆ।
ਮੈਂ ਅਛੀ ਭਰਾਂ ਜਾਣਦਾ ਹਾਂ, ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਦਿ-
ਹਾੜੇ ਆਪਣੀ ਸੁਰਤ ਵਿਚ ਨਾ ਸਾ। [ਸੀ।

ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਆਪ ਨਾ ਆਏ, ਤਾਂ ਕਹਾ ਭੇਜਣਾ
ਇਸ ਕਚਹਿਰੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਮਨੁਖ ਤੇ ਪੁੱਛੋ, ਕਿ
ਜਿਸ ਗਲ ਦੀ ਤੁਹਮਤ ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੇ ਪੁਰ
ਲਾਉਂਦੇ ਹੋ, ਸੋ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਕਿ ਨਹੀਂ।

ਉਹ ਆਪਣੀ ਚਾਲ ਫਾਲ ਵਿਚ ਬਾਹਲਾ
ਓਗਾ ਹੈ। [ਨਹੀਂ।

ਉਹ ਦੇ ਨਾਲ ਬੰਦਬਸਤ ਕਰਨਾ ਤੁਹਾਡਾ ਕੰਮ
ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਤਾ ਆਉ, ਨਹੀਂ, ਤਾ ਬ੍ਰਹਾ ਭੇਜ
ਲਵਾਂਗਾ। [ਮਛ ਨੂੰ ਸਿਆਲਦਾ ਹੀ।

ਮੈਂ ਅਗੇ ਸੋਹੀ ਖਾਕੇ ਆਖਿਆ ਹੈ, ਜੇ ਇਸ ਬੀ-
ਨਾ ਮੈਂ ਉਹ ਨੂੰ ਕੁਝ ਆਖਿਆ, ਅਤੇ ਨਾ ਉਹ
ਦੇ ਨਾਲ ਕੁਝ ਕੀਤਾ। [ਹੋਇਆ।

ਉਸ ਦੇ ਬੁਲਾਉਂਦਿਆਂ ਹੀ, ਮੈਂ ਆਲ ਹਾਜਰ

A tyrant's life is every hour at stake.

I no sooner said so than he ran away.

It is ten to one that he will come.

The more he receives, the more he wants.

I will do it in spite of thy teeth. [sneeringly.]

Under the veil of friendship we often find en-

It is easier to come down a hill than to go up.

I told him that if he would satisfy me, that he

did not charge me more than the market price

for the grain, I would give him the money he

asked.

I wrote to Mr. Watson this morning, and told

him, that I would send him the book in a day

or two, if he did not want it sooner.

He told me that he had suffered great hard-

ship on his journey; that he had been robbed

of part of his property, and obliged to sell the

rest, to pay his expenses.

ਅੰਨਿਆਈ ਦੀ ਜਿੰਦ ਹਰ ਘੜੀ ਸੁਲੀ ਪੁਰ ਹੈ।

ਮੇਰੇ ਕੰਦੇ ਹੀ ਉਹ ਭਜਿਆ।

ਦਸ ਵਿੰਸਵੇਂ ਉਹ ਆਉਂਗਾ।

ਜਿਉ ਜਿਉ ਉਹ ਨੂੰ ਵਧ ਲਭਦਾ ਹੈ, ਤਿਉ

ਤਿਉ ਵਧੇਰੇ ਲਾਲਚ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਤੇਰੀ ਜਿੰਦ ਏਉਂ ਹੀ ਕਰਾਂਗੀ। [ਹਨ।

ਮਿਤ੍ਰਪੁਰੇ ਦੇ ਬਰਨ ਵਿਚ ਵੇਰੀ ਨਿਕਲਦੇ

ਪਰਬਤ ਉਤੇ ਚੜਨ ਨਾਲੋਂ ਉੜਨਾ ਸੁਖਾਲਾ ਹੈ।

ਮੈਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, ਕਿ ਜੇ ਮੇਰੀ ਖਾਤਰ ਨਿਸ਼ਾ

ਕਰ ਦੇਵੇ, ਜੇ ਤੈਂ ਮੈਂ ਥੋਂ ਅਨਾਜ ਬਜਾਰ ਦੇ

ਭਾਉ ਨਾਲੋਂ ਵਧੀਕ ਨਹੀਂ ਲਾਉਤਾ, ਤਾਂ ਜਿੰਨਾ

ਪੈਸਾ ਤੂੰ ਮੰਗਦਾ ਹੈ, ਸੋ ਮੈਂ ਦਿਅਾਂਗਾ।

ਅਜ ਵਾਇਸਲ ਸਾਹਬ ਨੂੰ ਮੈਂ ਲਿਖਿਆ, ਕਿ

ਜੇ ਭੁੱਖਾ ਨੂੰ ਹੁਕਮੇ ਕਿਤਾ ਬਾਦੀ ਲੋੜ ਨਾ ਹੋਵੇ,

ਉਂ ਮੈਂ ਇਕ ਦੋ ਦਿਹਾੜੇ ਰੱਖਕੇ ਘਲ ਦਿਅਾਂ-

ਗਾ।

ਉਸ ਨੇ ਮੈਂ ਨੂੰ ਲਿਖਿਆ, ਜੇ ਮੈਂ ਮੁਸਾਫਰੀ

ਵਿਚ ਬਾਹਲੇ ਦੁਖ ਕਢੇ, ਬਹੁਤਾ ਜਿਹਾ

ਸੇਰਾ ਮਾਲਾ ਬੀ ਲੁਟਿਆ ਗਿਆ, ਅਤੇ

ਜੇ ਕੁਝ ਬਚ ਰਿਹਾ, ਸੋ ਰਸਤੇ ਦੇ ਅਰਥ

ਲਈ ਬੇਚਣਾ ਪਿਆ।

I don't know which is which.

Whatever be the consequence, I will go.

He stopped my breath.

He suffocated me.

He aimed a blow at him with a stone.

He came an hour too late.

He is very jealous of him.

He did it premeditatedly.

I have given him about ten rupees.

He gave me these things, one by one.

I have come about some business.

What business is your master about?

If he had informed me on this subject a week before, I would have acted in conformity with his wishes.

If I were to lend him money to-day, he would require more to-morrow.

Go there and inquire, whether they have arrived yet, or not. [expected?

How many have arrived; and how many are still

ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ, ਜੋ ਇਹ ਕਿਹੜਾ ਹੈ, ਅਤੇ
ਉਹ ਕਿਹੜਾ ਹੈ।

ਜੇ ਹੋਵੇ ਸੋ ਹੋਵੇ, ਮੈਂ ਜਾਵਾਂਗਾ।

ਓਨ ਮੇਰਾ ਸਾਹ ਬੰਦ ਕੀਤਾ।

ਓਨ ਮੇਰਾ ਗਲਾ ਘੁਟਿਆ।

ਓਨ ਉਹ ਦੀ ਵਲ ਪਥਰ ਮਾਰਿਆ।

ਉਹ ਇਕ ਘੰਟਾ ਢਿਲ ਕਰਕੇ ਆਇਆ।

ਉਹ ਉਸ ਦੇ ਉੱਤੇ ਬਹੁਤ ਭਖਦਾ ਹੈ।

ਓਨ ਅਗੇ ਵਾਲੀ ਇਹ ਕੰਮ ਕੀਤਾ।

ਮੈਂ ਉਹ ਨੂੰ ਦਸਕੁ ਰੁਪਯੇ ਦਿਤੇ। [ਭੀਆਂ।

ਓਨ ਏਹ ਚੀਜ਼ ਇਕ ਇਕ ਕਰਕੇ ਮੈਂ ਨੂੰ ਦਿ-

ਮੈਂ ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਆਇਆ ਹਾਂ।

ਭੁਹਾਡਾ ਸਾਹਬ ਕਿਹੜੇ ਕੰਮ ਵਿਚ ਹੈ?

ਜੇ ਉਹ ਨੈ ਮੈਂ ਨੂੰ ਇਸ ਗਲ ਦੀ ਇਕ ਸਾਡਾ

ਅਗੇ ਖਬਰ ਦਿਤੀ ਹੁੰਦੀ, ਤਾਂ ਉਹ ਦੀ ਮਰ-

ਜੀ ਮਾਫਕ ਮੈਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ।

ਜੇ ਅਜ ਉਹ ਨੂੰ ਪੈਸਾ ਉਧਾਰ ਦਿਆਂਗਾ, ਤਾਂ

ਕਲ ਨੂੰ ਹੋਰ ਮੰਗੂਗਾ।

ਉਥੇ ਜਾਕੇ ਪਛੇ, ਜੇ ਉਹ ਹੁਲ ਤੀਕੁਰ ਆ

ਪੁਜੇ ਹਨ, ਜਾ ਨਹੀਂ। [ਵਾਲੇ ਹਨ?

ਕਿਤਨੇ ਆ ਪੁਜੇ; ਅਤੇ ਕਿਤਨੇ ਆ ਪੁਜਲ-

I have endeavoured, by every means in my power, to accomplish your wishes; not only because I wish to oblige you, but also for thy own interests.

After all, you have succeeded but badly; I wish, now that it is too late, I had not asked you to assist me in this affair, but relied upon my own resources.

It cannot be helped; we have gone so far that retreat is impossible; so we must now leave it to Providence, and hope all may turn out for the best.

Do not forget this, as you formerly did.

Make three copies of this letter, and write it in as legible a hand as possible.

Remind me of this without fail, when he comes to morrow.

[from God.

Real and durable happiness is attainable only

ਮੇਰੇ ਤਰਾਂ ਆਪਣੇ ਵਾਹਲਗਦਿਆਂ ਤੁਹਾ-
ਡੇ ਪਰੋਜਨ ਦੇ ਪੂਰੇ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਸ਼ਿਸ ਕੀ-
ਤੀ; ਨਿਰੀ 'ਤੁਸਾ' ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਅਸਾਨੀ
ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ ਸ਼ਹੀਦ; ਬਲਕ ਆਪਣੇ ਲੰਡ
ਦੀ ਖਾਤਰ ਬੀ ਕੀਤੀ ।

ਇਹ ਗੱਲ ਤੁਹਾ ਤੇ ਬਲੀ ਭਾ ਸਹੀ; ਪਰ
ਅੱਡੀ ਤਰਾਂ ਨਹੀਂ; ਹੁਣ ਮੈਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ,
ਜੇ ਤੁਹਾ ਤੇ ਕੋਸ਼ਿਸ ਨਾ ਮੰਗੀ ਹੁੰਦੀ, ਬਲਕ
ਆਪਣੀ ਹੀ ਤਤਬੀਰ ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਕੇ
ਕੰਮ ਕਰਦਾ; ਪਰ ਹੁਣ ਅਬੇਰ ਹੋ ਗਈ ।

ਹੁਣ ਕੁਛ ਉਪਾਓ ਨਹੀਂ; ਅਤੇ ਇਥੇ ਡੋਲੀ
ਪਰੇਰਕੇ, ਪਿਛਾਹਾਂ ਮੁੜਨਾ ਹੋਵੇਗਾ ਨਹੀਂ;
ਹੁਣ ਇਹ ਕੰਮ ਪਗਲ ਭਧ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕੀ-
ਤਾ ਲੈਂਦੇ, ਅਤੇ ਆਸ ਹੈ, ਜੇ ਸਭੇ ਚੰਗਾ
ਪੁੱਗ ਪਓਗਾ । [ਵਿਸਰ ਗਿਆ ਸੀ ।

ਇਹ ਗੱਲ ਵਿਸਰ ਨਾ ਜਾਈ; ਜਿਕਰ ਅਗੇ
ਇਸ ਖਤ ਦੇ ਕੁਝ ਉਤਾਰ ਕਰੋ, ਅਤੇ ਵਾਹਲਗ-
ਦਿਆ ਬਹੁਤ ਸੁਧ ਲਿਖੋ ।

ਭੋਲਕੇ ਜਦ ਉਹ ਆਵੇ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਨੂੰ ਚੇਤਾ ਕਰਾ-
ਈ; ਵਿਸਰ ਨਾ ਜਾਈ । [ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ।
ਸਹੀ ਅਤੇ ਸਦੀਪਕ ਖੁਸ਼ੀ, ਪਰ ਮੇਰੇ ਹੀ ਤੇ ਪ-

Which of you two is the elder ?

You ought to have applied to me for it.

Had it not been for the timely assistance of the fire-engines, the row of huts in the lines would have been consumed.

Will you drive me to morrow to the Masjid Bunder ?

He took him aside to tell him something ; but I don't know what it was.

He comes to me now and then only, so I am not well acquainted with him.

Remind me of this to morrow morning, at ten or a half past.

This horse has been twice ridden this morning, and therefore I don't like to ride him again.

If he had not absented himself so often, I would not have parted with him.

ਤੁਹਾਡੇ ਦੋਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਉਮਰ ਦਾ ਵਡਾ ਕਿਹੜਾ ਹੈ?
ਉਸ ਕੰਮ ਲਈ ਤੁਹਾ ਨੂੰ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਅਰਜ
ਕੀਤੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ।

ਜੇ ਬੰਬੇ ਦੀ ਵੇਲੇ ਸਿਰ ਕੁਮਕ ਨਾ ਪਹੁੰਚਦੀ,
ਤਾਂ ਲੈਨ ਦੀਆਂ ਝੰਗੀਆਂ ਦੀ ਸਾਰੀ ਪੀਜ
ਦੀ ਪੀਜ ਜਲ ਜਾਂਦੀ।

ਭਲਕੇ ਤੁਸੀਂ ਮੈਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਵਿਚ ਬਹਾਲਕੇ ਮਸ-
ਜਿਦ ਬੰਦਰ ਨੂੰ ਲਿਜਾਓਗੇ ?

ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਕੁਝ ਆਖਣ ਲਈ, ਇਕ ਵਲ
ਨੂੰ ਲੈ ਗਿਆ; ਪਰ ਜੋ ਕੁਝ ਆਖਿਆ, ਸੋ
ਮੈਂ ਨੂੰ ਮਲੂਮ ਨਹੀਂ।

ਉਹ ਕਦੇ ਕਦੇ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਆਉਂਦਾ ਹੈ; ਇਸ
ਕਰਕੇ ਮੈਂ ਉਹ ਨੂੰ ਚੰਗੇ ਭਰਾਂ ਨਹੀਂ ਸਿਆਣ-
ਦਾ।

ਭਲਕੇ ਦਸ ਯਾ ਸਾਢੇ ਦਸ ਬਜੇ ਦੇ ਵੇਲੇ,
ਮੈਂ ਨੂੰ ਇਸ ਗਲ ਦਾ ਚੇੜਾ ਦਿਲਾਉਣਾ।

ਅਜ ਇਸ ਘੋੜੇ ਪੁਰ ਦੇ ਵੇਲੇ ਵਜ਼ਾਈ ਹੋਈ;
ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਉਸ ਉਤੇ ਫਿਰ ਚੜਨਾ
ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦਾ।

ਜੇ ਉਹ ਬਾਰ ਸ਼ਾਹ ਗੈਰ ਹਾਜਰ ਨਾ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ
ਮੈਂ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਾਸੋਂ ਨਾ ਹਟਾਉਂਦਾ।

I owed him a sum of money last year; but have since paid it off.

If your horse had not stumbled against the heap of dirt, he would not have been hurt.

Did you hear the report of a gun this morning, at about seven o'clock?

Her husband is dead, and she has become a widow.

He divorced his wife on account of her committing adultery. [ther.

It became mouldy by reason of the damp wea-

You did not salt this fish in time; it therefore has become rotten.

He was in the habit of coming to my house at ten o'clock.

Had he been at home, when the thieves came, he would have saved his property.

Happy is the man who fears God, and looks up to him, as his father and friend.

ਪਰ੍ਹੇ ਕੁਹੂੰ ਉਸ ਦਾ ਪਸਾ ਮੇਰੀ ਵਲ ਨਿਕਲਦਾ
ਸੀ; ਜੋਈ ਤਦੇ ਦੇ ਚੁਕਿਆ ਹਾਂ।

ਜੇ ਤੁਹਾਡਾ ਘੋੜਾ ਮਿਟੀ ਦੇ ਟਿਥੇ ਉੱਤੇ ਠੋਕਰ
ਛਾ ਖਾਂਦਾ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸਟ ਨਾ ਲਗਵੀ।

ਤੁਸੀਂ ਅਜ ਸੜਕ ਬਜੇ ਤੋਪ ਦੀ ਅਵਾਜ਼
ਸੁਣੀ?

ਉਹ ਦਾ ਘਰਵਾਲਾ ਹੁਕਮਸਭ ਹੋ ਗਿਆ,
ਅਤੇ ਉਹ ਰੰਡੀ ਹੋ ਗਈ।

ਉਹ ਵੀ ਰੰਨ ਨੈ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ; ਏਦੂੰ ਉਹ ਨੈ
ਉਸ ਨੂੰ ਡਿਆਗਿਆ। [ਲਗ ਗਈ।

ਸਿਲੀ ਬਾਉ ਦੇ ਲਗਲ ਤੇ ਉਹ ਦੇ ਉੱਤੇ ਉਲ
ਤੁਸੀਂ ਵੇਲੇ ਸਿਰ ਲੂਣ ਦੇਣ ਵਿਚ ਢਿਲ ਕੀ-

ਤੀ; ਏਦੂੰ ਇਹ ਮਛੀ ਸੜ ਗਈ।

ਉਹ ਦਸ ਬਜੇ ਮੇਰੇ ਘਰ ਆਇਆ ਕਰਦਾ
ਸਾ।

ਜਿਭ ਵੇਲੇ ਚੋਰ ਆਏ ਸਨ, ਉਭ ਵੇਲ, ਜੇ
ਉਹ ਘਰ ਵਿਚ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਆਪਣੀ ਵਸਤੂ
ਬਚਾ ਲੈਂਦਾ।

ਥਨ ਹੋ ਉਹ ਮਨੁਖ, ਜੋ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦਾ ਭਉ ਕਰ-
ਦਾ ਅਤੇ ਉਹ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਪਿਤਾ ਅਰ ਮਿਤ੍ਰ
ਜਾਣਕੇ, ਉਹ ਦੀ ਵਲ ਭਰਵਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

He takes the greatest trouble about every thing in which he really takes an interest; and, if perseverance will insure success, he is the person above all others, to whom you should intrust this business.

I perfectly agree with you, so far as perseverance goes; but this is a complicated affair, and requires great neatness of hand, and decision, as well as perseverance.

Well, at any rate, as you cannot do better, employ him.

Very well, I will take your advice; but remember, should he be unsuccessful, it will entail much useless expense upon me; so consider well, and do not be led away, in giving your advice, by feelings of pity, for his helpless state.

ਜਿਹੜੇ ਕੰਮ ਉੱਤੇ ਉਹ ਅਛੀ ਤਰਾਂ ਮਨ ਲਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਵਿਖੇ ਬਾਹਲੀ ਮਿਹਨਤ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਜੇ ਧੁਲ ਬੰਨ੍ਹ ਥੀ ਪਰੋਜਨ ਦੇ ਪਰਾਪਤ ਹੋਣ ਦੀ ਆਸ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਭਨਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡਕੇ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਕੰਮ ਉਸੀ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰੋ।

ਮੈਂ ਧੁਲ ਦੀ ਬਾਬਤ ਤੁਹਾਡੀ ਸਮਝ ਦੇ ਨਾਲ ਕਠਾ ਹਾਂਗਾ; ਪਰ ਇਹ ਕੰਮ ਇਕ ਗੋਰਖ-ਪੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਜਿਹੀ ਧੁਲ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਉਹੋ ਜਿਹੀ ਦੁਰਸਤੀ ਅਤੇ ਦਿੜਤਾ ਲੋੜੀਂਦੀ ਹੈ।

ਤੁਲਾ, ਜਾਂ ਤੁਸੀਂ ਕਿਵੇਂ ਇਸ ਤੇ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ, ਤਾਂ ਉਸੀ ਨੂੰ ਇਹ ਕੰਮ ਸੌਂਪਣਾ ਅਛਾ ਹੈ।

ਬਹੁਤ ਤੁਲਾ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੀ ਮਥ ਮੰਨ ਲੈਂਦਾ ਹਾਂ; ਪਰ ਚੇਤੇ ਰਖਣਾ, ਜੇ ਉਹ ਇਸ ਕੰਮ ਵਿਚ ਪੂਰਾ ਨਾ ਉਤਰ ਸਕਿਆ, ਤਾਂ ਬਾਹਲਾ ਨਿਕੰਮਾ ਖਰਚ ਮੇਰੇ ਸਿਰ ਪਉਂਦਾ; ਇਸ ਕਰਕੇ ਅਛੀ ਤਰਾਂ ਸੋਚ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ, ਅਤੇ ਉਹ ਦੀ ਬੁਝ ਉੱਤੇ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀ ਦੁਆਰਾਮਾਨੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਧੋਖਾ ਨਾ ਖਾਣਾ।

You may certainly rely upon my advice; but even should he fail, (of which I have no fear,) I will be answerable for the consequences, and make up to you, for any pecuniary loss you may sustain.

I am very sorry for the scrape he has got into; it will be such a blow to his father; besides materially injuring his interests with the Governor,

It is a pity you did not know of his intention before he took such a serious step, as I have no doubt your good advice would have had great effect upon him.

Well, they say a friend in need, is a friend indeed; and I trust you will be such to him, in this difficulty.

ਤੁਸੀਂ ਸਚਮੁਚ ਮੇਰੀ ਗੱਲ ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਰਖਣਾ;
 ਭਾਵੇਂ ਮੈਂ ਨੂੰ ਕੁਹੂੰ ਹੰਦੇਸਾ ਤਾਂ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਜੇ
 ਉਹ ਇਸ ਕੰਮ ਵਿਚ ਪੂਰਾ ਨਾ ਨਿਕਲਿਆ,
 ਤਾਂ ਉਹ ਦਾ ਕੀਮਾ ਮੇਰੇ ਸਿਰ ਉੱਤੇ ਹੈ;
 ਅਤੇ ਜੇ ਕੁਹੂੰ ਝੁਹਾਡਾ ਜਾਨ ਹੋ ਜਾਉ, ਸੋ
 ਮੈਂ ਭਰ ਦਿਆਂਗਾ।

ਮੈਂ ਅੰਤ ਦਿਲਗੀਰ ਹਾਂਗਾ, ਜੇ ਉਹ ਇਸ ਖਿਚ
 ਅਸੀਟ ਵਿਚ ਫਸ ਗਿਆ; ਇਸ ਤੇ ਉਹ
 ਦੇ ਬਾਪ ਨੂੰ ਫੜਾ ਖੜਕਾ ਪਹੁੰਚੇਗਾ; ਇਸ ਤੇ
 ਸਿਵਾ ਗਵਰਨਰ ਸਾਹਬ ਦਾ ਆਸਰਾ ਜੇ
 ਉਹ ਰਖਦਾ ਹੈ, ਸੋ ਉਸ ਵਿਚ ਬੀ ਵੱਡਾ
 ਖਲਲ ਪਉਂਦਾ।

ਅਰਮਾਨ ਹੈ, ਜੇ ਅਜਿਹੀ ਭੈੜੀ ਚਾਲ ਫੜਨ
 ਥੋਂ ਅਗੇ ਤੁਸੀਂ ਉਹ ਦੀ ਇਛਿਆ ਤੇ ਮਹਿ-
 ਰਮ ਨਹੀਂ ਸੋ; ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਅਕੀਨ ਹੋ, ਜੇ ਝੁਹਾ-
 ਡੀ ਚੰਗੀ ਮਤ ਉਹ ਦੇ ਹਿਰਦੇ ਉੱਤੇ ਅਛਾ
 ਅਸਰ ਕਰਦੀ।

ਭਲਾ, ਇਹ ਇਕ ਕਹਾਉਤ ਹੈ, ਕਿ ਮਿਥ
 ਉਹ ਨੂੰ ਆਖਦੇ ਹਨ, ਜੇ ਓਥੇ ਵੇਲੇ ਕੰਮ
 ਆਵੇ; ਅਤੇ ਮੈਂ ਆਸ ਰਖਦਾ ਹਾਂਗਾ, ਜੇ
 ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਭੀੜ ਵਿਚ ਉਸ ਦੇ ਕੰਮ ਆਵੋਗੇ।

Well, it cannot be helped ; and all that is left for me now to do, on his account, is to explain away as much as possible his misconduct, by giving the Governor some insight into the harassing situation in which he was placed.

[forfeited.

Under these circumstances, his claim would be If I had not assisted him, he would have been drowned.

[fended ?

In that case, by what weapons could we be de- Some how or other, the dog got loose.

You must have it about you, somewhere or other.

I can't find it any where.

He is always running about here and there.

Such as it was, it proved of service.

If I do not wind up my watch at night, it will stop before morning.

Take both his advice, and his assistance, as he offered them.

ਭਲਾ, ਜੇ ਹੋਇਆ ਸੋ ਹੋਇਆ, ਹੁਣ ਉਹ
ਦੇ ਲਈ ਇਤਨਾ ਹੀ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਛੇਕੜ
ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜੋ ਜਿਥੇ ਡੀਕ ਹੋ ਸਕੇ, ਉਹ ਵੀ
ਭੇੜੀ ਚਾਲ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰਕੇ, ਉਸ ਦੀ
ਤੰਗੀ ਅਤੇ ਲਚਾਰੀ ਥੀਂ ਗਵਰਨਰ ਸਾਹਬ
ਨੂੰ ਮਹਿਰਮ ਕਰਾਂ।

ਇਸ ਹਾਲ ਵਿਚ ਉਹ ਦਾ ਦਾਵਾ ਕੂੜਾ ਹੋਵੇਗਾ।
ਜੇ ਮੈਂ ਉਹ ਵੀ ਵਾਹਰ ਨੂੰ ਨਾ ਪੁਜਵਾ, ਤਾਂ ਉਹ
ਫੁੱਥ ਜਾਂਦਾ। [ਤਰ ਤੇ ਬਚਾਏ ਜਾਵੇਂਗੇ?

ਜੇ ਇਸ ਤਰਾਂ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਕਿਹੜੇ ਸਸ-
ਕਿਵੇਂ ਨਾ ਕਿਵੇਂ ਉਹ ਕੁਝ ਛੁਟ ਗਿਆ।

ਉਹ ਬਸਤੁ ਕਿਧਰੇ ਨਾ ਕਿਧਰੇ ਤੇਰੇ ਹੀ ਕੋਲ
ਹੋਈ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਉਹ ਮੈਂ ਨੂੰ ਕਿਤੇ ਨਹੀਂ ਲਭਵੀ।

ਉਹ ਸਦਾ ਇਧਰ ਉਧਰ ਦੌੜਦਾ ਫਿਰਦਾ ਹੈ।

ਉਹ ਕਿਹਾ ਹੀ ਥਾ, ਪਰ ਕੰਮ ਵਿਚ ਆਇਆ।

ਜੇ ਮੈਂ ਰਾਤ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਘੜੀ ਦੀ ਕੁੰਜੀ ਨਾ
ਫੇਰਾਂਗਾ, ਤਾਂ ਸਵੇਰ ਹੋਣ ਤੇ ਅਗੇ, ਉਹ ਖੜੀ
ਹੋ ਜਾਉਂਗੀ।

ਉਹ ਵੀ ਮਤ ਅਰ ਕੁੰਮਕ ਦੋਵੇਂ ਲਓ, ਜਿਹੀ
ਉਹ ਦਿੰਦਾ ਸਾ।

The boy tumbled into the water; luckily for him, there was a plank floating, to which he clung and saved himself; or else he would have been drowned.

He wants to make a great deal of money, in a short time, and with as little trouble as possible.

He is quite at a loss how to act, being newly arrived, and unacquainted with the manners of the people.

We must determine upon something or other.

Mend your manners in time, my friend, or you are a ruined man, and you shall have no mercy.

At what hour does the tide serve to go up the river to day?

It is a pity that he did not come sooner, as the murder might then have been prevented.

The house tumbled down, and buried the inhabitants in its ruins.

ਹਰੇ ਪਰਕੀਰ ਦੀਆਂ ਸੇਲਾਂ। ੧੨੪

ਉਹ ਮੁੰਡਾ ਪਾਲੀ ਵਿਚ ਡਿਗ ਪਿਆ; ਪਰ
ਉਹ ਦੇ ਭਾਗ ਚੰਗੇ ਸਨ, ਜੋ ਇਕ ਭਖਤਾ
ਪਾਲੀ ਉਡੇ ਤਰਦਾ ਸੀ, ਉਹ ਉਸ ਨਾਲ
ਚਿੱਥੜ ਗਿਆ, ਅਰ ਆਪਣੀ ਜੀਵ
ਬਚਾਈ; ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਫੁੱਥ ਗਿਆ ਹੁੰਦਾ।

ਉਹ ਚਾਹੰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਬਹੁੰਜੇ ਚਿਰ ਵਿਚ, ਅਤੇ
ਬਹੁੰਜੀ ਮਿਹਨਤ ਥੀ, ਬਹੁੰਤ ਸਾਰਾ ਪੈਸਾ
ਕਠਾ ਕਰੇ।

ਉਹ ਨਵਾਂ ਆਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਲੋ-
ਕਾਂ ਦੀ ਰਾਹ ਚੀਤ ਦਾ ਭੇਡੀ ਨਹੀਂ; ਇਸ
ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਿਚ ਬਚਿਲਾ ਦੇਗ ਹੈ।

ਸੀ ਨੂੰ ਕੁਹੂੰ ਨਾ ਕੁਹੂੰ ਬਿਧ ਕੀਤੀ ਲੋੜੇ।
ਹੇ ਮਿਤ੍ਰ, ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀ ਚਾਲ ਸਵਾਰੋ,
ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਬਿਗੜ ਜਾਓਗੇ, ਅਤੇ ਤੁਹਾ ਨੂੰ
ਕੁਹੂੰ ਦੱਯਾ ਨਹੀਂ ਹੋਊਗੀ।

ਜੁਆਰੇ ਭਾਠਾ ਅਜ ਕਿਸ ਵੇਲੇ ਦਰਿਆਉਂ
ਉਪਰ ਜਾਣ ਲਈ ਕੰਮ ਆਵੇਗਾ?

ਅਰਮਾਨ ਹੈ, ਜੋ ਉਹ ਭੇਡੀ ਨਾ ਆਇਆ;
ਜੇ ਆਉਂਦਾ, ਤਾਂ ਖੁਨ ਨਾ ਹੋਣਾ ਮਿਲਦਾ।
ਅਰ ਫੇਹਿ ਪਿਆ, ਅਤੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਦਬਕੇ
ਮਰ ਗਏ।

I am so lazy that I am sure I shall never be able to learn Hindustani well enough to pass.

Had you minded my advice at first, you would not have fallen into these difficulties.

He is full of sense and understanding.

Do you pay the money, I will give you the difference.

Had I not been very swift, I should have been run through and through, by the horns of a bull.

If my horse had kicked instead of rearing, he would have done a great deal of injury.

This man is convicted of smothering his mother.

[were there ?

When you were in college, how many students I think about forty or fifty.

How long is it since you left college ?

About one year and a half.

How long did you remain there ?

One year.

ਮੈਂ ਨੀ ਆਪਣੀ ਅਲਕਸ ਦੇ ਸਬਬ ਅਧੀਨ
 ਹੈ, ਕਿ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨੀ ਬੋਲੀ, ਜੋ ਪਰਥਾ ਵਿਖੇ
 ਹੀ ਹ ਦੇ ਲਛਣ ਹੋਵੇ, ਕਦੇ ਨਾ ਸਿਖਾਏ।
 ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਪਹਿਲੇ ਹੀ ਮੇਰੀ ਸਿਖ ਲਾਈ ਹੁੰਦੀ,
 ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੁਖਾਂ ਵਿਚ ਨਾ ਪੈਂਦੇ॥

ਉਹ ਬੁਧ ਅਤੇ ਸਮਝ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਹੈ।
 ਤੁਸੀਂ ਪੈਸਾ ਦੇਵੋ, ਜੋ ਕੁਝ ਆਵਾਜ਼ ਹੋਵੇਗਾ, ਮੈਂ ਮੈਂ
 ਦਿਆਂਗਾ।

ਜੇ ਮੈਂ ਚਲਾਕੀ ਨਾ ਕਰਦਾ, ਤਾਂ ਬਲਦ ਦੇ
 ਸਿੰਘ ਮੇਰੇ ਸਹੀਰ ਦੇ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲ ਜਾਂਦੇ।
 ਜੇ ਮੇਰਾ ਘੋੜਾ ਸੀਖਪਾਉਂ ਹੋਲ ਦੇ ਵਟੇ-ਲਤ
 ਮਾਰਦਾ, ਤਾਂ ਹੁਣ ਕੁਝ ਸਮਾਨ ਕਰਦਾ।

ਉਸ ਉੱਤੇ ਇਹ ਭਾਖਸੀ ਸਾਬਤ ਹੋਈ, ਜੋ ਉਹ
 ਨੇ ਆਪਣੀ ਆਉਂਦੀ ਨੀ ਸਾਰ ਅਟਕੇ ਮਾਰ
 ਦਿਤਾ॥ [ਨੇਕ ਪਸ਼ਨਾਵਾਲੇ ਸਨ?

ਜਦ ਤੁਸੀਂ ਚਟਮਾਲਾ ਵਿਚ ਸੇ, ਤਦ ਕਿਤ-
 ਚਾਹਲੀਆਂ ਪੰਜਾਹਾਂ ਦੇ ਲਾਜ ਭਗ ਸਨ॥

ਕਦੇ ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਚਟਮਾਲਾ ਭੁਭੀ?

ਕੁਝ ਕੁਝ ਦੇ ਨੇੜੇ ਹੋਏ ਹੋਏ ਆਏ॥

ਕਿਤਨਾ ਚਿਰ ਤੁਸੀਂ ਉਥੇ ਰਹੇ?

ਇਕ ਬਰਸ ਤੀਕਰ।

He sometimes does right, and sometimes wrong:

What different branches of study had you; and
which did you most approve of?

Were your teachers satisfied with your two
years' study?

When did you leave England; in what month;
and in what ship did you come?

Was your voyage good; and how many days did
it occupy?

When you arrived at the Cape, how was the
weather?

How long did you remain in Bombay?

Does the climate of this country agree with you?

When you leave Bombay, what kind of employ-
ment will you prefer; the judicial or revenue
line?

Before I came away from England the king was
crowned. I did not see the coronation, but
saw the representation of it, at both theatres.

ਉਹ ਕਦੇ ਅਛਾ, ਅਰ ਕਦੇ ਬੁਰਾ ਕਰਦਾ ਹੋ।

ਕਿਹੜੀਆਂ ਬਿਦਿਆ ਤੁਸੀਂ ਪੜ੍ਹੀਆਂ; ਅਤੇ

ਕਿਹੜੀ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਪਸੰਦ ਕੀਤਾ?

ਤੁਹਾਡੇ ਤਜ਼ਾਉਲਵਾਲੇ ਤੁਹਾਡੀ ਦੋ ਬਰਸੀ

ਦੀ ਮਿਹਨਤ ਉਭੇ ਰਾਜੀ ਸਨ?

ਇੰਗਲੈਂਡ ਨੂੰ ਕਦੋਂ ਛੱਡਿਆ; ਕਿਹੜੇ ਮਹੀਨੇ;

ਅਤੇ ਕਿਹੜੇ ਜਹਾਜ਼ ਵਿਚ ਤੁਸੀਂ ਆਏ?

ਤੁਹਾਡਾ ਦਰਿਆਉਂਦਾ ਪੈਂਡਾ ਅਛਾ ਸੀ;

ਅਤੇ ਆਉਲ ਵਿਚ ਕਿਤਨੇ ਦਿਨ ਲਗੇ?

ਜਾਂ ਤੁਸੀਂ ਕੋਪ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚੇ, ਤਾਂ ਬਾਉਂ ਕਿਹੀ

ਜਿਹੀ ਸੀ?

ਬੰਬਈ ਵਿਚ ਕਿਤਨਾ ਚਿਰ ਰਹੇ?

ਇਸ ਦੇਸ ਦੀ ਆਬ ਹਵਾ ਤੁਹਾ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰੇ?

ਜਾਂ ਤੁਸੀਂ ਬੰਬਈਓਂ ਬਾਂਢੇ ਜਾਓਗੇ, ਤਾਂ ਕਿਹ-

ੜਾ ਕੰਮ ਪਸੰਦ ਕਰੋਗੇ; ਨਿਆਉਂਦਾ, ਜਾਂ

ਜਗੀਰ ਦਾ?

ਮੇਰੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਤੋਂ ਨਿਕਲਨੇ ਦੀ ਅਗੇ, ਪਾਤ-

ਸਾਹ ਨੇ ਸਿਰ ਉਭੇ ਮੁਕਟ ਧਰਿਆ; ਮੈਂ

ਉਹ ਤਮਾਸ਼ਾ ਡਿਠਾ ਨਹੀਂ; ਪਰ ਦੁਹਾਂ ਖੇਡ

ਘਰਾਂ ਵਿਚ, ਉਹ ਦਾ ਸਾਂਗ ਮੇਰੇ ਦੇਖਣ

ਵਿਚ ਆਇਆ।

The people of this country are generally litigious, and at enmity with each other; and by making false charges harass one another.

In your country are earthquakes common?

Has the Government any demand upon him?

If you solve the question, you are more learned than I thought you were.

Do you suppose me capable of such a mean action as that?

Nothing sooner puts me in a rage than insolent language.

It is extremely surprising that men will act in such a manner; but it cannot be helped.

Could they have done that without its being noticed?

I took no notice of the shameful conduct.

If such actions are permitted, what will be the end of it?

I told him to see the cow milked in his own presence.

ਇਸ ਦੇਸ ਦੇ ਬਾਹਲੇ ਮਨੁਖ ਵਗੜੇ-ਹਥੇ ਹਨ,
ਅਤੇ ਵੈਰ ਨਾਲ ਕੁੜੇ ਉਪਾਧ ਚੜਕੇ, ਇਕ
ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਦੁਖ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।

ਤੁਹਾਡੇ ਦੇਸ ਵਿਚ ਤੁਚਾਲ ਬਾਹਲੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ?
ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਉਸ ਉੱਤੇ ਕੁਹੁ ਲਹਿਕਾ ਹੈ?
ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਅਉਖ ਨੂੰ ਖੁਲ੍ਹੋਗੇ, ਤਾਂ ਮੇਰੀ
ਜਾਚ ਨਾਲੋਂ ਤੁਸੀਂ ਵਡੇ ਚਾਡਰ ਠਹਿਰੋਗੇ।
ਕਿਆ ਤੁਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋ, ਜੇ ਮੈਂ ਅਜਿਹਾ
ਮੰਦਾ ਕਰਮ ਕਰਾਂ ?

ਬੇਅਦਬੀ ਦੀ ਗਲ ਮੈਂ ਨੂੰ ਛੇਤੀ ਰੋਹ ਲਿਆ-
ਉਂਦੀ ਹੈ, ਅਜਿਹੀ ਹੋਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ।

ਇਹ ਵਡੇ ਅਚੰਭੇ ਦੀ ਗਲ ਹੈ, ਜੋ ਮਨੁਖ
ਇਸ ਪਰਕਾਰ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ; ਪਰ
ਇਹ ਦਾ ਕੁਹੁ ਉਪਾਉ ਨਹੀਂ।

ਕਿਆ ਉਨਾਂ ਨੇ ਇਹ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੋਉ, ਅਤੇ
ਕਿਸੇ ਨੇ ਜਾਤਾ ਨਾ ਹੋਉ? [ਕੀਤਾ।

ਮੈਂ ਇਸ ਤੇੜੀ ਚਾਲ ਪੁਰ ਕੁਹੁ ਵਿਚਾਰ ਨਾ
ਜੇ ਅਜਿਹੇ ਕੰਮ ਹੋਣ ਦਿਤੇ ਜਾਣਗੇ, ਤਾਂ
ਉਨਾਂ ਦਾ ਓੜਕ ਕੀ ਹੋਉਗਾ ?

ਮੈਂ ਉਹ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਸੀ, ਜੇ ਉਹ ਆਪਣੀ
ਅਖੀ ਢੰਗੀ ਨੂੰ ਦੁਹੰਦੇ ਵੇਖੇ।

They thought that I was expressing contempt
for their king.

For whom are you in mourning?

When you are on boardship, are you ever troubled with sea sickness?

I do not know the sum exactly; but by guess, it is about twenty rupees.

You were mistaken in what you told me yesterday.

He did so, thinking that he would find some benefit from it; but he found himself mistaken.

I think that if he had not been there, I might have done so; but his presence prevented me.

I am come to know your determination on this subject.

All this is very well; and I have no doubt, it will be of essential use to the boys, before they go up to the examination.

ਉਹ ਸਮਝੇ, ਜੋ ਮੈਂ ਉਨਾਂ ਦੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦੀ
ਨਿੰਦਿਆ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।

ਤੁਸੀਂ ਕਿਹ ਦਾ ਸੋਗ ਰਖਦੇ ਹੋ?

ਜਦ ਤੁਸੀਂ ਜਹਾਜ਼ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋ, ਤਦ

ਤੁਹਾ ਨੂੰ ਕਦੇ ਬਾਕੀ ਬੀ ਆਉਂਦੀ ਹੈ?

ਮੈਂ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ ਜੋ ਕਿਤਨੇ; ਪਰ

ਅਟਕਲ ਨਾਲ ਆਖਦਾ ਹਾਂ, ਜੋ ਬੀਹਫ਼

ਰੁਪਯੇ ਹੋਣਗੇ।

ਕਲ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਆਖਿਆ, ਉਸ

ਵਿਚ ਤੁਹਾਡੀ ਭੁਲ ਸੀ।

ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਜਾਣਕੇ ਅਜਿਹਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ,

ਜੋ ਉਸ ਵਿਚ ਕੁਛ ਲਾਭ ਹੋਉਂ; ਪਰ ਹੁਣ

ਉਹ ਜਾਣਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਮੈਂ ਚੁਕ ਪੁਰ ਸੀ।

ਮੈਂ ਗੁਮਾਨ ਕਰਦਾ ਹਾਂ, ਕਿ ਜੇ ਉਹ ਉਥੇ ਨਾ

ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਏਉਂ ਕਰਦਾ; ਪਰ ਉਹ ਵੇ

ਆਉਣ ਵੇਲੇ ਮੈਂ ਜਕ ਗਿਆ।

ਇਸ ਕੰਮ ਵਿਚ ਜੋ ਤੁਹਾ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੈ, ਸੋ

ਮੈਂ ਮਲੂਮ ਕਰਨ ਆਇਆ ਹਾਂ।

ਇਹ ਸਭ ਠੀਕ ਹੈ; ਅਤੇ ਮੁੰਡਿਆਂ ਨੂੰ ਪਰਿਖ-

ਯਾ ਵਿਚ ਜਾਣ ਵੇਲੇ ਅਗੇ ਨੂੰ ਠੀਕ ਲਾਭ ਹੋ-

ਉਂਗਾ।

What a cheat that fellow is ; I had no idea that
he was such a rascal.

If you will allow me, sir, I will take your son
up to Poona.

If there be any mistakes, rectify them attentively.
I wished him to remain here longer, but could
not prevail upon him.

I had fallen into the river, but for him.

Had it not been for his assistance, I should
have failed in my purpose.

It is not material whether you go or not.

This man is a fool in comparison with him.

Woman is weak in comparison with man.

He called me a liar ; but I made him eat his
word.

What would you do with these articles ?

Send me some ready made pens.

At this time I generally find myself indisposed.

I found this chain on the road.

I made inquiries ; but found no Doctor within

ਉਹ ਮਾਲੁਸ ਕਿਆ ਹੀ ਛਲਯਾ ਹੈ, ਮੈਂ ਅਗੇ

ਉਹ ਨੂੰ ਇਹ ਕੁਜਾਤ ਨਸੇ ਜਾਣਦਾ ।

ਸਾਹਬ, ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਲੈਜਾਣ ਦੇਵੇ, ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੇ
ਪੁਤ੍ਰ ਨੂੰ ਪੁੱਠੇ ਲੈ ਜਾਵਾਂ । [ਲਾਕੇ ਸੋਧੇ।

ਜੇ ਇਸ ਵਿਚ ਕੁਝ ਭੁਲ ਚੁਕ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਮਨ
ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਚਾਹਿਆ, ਜੋ ਉਹ ਨੂੰ ਬਹੁਤਾ ਚਿਰ
ਇਥੇ ਰਖਾਂ, ਪਰ ਨਾ ਰਖ ਸਕਿਆ ।

ਜੇ ਉਹ ਨਾ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਨਦੀ ਵਿਚ ਡੈ ਪੈਂਦਾ ।

ਜੇ ਉਹ ਦੀ ਕੰਮੁਕ ਨਾ ਹੁੰਦੀ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਆਪਣੇ
ਪਰੋਜਨ ਨੂੰ ਨਾ ਅਪੜਦਾ । [ਜਿਹੇ ਹਨ।

ਤੁਹਾਡਾ ਜਾਲਾ ਅਰ ਨਾ ਜਾਲਾ, ਦੋਨੋਂ ਇਕੋ
ਇਹ ਉਸ ਮਨੁਖ ਨਾਲੋਂ ਮੁਰਖ ਹੈ ।

ਨਾਰੀ ਨਰ ਨਾਲੋਂ ਨਤਾਲੀ ਹੈ ।

ਉਨ ਮੈਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, ਜੋ ਤੂੰ ਵੁਠਾ ਹੈਂ ; ਪਰ ਮੈਂ ਉਹ
ਨੂੰ ਵੁਠਾ ਕੀਤਾ । [ਸੀਆਂ ?

ਏਹ ਬਸਤਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਕਿਹੜੇ ਕੰਮ ਆਉਣ-
ਕਈ ਘੜੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਲਿਖਣਾਂ, ਮੇਰੇ ਲਈ
ਘਲਵਾ ਦੇਲੀਆਂ । [ਹੁੰਦੀ ਹੈ ।

ਅਖਸਰ ਇਭ ਵੇਲੇ ਮੈਂ ਨੂੰ ਮਾਂਦਗੀ ਮਲੁਮ
ਇਹ ਸੰਗਲ ਮੈਂ ਨੂੰ ਰਸਤੇ ਵਿਚੋਂ ਲਝਿਆ ।

ਮੈਂ ਠੁੰਢ ਕੀਤੀ ; ਪਰ ਜਿਥੇ ਉਹ ਡਿਗਿਆ ਸਾ,

the range of a mile from the spot where he
fell. [an enterprise.

I have little chance of succeeding in so difficult
I speak candidly when I tell you that you will
never pass, unless you listen to my advice, in
improving your pronunciation.

I take the liberty of informing you, that you
hurry your speaking and translating; there-
fore I wish you would speak every word with
meditation, in future.

The people in that district were living on such
bad food, that I cannot conceive how they
digested it.

I saw many common people in the camp Bazar,
at Setara, eating and giving to their infants
raw carrots, and many other nasty things.

Does your glass increase or decrease?

Does your watch run fast or slow?

ਉਥੋਂ ਕੋਹ ਭਰ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਕਾਈ ਬੈਦ ਨਾ
ਲਵਿਆ। [ਬਹੁੜੀ ਆਸ ਹੈ।

ਇਸ ਉੱਖੇ ਕੰਮ ਵਿਚ ਅਪੜ ਪੈਲ ਦੀ ਮੈਂ ਨੂੰ
ਮੈਂ ਮਨ ਖੁਲਕੇ ਆਖਦਾ ਹਾਂ, ਕਿ ਜੇ ਮੇਰੀ ਮਭ
ਸੁਲਕੇ ਆਪਣੀ ਬੋਲੀ ਸੁਧ ਨਾ ਕਰੇਗੇ, ਤਾਂ
ਤੁਸੀਂ ਪਰਿਖਯਾ ਵਿਚ ਪਸਿੰਦ ਨਾ ਹੋਵੋਗੇ।
ਬੇਅਦਬੀ ਮਾਫ, ਮੈਂ ਤੁਹਾ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ, ਜੋ
ਤੁਸੀਂ ਬੋਲ ਚਾਲ, ਅਤੇ ਤਰਜਮੇ ਵਿਚ
ਬਹੁਤ ਕਾਹਲੀ ਕਰਦੇ ਹੋ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਮੈਂ
ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ, ਜੋ ਅਗੇ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਹਰੇਕ ਪਦ
ਸੋਚਕੇ ਬੋਲੋ।

ਉਸ ਜਿਲੇ ਦੇ ਲੋਕ ਅਜਿਹਾ ਭੇੜਾ ਖਾਜਾ
ਛੁਕਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਮੈਂ ਚੰਗਾ ਹਾਂ, ਕਿ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ
ਕਿਕਰ ਪਚ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਮੈਂ ਸਭਾਰੇ ਵੀ ਛਾਉਲੀ ਦੇ ਬਜਾਰ ਵਿਚ, ਸਰ-
ਬਤ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਚੀਆਂ ਗਾਜਰਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ
ਭੇੜੀ ਖਾਧ ਛੁਕਦੇ, ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਣੇ
ਬਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਖੁਲਾਉਂਦੇ ਡਿਠਾ।

ਬੁਹਾਡੀ ਦੁਰਬੀਨ ਵਿਚ, ਬਸਤੁ ਵਡੀ, ਯਾ
ਨਿਕੀ ਵਿਖਾਲੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ?

ਬੁਹਾਡੀ ਘੜੀ ਛੇਤੀ ਚਲਦੀ ਹੈ, ਯਾ ਹੌਲੀ ?

ALPHABET.

The Panjabi (or Gurmukhi) alphabet consists of 35 letters, arranged in 7 classes, as follows.

ੳ	ਅ	ੲ	ਸ	ਹ
tīrá	áirā	írí	sasá	hahá

ਕ	ਖ	ਗ	ਘ	ਙ
kaká	khakhá	gagá	ghaghá	ngangá

ਚ	ਛ	ਜ	ਝ	ਞ
chachá	chhächhá	jajá	jhajhá	nyanya

ਟ	ਠ	ਡ	ਢ	ਣ
taínká	thathá	ḍadá	ḍhadhá	ṇaná

ਤ	ਥ	ਦ	ਧ	ਨ
tattá	thatthá	daddá	dhaddá	nanná

ਪ	ਫ	ਬ	ਭ	ਮ
pappá	phapphá	babbá	bhabbhá	mamamá

ਯ	ਰ	ਲ	ਵ	ੜ
yayyá	rará	lallá	wawwá	ṛará

The powers of the letters, with their modifications, are thus exhibited.

VOWELS.

ਉ u ਊ u ਓ o ਔ au ਅ a
ਆ a ਇ i ਈ i ਏ e ਐ ai

CONSONANTS.

ਸ ਹ ਕ ਖ ਗ ਘ ਙ ਚ
s h k kh g gh ng ch

ਛ ਜ ਝ ਞ ਟ ਠ ਡ ਢ
chh j jh ny t th d dh

ਨ ਤ ਥ ਦ ਧ ਨ ਪ ਫ
n t th d dh n p ph

ਬ ਭ ਮ ਯ ਰ ਲ ਵ ਼
b bh m y r l v f

* Of these letters, ਙ is pronounced by bringing the root of the tongue against the palate; ਞ, by a slight contact of the tongue with that part of the roof of the mouth, which is touched in pronouncing the letter j; ਛ, by throwing forward the tip of the tongue against the fore part of the palate; ਟ, by pressing the tip of the tongue a-

LAGS * AND THEIR COMBINATIONS.

।	ख	।	खि	।	खी	.	ख	.	ख
á	ká	i	ki	í	kí	u	ku	ú	kú
॰	खे	॰	खै	॰	खे	॰	खे		
e	ke	ai	kai	o	ko	au	kau		

COMBINATIONS OF N.

॰	॰	खँ	।	खँदा
m	n	n	†	kamb†
an				jándá

gainst the root of the front upper teeth. The powers of the other simple letters will be made apparent by the Roman letters set opposite to them, the diacritical points being the same as those employed in the popular system of Roman Urdu, commonly called the Travelyan system.

* The lags are the vowels, as used in the middle and end of syllables. The full formed vowels are used only in the beginning of syllables.

† These nasal sounds (॰ and ॰) are equivalent to **हँ**, when they stand immediately before **ख** **घ** **गँ** and **य**; to **हँ**, before **च** **छ** **ज** and **झ**; to **हँ**, before **ट** **ठ** **ड** and **ढ**; to **हँ**, before **ड** **ब** **ढ** and **प**; (and the same sometimes when followed by **म**;) to **हँ**, before **प** **फ** **ब** and **उ**. When followed by vowels, or standing at the end of a word, and in most other places where they occur, their sound is a simple nasal, which may be represented by **n**.

‡ The short vowel **a** has nothing to represent

ਕਿੰਕੁਕਿ	ਸਿੰਗ	ਕੁੰਡ
in kinuki	in sing	un kund
ਮੁੰਹ	ਜਾਵੇਂ	ਤੈਂ
un munh	en jawen	ain tain
ਹੁੰਠ	ਸਾਠ	
on honth	aun saunch	

Of the compound letters, for want of types, only ਝ ਟ has been used in this work; for the same reason, a complete list is not here inserted.

੧	੨	੩	੪	੫	੬	੭	੮	੯	੦
1	2	3	4	5	6	7	8	9	0

it, except in the beginning of a syllable; but is always supposed to be implied in the consonant for the enunciation of which its help is required. Thus the *a* in *kamb* is implied in the letter ਕ. In like manner this letter must be understood in every syllable where a vowel is wanting to render it susceptible of enunciation.

